Dziś dodatek ilustrowany Jlustracja Poznańska i Nowiny Sportowe

Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 242

Poznań, wtorek dnia 31 maja 1932

Rok XXVII

Pomorze,

gotowość narodu do jego obrony, a stosunki wewnętrzne

W sprawie Pomorza pisaliśmy przed kilku dniami na tem miejscu dosłownie: „Jeśliby Niemcy, tacy czy inni, w takim czy innym mundurze, kiedykolwiek spróbować chcieli sforsowania Pomorza i zajęcia Gdańska, to spotkaliby się ze strony narodu polskiego z oporem tak zwartym, tak nieugiętym, tak bezwzględnym, że zrozumieliby wówczas, jak bronić umiemy nietykalności swych granic, integralności państwa polskiego. Nie Polska zapłaciłaby koszta nowej zbrodni prusko-niemieckiej".

To nie był zwrot retoryczny. To nasze głębokie przekonanie. I — nietylko nasze, czego dowodem, że cały szereg pism oświadczenie powyższe powtórzył, w pełni się z niem solidaryzując.

Jest rzeczą pożądaną, by sobie z solidarności społeczeństwa polskiego w sprawie obrony państwa i jego granic zdawano sprawę w Niemczech, ale nie zawadzi ponadto, by się w tem orjentowały i niektóre sfery lewicowe, a nawet nietylko lewicowe we Francji, które raczą namawiać Polskę, by — w razie zaatakowania Pomorza i Gdańska przez oddziały hitlerowców — nie drgnęła i cierpliwie czekała, aż się w tej sprawie — wypowie Rada Ligi Narodów.... Prawdopodobnie, w dodatku, miałaby się Rada wypowiedzieć po uprzedniej zmianie paktu Ligi Narodów, w tym sensie, by — „poprawiania" traktatów można było dokonywać nie jednomyślnością, lecz większością głosów członków Ligi Narodów.

Mimo tego niebotycznego zaufania do polskiej „poczciwości", musimy rozwiać złudzenia pod tym względem, bo zgodną jest opinja polska, że, tak, jak cały naród polski pragnie szczerze utrzymania pokoju, tak w razie wrogiego zaczepienia cały naród odpowie zwarcie kontratakiem, mobilizując się do ostatniego chłopa. Lapidarnie, ale trafnie ujmuje to „Dziennik Kujawski" w artykule p. t. „Ani minuty!" Niech nikt — ani w obozie wrogów, ani wśród nadmiernie platonicznych przyjaciół — nie spekuluje na wewnętrzne rozbieżności polityczne w Polsce; znikną one bowiem w minutę, jeżeli chodzić będzie o przeciwstawienie się napaści niemieckiej.

Że wewnętrzna sytuacja polityczna w Polsce jest wodą na młyn intryg i knowań niemieckich, nie ulega żadnej wątpliwości. Najsmutniejsze jest to, co się dzieje na samym Pomorzu. Wprawdzie po brutalnym p. Lamocie, który wojnę wytoczył nawet olbrzymiej większości duchowieństwa pomorskiego, stojącego na gruncie narodowym, przyszedł na czoło urzędu wojewódzkiego bez porównania gładszy i zręczniejszy p. Kirtiklis; wprawdzie w redakcji „Dnia Pomorskiego" p. Brzega, który jadem i błotem, oszczerstwami i wyzwiskami miotał na lewo i prawo, zastąpił p. Alfred Birkenmajer i zastosował inną prasowo-polityczną metodę działania; ale istota rzeczy pozostała ta sama: dążenie do zdobycia Pomorza dla „sanacji" za wszelką cenę, nie w ten, to w inny sposób.

Na całem Pomorzu, a szczególnie na Kaszubach panuje wielkie rozgoryczenie przedewszystkiem z powodu usuwania przez „sanację", gdzie tylko to jest dla niej możliwe, żywiołu miejscowego i zastępowania go napływowym elementem „strzeleckim" względnie „legjonowym". W tej sprawie piszą nam z Kaszub:

„Już od kilku lat panuje również na naszem wybrzeżu ten system, że wszelkie wolne stanowiska rządowe i w przedsiębiorstwach państwowych obsadza się przez zarejestrowanych zwolenników „sanacji". Nadzwyczaj czynnym w tej mierze jest w Gdyni Związek Legjonistów i Związek Strzelecki, który kandydatów swoich forsuje nawet do przedsiębiorstw prywatnych i wspomagany jest w tem przez władze. Podobne stosunki panują również oddawna w innych miastach północnego Pomorza.

„Ostatnio, gdy faworyzowanie przeróżnych „strzelców" i „legjonistów" przybrało formy zbyt jaskrawe, powstał przeciwko temu, zupełnie samorzutnie, tubylczy element robotniczy. Wrzenie rozpoczęło się w zakładach przemysłowych w Wejherowie, gdzie kaszubscy robotnicy wystąpili z groźbą przeciw zatrudnianiu obcych „strzelców" a pomijaniu żywiołu miejscowego. Podobne tendencje obserwuje się również w Gdyni, jednak nie tak wyraźnie, jak w Wejherowie, ponieważ tam napływowy element robotniczy przytłacza robotników miejscowych.

„O tem, jak się sprawują na urzędach i w pracy niektórzy kandydaci, tak usilnie forsowani, wszyscy wiedzą. W Gdyni np. świeżo sam minister przemysłu i handlu zmuszony był zwolnić z rządowej posady, z miejsca, pewnego faworyta „sanacji" za różne bardzo jaskrawe nadużycia.

„Oburzenie ludności miejscowej na „sanacyjne" metody jej krzywdzenia jest głębokie i powszechne".

Trzeba znać wrażliwość pod tym względem ludności pomorskiej, zresztą słuszną, żeby sobie zdać sprawę ze spustoszenia, jakie tego rodzaju metody „sanacyjne" tam powodować muszą, wyrządzając państwowości polskiej nieobliczalną szkodę przez szerzenie do niej głębokiego żalu. Zresztą w takiem Wejherowie element niemiecki jest jeszcze bardzo silny. Nie trudno się domyślić, że umie on żal Polaków-Pomorzan do systemu, ich poczucie krzywdy podstępnie podniecać i wyzyskiwać przeciwko Polsce jako takiej. Straszna jest wobec narodu i jego przyszłości odpowiedzialność za takie traktowanie tubylczego żywiołu pomorskiego.

Równocześnie, identyfikując nietylko rząd, ale nawet stronnictwo rządowe z państwem, „sanacja" uprawia na Pomorzu—tak pożądanym przez wroga zewnętrznego—bezwzględny, brutalny egoizm partyjny. Wprawdzie z taktycznych względów, ażeby zatrzeć ślady kompromitujących działań p. Lamota i jego kondotjerów, operuje się od czasu do czasu frazesami o „pacyfikacji", ale w praktyce życiowej „pacyfikacja" ta wygląda — jak to dobrze określiło „Słowo Pomorskie", w sposób następujący:

„Gdyby się znalazł na naszej ziemi pomorskiej jakiś życzliwy cudzoziemiec, toby nie zrozumiał tego, co się tu dzieje. Bo jakże pojąć, że ks. kanonikowi Łosińskiemu rozbija się wiece w Kościerzynie, Kartuzach i Wejherowie? Któż to bowiem jest ten ks. kanonik Łosiński? Znają go Kaszuby, zna go Pomorze, zna go uświadomiona Polska. Był kiedyś posłem kaszubskim w berlińskim Sejmie. Jest dzisiaj posłem kaszubskim w Sejmie warszawskim. Działacz niestrudzony, organizator, budziciel polskości, ma jednak jedną wielką wadę: jest narodowcem polskim. Gdyby był narodowcem ukraińskim, niemieckim czy żydowskim, toby mu nikt nie przeszkadzał. Ale ponieważ jest narodowcem polskim, to ta okoliczność sprowadza na jego zebrania bojówkarzy „sanacyjnych", którzy za swój obowiązek uważają uniemożliwić publiczne zetknięcie się posła kaszubskiego ze swoimi wyborcami.

„A dzieje się to w bardzo ciekawych warunkach. Znajdują się pieniądze na to, by sprowadzić z Gdyni bojówkarzy „sanacyjnych" do Wejherowa czy do Chylonji, którzy (wypróbowanym gdzieindziej sposobem) „operują" tak, że albo sami rozbijają zebranie, albo też przygotują rozwiązanie zebrania przez policję. Pomagają im w tem zresztą t. zw. „narodowcy", uprawiający podwójną (a czasem potrójną!) książkowość polityczną.

„Dzieje się to tuż nad granicą gdańską, poza którą stoją oddziały hitlerowców, jak nam to ciągle przypomina prasa „sanacyjna". Dzieje się to w chwili, gdy uwaga świata skupiać się będzie coraz częściej na nastrojach rdzennej ludności pomorskiej. Dzieje się to wtedy, gdy stronnictwa niemieckie mają już jednolity program, by dzieło zniszczenia Polski zacząć właśnie od Pomorza. Dzieje się to przy czynnym udziale czołowych działaczy ze... Związku Obrony Kresów Zachodnich (jak w Chylonji).

„Podczas wyborów w jesieni 1930 r. bojówkarze „sanacyjni" w Gdyni pobili do krwi dr. Rogalę, członka Powstańców i Wojaków, łamiąc mu rękę. Ci „bohaterzy" dławią się często od ryków przeciwko Hitlerowi, ale wojowniczość swoją wyładowują na polskich narodowcach. Jakież wnioski mogą się samorzutnie nasuwać, gdy się to wszystko razem zestawi? Cóż o tem mają myśleć Kaszubi?

„Destrukcyjna działalność „sanacji" przyniosła wiele szkody państwu, lecz najwięcej zaszkodziła sprawie Pomorza, obniżając poziom życia tej ziemi do linji zprzed kilku wieków. Zagadnienie obronności Pomorza ponosi wielkie szkody pod względem moralno-organizacyjnym. Od kogo? Od barbarzyńców politycznych."

Tyle „Słowo Pomorskie". Tak wygląda „pacyfikacja" „sanacyjna" na Pomorzu w praktyce.

Następnie przyjrzymy się zagadnieniu Pomorza w związku z naszą oficjalną polityką zagraniczną oraz ze sferą działalnia organizacyj t. zw. półwojskowych i poczynaniami niektórych kół wojskowych.

Przed dojściem do władzy hitlerowców?

Echa rozmowy Hitlera z Hindenburgiem — Kategoryczne stanowisko przywódcy nar.-socjalistów — Jaki będzie przyszły gabinet?

Berlin, 31. 5. (Tel. wł.). Z kół hitlerowskich zapewniają, że przewódcy partji są bardzo zadowoleni z wczorajszej konferencji u Hindenburga. Odnieśli oni wrażenie, że prezydent nie sprzeciwiłby się ewentualnemu rozwiązaniu Reichstagu.

Hitler miał oświadczyć Hindenburgowi, że nar.-socj. nie zgodzą się na żaden gabinet o charakterze kompromisowym. Z drugiej strony są oni zdecydowani objąć nietylko w każdej chwili rządy, ale ponosić też za nie całkowitą odpowiedzialność, jednak z tem zastrzeżeniem, że Reichstag zostanie rozwiązany.

Nazwisko hr. Westarpa, jako domniemanego przyszłego kanclerza w kołach politycznych upadło, wypłynęło natomiast nowe nazwisko von Papena, centrowca, zorjentowanego ku prawicy. Ewetualny rząd von Papena nie mógłby liczyć nawet na tolerancję ze strony narodowych socjalistów.

W chwili obecnej sytuacja przedstawia się tak, że należy się liczyć z rządem, którego hitlerowiec będzie premjerem przy współudziale Partji Niemiecko-Narodowej, oraz ewentualnie Niemieckiej Partji Ludowej. Rząd ten stanąłby przed parlamentem, wygłaszając programowe oświadczenie, poczem Reichstag, w którym rząd ów nie znalazłby niewątpliwie większości, zostałby rozwiązany. Ponieważ w myśl art. 23 konstytucji wybory muszą się odbyć najpóźniej 60 dni po rozwiązaniu Reichstagu, a żniwa stoją na przeszkodzie, rząd niewątpliwie nie będzie się spieszył ze zwołaniem parlamentu.

W dzisiejszym „Völkischer Beobachter" zabiera głos w sprawie upadku Brüninga osławiony dr. Goebbels, stwierdzając, że półśrodkami sprawy się nie rozwiąże. Brüning upadł nie tylko jako kanclerz, ale również jako minister spraw zagranicznych. Prezydent Hindenburg chce rozwiązać sytuację na normalnej drodze parlamentarnej.

To nie może — mówi Goebbels — nic innego oznaczać, jak objęcie rządów przez narodową opozycję, prowadzoną i reprezentowaną przez Hitlera oraz jego ruch, i tylko hitlerowcy mogą w tej chwili decydować. Parlament musi być rozwiązany.

W tym samym numerze pisma przyszły hitlerowski minister spraw zagranicznych Alfred Rosenfeld, stwierdza z naciskiem, że Brüning musi zrobić miejsce Hitlerowi.

Prasa francuska uważa ustąpienie Brueninga za logiczną konsekwencję wyborów w Prusiech i Oldenburgu

Paryż, 31. 5. (Tel. wł.) Wiadomość o dymisji rządu Brueninga nikogo tu nie zaskoczyła, gdyż szerokie koła były na to już przygotowane przez poniedziałkowe dzienniki ranne.

Prasa paryska zajmuje narazie stanowisko wyraźnie wyczekujące, chociaż nie brak również głosów, określających bardzo trzeźwo sytuację w Niemczech. Dymisję rządu Brueninga uważa się jako logiczną konsekwencję wyborów w Prusach i Oldenburgu.

„Figaro" stwierdza, że Niemcy wracają do czasów przedwojennych. Nowa era polityki niemieckiej rozpoczyna się. Dawny duch pruskich junkrów i wojskowych dochodzi do steru.

„Ami du Peuple" oświadcza, że wymuszona przez Hindenburga dymisja otwiera naścieżaj wrota dla najniebezpieczniejszych elementów.

Zdaniem Pertinaxa w „Echo de Paris" zmiany, dokonywujące się obecnie w Berlinie, nie są w gruncie rzeczy tak wielkie. Już od 2 lat kancl. Bruening rządził bez współudziału Reichstagu, lub z bardzo nieznacznym jego współudziałem za pomocą dekretów. Konstytucja weimarska istniała tylko na papierze a przywódcy Reichswehry faktycznie byli panami Niemiec. Wypadki dnia wczorajszego pouczają, że nie chodzi już o krótkotrwały stan rzeczy, że dyktatura w Niemczech nie jest zjawiskiem mniej lub więcej przejściowem, że raczej wykazuje ona tendencję do skonsolidowania się

(Ciąg dalszy na str. 3)

Rządy prawicy w Niemczech

Dnia 10 kwietnia r. b. Hindenburg głosami niemieckich stronnictw republikańskich wybrany został ponownie prezydentem Rzeszy Niemieckiej przeciw kandydatowi skrajnej prawicy nacjonalistycznej, Adolfowi Hitlerowi. Wybór jego powitano zarówno w centrum, jak na lewicy, jako ostateczne zwycięstwo obozu konstytucji wejmarskiej nad szybko rosnącym w siły ruchem hitlerowskim. „W wyborach prezydenta Rzeszy faszyzm niemiecki — pisał Helmuth von Gerlach w „Die Welt am Montag" — został zdruzgotany. Niemcy nie będą nigdy faszystowskie".

Złudzenia te prysły już w dwa tygodnie potem, w dniu wyborów do sejmu pruskiego, w których hitlerowcy odnieśli ogromne zwycięstwo, wybijając się na pierwsze miejsce wśród stronnictw niemieckich.

W półtora zaś miesiąca po wyborach Hindenburga na prezydenta Rzeszy przez zjednoczony obóz republikański, tenże sam Hindenburg zmusza do ustąpienia rząd Brueninga i zadaje w ten sposób decydujący cios dotychczasowemu systemowi, którego wyrazem były rządy stronnictw środka, popierane przez Socjalną Demokrację. Krok ten nie mógł zresztą zdziwić nikogo, kto obserwował zachowanie się starego feldmarszałka w ciągu siedmiu lat jego prezydentury. Wybrany w r. 1925 prezydentem przez prawicę, Hindenburg uznał, że z taktycznego punktu widzenia lepszą jest dla Niemiec narazie polityka, reprezentowana przez niemiecki obóz republikański — a więc polityka najpierw Stresemanna, później Curtiusa i Brueninga. Tem się tłumaczy też poparcie udzielane przez prezydenta Rzeszy rządom, którym ton nadawały stronnictwa środka.

Dzisiaj stosunki się zmieniły. We wszystkich stronnictwach niemieckich nastąpiło daleko idące uzgodnienie poglądów w zakresie taktyki, któraby najskuteczniej wiodła Niemcy do odbudowy ich dawnej potęgi. Polityka zagraniczna Brueninga w ostatnich czasach niemal zupełnie już nie odbiegała od wytycznych, głoszonych przez Hitlera i Hugenberga. Wystarczy wspomnieć stanowisko Brueninga w sprawie anulacji odszkodowań, zrównania Niemców z innemi państwami w zakresie zbrojeń — wreszcie w sprawie Pomorza polskiego.

Ponieważ zaś równocześnie w społeczeństwie niemieckiem nastroje coraz bardziej przesuwają się na prawo (ostatnio dowiodły tego wybory do sejmu krajowego w Oldenburgu, w których hitlerowcy uzyskali absolutną większość mandatów) — przeto Hindenburg uznał, że nastroje te winny znaleźć swój wyraz także w odpowiednio zmienionym składzie rządu Rzeszy.

Rząd ten narazie jeszcze nie jest sformowany. Hindenburg dąży do utworzenia rządu prawicowego, ale ponadpartyjnego, w którym obok stronnictw Hitlera i Hugenberga reprezentowana by była także grupa „generalska" z gen. Schleicherem na czele, konserwatyści z pod znaku hr. Westarpa, koła agrarne i ciężki przemysł. Jak się zdaje, Hindenburg zabiega również o wejście do rządu Centrum katolickiego. Niewiadomo jeszcze, jaki będzie skutek tych zabiegów, w każdym razie udział centrowców nie wpłynąłby na zdecydowanie prawicowy charakter nowego rządu. Decydujący wpływ Centrum na kierunek rządów w Niemczech należy — narazie przynajmniej — do przeszłości.

Według ostatnich wiadomości, Hitler sprzeciwia się wogóle koncepcji rządu kompromisowego i dąży do wyłącznego ujęcia władzy w swe ręce i tylko chwilowo skłonny byłby dopuścić do współudziału w rządach swego sojusznika z „frontu harzburskiego" — Hugenberga, ewentualnie zaś także Niemiecką Partję Ludową.

Powstanie rządu w ten sposób skonstruowanego zaznaczy się niewątpliwie dalszem jeszcze wzmocnieniem dotychczasowej polityki prowokacyj w stosunku do Polski i zbrojeń przeciwpolskich, zagrażających w dalszych konsekwencjach całemu pokojowi europejskiemu. Może ono mieć tylko ten skutek dodatni, że otworzy wreszcie oczy najbardziej nawet zaślepionym „pacyfistom" na Zachodzie.

Przygniatające zwycięstwo hitlerowców w Oldenburgu

Berlin, 30. 5. (Tel. wł.) Na decyzję w sprawie dymisji gabinetu Brüninga wpłynął m. in. wynik niedzielnych wyborów do sejmu krajowego Oldenburga, gdzie, jak wiadomo, hitlerowcy uzyskali absolutną większość, zdobywając 24 mandaty na ogólną liczbę 46.

Poszczególne stronnictwa uzyskały głosów i mandatów (cyfry w nawiasach oznaczają wyniki poprzednich wyborów z maja 1931 r.):

hitlerowcy — 131.525 (97.778) głosów i 24 (19) mandaty,

socjaliści — 50.987 (54.878) głosów i 9 (11) mandatów,

Centrum — 42.114 (46.192) głosów i 7 (9) mandatów,

niem.-narodowi — 15.629 (12.679) gł. i 2 (2) mandaty,

komuniści — 15.590 (18.900) głosów i 2 (3) mandaty,

Partja Państwowa — 6.213 (8.600) gł. i 1 (1) mandat,

Landvolk — 5.987 (5.405) głosów i 1 (1) mandat,

Niem. Partja Lud. i Partja Gospodarcza — 2.308 (15.000) gł. i 0 (2) mand.

Wynik wyborów jest dowodem ogromnego przesunięcia się nastrojów w społeczeństwie niemieckiem na prawo. Zyskali nietylko hitlerowcy, ale i niemiecko - narodowi. Stracili natomiast i socjaliści i komuniści. Wszystkie stronnictwa środka poniosły ogromne straty, zwłaszcza zaś Niemiecka Partja Ludowa, występująca łącznie z Partją Gospodarczą, została formalnie zmiażdżona.

„Radosna twórczość" w szkolnictwie

Piszą nam z kół, obeznanych ze stosunkami w tutejszem kuratorjum okręgu szkolnego:

Dnia 30 maja rano otrzymało zwolnienie względnie przesienie w stan nieczynny 20 funkcjonarjuszy kuratorjum okręgu szkolego poznańskiego, czyli okrągło ¼ dotychczasowego stanu. Między innymi w stan nieczynny przeszli wizytatorzy dr. Łuczewski (40 lat życia), Kukucki, radcy Jasiek, Wilczkowiak i inni. Wizytatora Łuczewskiego odwołano nawet zpośród egzaminów dojrzałości, którym przewodniczył w Bydgoszczy. Jest to zdaje się niespotykany nigdzie na świecie sposób, aby ludzi, którzy szereg lat państwu służyli, w ten sposób niespodziewany, jak jakich zbrodniarzy z posad z dnia na dzień usuwać. Przybyli bowiem jak zwykle do pracy i w biurze dowiedzieli się, że od dzisiaj urzędnikami już nie są...

Któż to są ci usunięci? Przedewszystkiem sami Wielkopolanie. Wychowanek gnieźnieńskiego gimnazjum dr. Łuczewski, który w jednej z wyższych klas gimnazjum sam jeden miał odwagę odmówić płacenia składek na Flottenverein. Za twarde swoje stanowisko polskie musiał zakład opuścić, kończyć gimnazjum i zdawać maturę gdzieś w głębi Niemiec. Słuchacz i uczeń wielkiego filozofa niemieckiego Euckena, student unwersytetu krakowskiego i paryskiego. W czasie wojny światowej redaktor gazety w Gnieźnie „Lech", która za swoje stanowisko wyraźnie proaljanckie, została na cały czas wojny zamknięta, a jej redaktor skrył się w Kongresówce w jednej ze szkół prywatnych.

W r. 1919 wraca do Gniezna jako jeden z pierwszych profesorów już polskiego gimnazjum, pełni potem obowiązki delegata ministerstwa byłej dzielnicy pruskiej przy ministerstwie oświaty w Warszawie, jest potem profesorem gimnazjum w Bydgoszczy, tamże inspektorem szkolnym wreszcie od 1927 roku wizytatorem okręgowym. Na wszystkich tych stanowiskach zjednał sobie ogromny szacunek i poważanie za poważną i sumienną pracę, głęboką, solidną wiedzę, za takt i umiejętność w postępowaniu z ludźmi, za przychylność i poparcie udzielane swym podwładnym. Same władze niejednokrotnie podnosiły jego ogromną wiedzę fachową psychologiczno-pedagogiczną, a przecież w tym kierunku ludzi prawdziwie wykształconych, zbyt wielu nie mamy.

Specjalną zaś jego zasługą jest stanowisko wobec mniejszościowego szkolnictwa niemieckiego. Jest jego znakomitym znawcą, a swem twardem ale zarazem taktownem postępowaniem potrafił przełamać upór i niechęć dotychczasową szkół niemieckich i zamienić ją na lojalność i karność wobec państwa.

Zyskując dla siebie szacunek, zyskał go dla władz polskich. Za co odchodzi? Cóż powiedzą panowie z „Młodej Polski", dzisiejsi menerzy miejscowej „sanacji", których kolegą szkolnym jest dr. Łuczewski, i którzy pracę jego znali i znają? Czy znowu nabiorą wody w usta, aby nie potrzebowali nic mówić?

Drugi z usuniętych p. wiz. Kukucki, twardy w niewoli w swej pracy nauczycielskiej w zaborze pruskim, w czasie wojny tułał się po Szwajcarji, w wolnej ojczyźnie dając swe wielkie doświadczenie pedagogiczne i niezmordowaną pracę — widocznie niepotrzebny, już takiej ofiarnej pracy prawie nie trzeba.

Trzeci, radca Jasiek, pochodzący z powiatu dzisiaj odciętego od Polski, był znanym organizatorem i działaczem. Brał udział w pracy delegacji polskiej na kongresie pokojowym w Paryżu, jako znawca i rzecznik tych ziem pogranicznych. Przed dwoma laty otrzymał order „Polonia Restituta", rzadkość dla urzędników średniej kategorji. Więc widocznie zasłużył się Polsce? A cóż przewinił, że odchodzi bez emerytury, żonaty i obarczony dziećmi?

Poza tymi trzema wymienionymi jeszcze cały szereg ludzi żonatych i dzietnych...

Czy to może oszczędności? Nie, bo na miejsca usuniętych już zgłaszają się nowi, przysłani z Warszawy.

Niejedno zwolnienie ma posmak osobistych porachunków na tle dochodzenia dyscyplinarnego, jakie przeprowadzono w kuratorjum w związku z pewnym urzędnikiem, skoligaconym z „wybitnemi" osobami w ministerstwie oświaty. Okazało się z dochodzeń, że ten „koligat" denuncjował — Jego przeniesiono, oczywiście z awansem; oskarżonych od winy uwolniono, ale i tak znalazł się obecnie sposób, aby ich usunąć.

Dla Wielkopolan miejsca niema, ale aż z Łodzi przyszedł pewien pan na naczelnika jednego z wydziałów, wybitny działacz „strzelecki" przyszedł do oddziału „opinjodawczego", a pozatem cały szereg akademików zpośród młodzieży „sanacyjnej" w nagrodę za „ideologję". Ludzie poważni, zasłużeni, żonaci z rodzinami odchodzą bez emerytur, a miejsca zajmują ci, co widocznie „nad poziomy wylatują"...

Jeśli „sanacja" myśli, że tym sposobem rzuci na innych postrach, to grubo się pomyliła. Budzi całkiem inne, diametralnie przeciwne uczucia. Kopie przedewszystkiem i pogłębia jeszcze bardziej przepaść, która się między nią a ogromną większością społeczeństwa utworzyła.

Tyle nasz informator. Od siebie dodajemy: Zwolnionych wizytatorów i urzędników nie znamy, nie wiemy nawet, czy są naszymi sympatykami, ale do głębi oburzają nas podane fakty. Niejednokrotnie na łamach naszego pisma rejestrowaliśmy fakty systematycznego usuwania Wielkopolan ze wszystkich stanowisk państwowych. Obecnie jednak przytoczone — są tak jaskrawe, że poważnie wszystkich poruszyć winny. Ofiarom systemu „radosnej twórczości" wyrażamy swój żal serdeczny, ale równocześnie i przekonanie, że do szkolnictwa jeszcze wrócą...

Atak na orędzie Prymasa Polski

Historyczny list pasterski Prymasa Polski stał się dla kół katol. i narodowych programem i sztandarem; lewica opozycyjna uchyliła czoła przed jego głębią myślową i wielkością; nawet ściślejszy obóz przewrotu majowego uznał za jedyne dla siebie wyjście zrobić dobrą minę i za pomocą wypróbowanych metod „interpretacyjnych" szukać w liście potwierdzenia własnej ideologji.

Tak było z początku, pod wpływem potężnego wstrząsu, dokonanego przez orędzie ks. Prymasa nawet w bardzo „zahartowanych sumieniach". Po namyśle jednak uznano widocznie, że stanowisko pierwotne równałoby się kapitulacji „ideologji państw." i ruszono do ataku przeciw „państwu teologicznemu", będącemu rzekomo treścią i celem orędzia.

Rolę oddziału szturmowego wzięło na siebie czasopismo „Kultura". Jest to tygodnik, wydawany przez „Prasę Polską" obok czterech warszawskich t. zw. „czerwonych" dzienników, a mianowicie: „Expressu Porannego", „Kurjera Czerwonego", „Dzień Dobry", „Dobry Wieczór", oraz innych tygodników jak :„Kino", „Przegląd Sportowy", „Cyrulik Warszawski", „Panorama" i t. p. Należy tu wyjaśnić, że „Prasa Polska" działa w ścisłem porozumieniu politycznem z kierownictwem obozu „sanacyjnego" i że jest zależna finansowo od banków państwowych.

Poziom ideowy artykułu p. t. „Państwo teologiczne", napisanego przez p. Wacława Syruczka, jest tak niski, że wyklucza rzeczową dyskusję. P. Syruczek poradził sobie w ten sposób, że zaimputował orędziu ks. Prymasa zmyśloną intencją dążenia do ograniczenia suwerenności państwa polskiego na rzecz Kościoła i z tą fikcyjną tezą polemizuje w bałamutny sposób na przestrzeni około 1000 wierszy. Uznając za zupełnie zbędne streszczanie tych fałszywych, a z teologicznego punktu widzenia ignoranckich wywodów, zwrócimy tylko uwagę na ton i formę „Kultury", gdyż w nich wyraża się właściwa tendencja ataku „sanacyjnego" wolnomyślicielstwa.

„Kościół uważa się za instancję nadrzędną" wobec państwa — woła p. Syruczek i puszcza na ten temat wodze swej ubogiej a niewybrednej wyobraźni. „Kościół nie ogranicza się do pełnienia roli stróża moralności, lecz stara się narzucić państwu normy ściśle religijne i rytualne. Dogmat o Trójcy świętej, niepokalanem poczęciu czy o nieomylności papieża musi być respektowany w ustawach i rozporządzeniach".

Tak skonstruowawszy cel orędzia ks. Prymasa pozwala sobie „Kultura" na niewybredne ironizowanie i jak n. p.:

„Należałoby stworzyć chyba specjalne biuro cenzury teologicznej, może nawet ministerstwo zgodności z dogmatyką".

Ale to nie wszystko. Fanatyczny, choć naiwny, wróg Kościoła posuwa się tak daleko, że ma pretensję do władz rządowych, dlaczego nie... skonfiskowały listu ks. Prymasa. Nawiązując do ustępu, w którym ks. Prymas mówi o stosunku katolików do złych praw „Kultura" wyrokuje:

„Zasada taka, wzywająca obywateli do oporu wobec władzy, jest wyraźnie antyspołeczna i bodaj niecenzuralna".

Najbardziej jednak oburza się „Kultura" na zawartą w liście krytykę etatyzmu. Tutaj już traci panowanie nad sobą i, przypominając, że ks. Prymas otrzymuje na podstawie konkordatu uposażenie z funduszów państwowych, pozwala sobie na taki czelny ton:

„Wypłacając to uposażenie państwo nie oczekuje wzamian za nie podobnych enuncjacyj ks. prymasa na temat takiej czy innej polityki gospodarczej".

Hamując zrozumiałe oburzenie, ograniczymy się do zwrócenia uwagi „Kulturze", że państwo to nie jest ani ona, ani przejściowy rząd, ale, że jest to instytucja i własność katolickiego narodu polskiego. Skromne fundusze, przeznaczone w budżecie na potrzeby Kościoła Katolickiego, pochodzą z kieszeni obywateli katolików. O przeznaczeniu ich decyduje Sejm, a nie minister czy „sanacyjny" tygodniczek. Kościół Katolicki w Polsce nie otrzymuje od rządu nagrody czy jałmużny, ale dostaje to, co mu się należy, i co mu chętnie przeznacza wola dwudziestu miljonów katolików polskich.

Na zakończenie mała informacja. „Kultura" z artykułem p. Syruczka ukazała się po raz ostatni. Zmarła z powodu braku czytelników. I to jest objaw pocieszający w naszem niewesołem położeniu, a zarazem zatysfakcją dla obozu katolickiego za nieprzyzwoity atak na Prymasa Polski. M. K.

Wykluczone

Niektóre niezorjentowane w sytuacji naszej wewnętrznej pisma krajowe uległy sugestji prasy niemieckiej w sprawie rzekomego politycznego pośrednictwa między „sanacją" a obozem narodowym. Powtarzamy, cośmy już wczoraj powiedzieli, że w tem niema słowa prawdy, że porozumienie obozu narodowego z „sanacją" jest wykluczone.

Zagadkowe zniknięcie

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) — Dopiero teraz zwrócono uwagę, że świadek inż. Zaremba bezpośrednio po zgłoszeniu się w procesie Gorgonowej wyjechał wraz z córeczką Romusią ze Lwowa mówiąc, że udaje się do Warszawy i od tej chwili wszelki ślad faktycznie po nim zaginął. (w)

Przed dojściem do władzy hitlerowców?

(Ciąg dalszy ze strony 1-szej.)

i zainstalowania na stałe. W miarę upływu czasu, w miarę osłabiania się stosunków między dawnemi państwami sprzymierzonemi i pogłębianiem się rozdźwięku między niemi, Niemcy stają się coraz bardziej przedsiębiorcze i śmiałe, a wypadki z dnia 30 maja wzmagają jeszcze bardziej owe tendencje. Świat znajduje się w obliczu Niemiec, których jedynem credo jest siła fizyczna.

„Ere Nouvelle" stojąca blisko Herriota stwierdza, że o polityce wejmarskiej w Niemczech można teraz tylko myśleć jako o fakcie z przeszłości.

Praga, 31. 5. (Tel. wł.). Czechosłowacka prasa zajmuje się bardzo obszernie wydarzeniami w Niemczech, przepowiadając rządy kronprinza, które w konsekwencji muszą doprowadzić do wojny domowej.

Zbrojenia Niemiec na morzu

Kongres Towarzystwa Przyjaciół Floty — Pod płaszczykiem obrony rzekomo zagrożonych granic wschodnich

Berlin, 31. 5. (PAT.) W Dreźnie odbył się kongres niemieckiego Towarzystwa Przyjaciół Floty z udziałem członków rządu saskiego i kierownictwa marynarki wojennej. Zjazd wysłał do prezydenta Hindenburga depeszę hołdowniczą.

Sekretarz stanu v. Linquist wygłosił przemówienie, w którem z siłą podkreślił konieczność obrony morza, celem ochrony rzekomo zagrożonych granic wschodnich Rzeszy.

Przedewszystkiem w obronie Prus Wschodnich należy żądać wzmocnienia naszej floty — twierdził mówca. Dziś panuje ona jeszcze na morzu Bałtyckiem. Obawiać się należy jednak, że między Polską a Francją zawarty został tajny układ, przewidujący na wypadek wojny wysłanie francuskich krążowników na wody Bałtyku."

Kongres przyjął następującą rezolucję:

„Niebezpieczeństwo, zagrażające wschodowi niemieckiemu, godzi w całą Rzeszę. Zbrojenia się Polaków na morzu i lądzie zagrażają naszej ojczyźnie. Nad tym faktem nie wolno nikomu bezmyślnie przechodzić do porządku. Niemiecki Związek Przyjaciół Floty wraz ze wszystkiemi swemi oddziałami domaga się zwrócenia wszystkich wysiłków w kierunku rozbudzenia woli bojowej i obronnej na morzu, niezbędnej dla ochrony wschodu niemieckiego, na morzu i na lądzie."

Wręczenie nagród laureatom Warszawy

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) — W poniedziałek w udekorowanej zielenią sali w specjalnie uroczystym nastroju odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którem dokonano rozdania nagród.

Na honorowych fotelach przed prezydjum zasiedli laureaci pp. Weyssenhoff, Dunikowski, Godlewski i Młynarski, poczem wiceprezes rady miejskiej Wilczyński wygłosił przemówienie powitalne i odczytał treść dyplomów dla poszczególnych laureatów.

Po wręczeniu dyplomów i asygnat laureatom zabrał głos Weyssenhoff, podkreślając, że z Warszawą łączą go ściślejsze węzły i tutaj tworzył swoje dzieła. Dyr. Młynarski prosił radę o dalsze popieranie muzyki. Prof. Godlewski ze wzruszeniem wspomniał, że nie marzył nigdy o takiem uznaniu, jakie go spotkało ze strony własnego społeczeństwa i jest to dla niego najpiękniejsza chwila żywota. Ostatni przemawiał rzeźbiarz p. Dunikowski. (w)

Wynurzenia Hitlera

Londyn, 31. 5. (Tel. wł.) „Daily Sketch" ogłasza wywiad swego korespondenta z Hitlerem który oświadczył: „Niemcom nie brak jest męża stanu o skali angielskiego Cromwella".

Hitler mówił dalej, iż od 13 lat marzy o porozumieniu angielsko-niemieckiem. Cała partja narodowych socjalistów jest jednomyślna pod tym względem ze swym wodzem. Porozumienie francusko - niemieckie Hitler określa, jako sprawę beznadziejną.

Anglja powinna posiadać największą na świecie flotę, a Niemcy najsilniejszą w świecie armję lądową. W ten sposób uda się przywrócić zachwianą w Europie równowagę.

Hitler zaznaczył dalej, iż narodowi socjaliści zajmują pozytywne stanowisko wobec dynastji Hohenzollernów, czego najlepszym dowodem jest fakt, iż książę August Wilhelm jest członkiem partji hitlerowców. Wreszcie podkreślił, iż Niemcy nie mogą płacić reparacji ponieważ znajdują się w nędzy.

Jeszcze jeden podatek?

Warszawa, 31. 5. (Tel. wł.) — „Robotnik" donosi, że komisja usprawnienia gospodarki komunalnej przy prezesie rady ministrów opracowała projekt ustawy o powszechnym podatku komunalnym.

Przy dochodzie od 1.500 do 3.000 zł podatek ten ma wynosić rocznie 6 zł, od 3.600 do 4.800 — 8 zł, do 6.000 — 10 zł, do 7.800 — 12 zł, do 100 tys. — 300 zł, do 200 tys. — 1.000 zł, ponad 200 tys. — 2.000 zł.

Czy projekt tego podatku należy traktować jako rzecz realną — w tej chwili trudno jeszcze ocenić. (w)

Niezwykłe samobójstwo

Sosnowiec, 31. 5. (Tel. wł.) — Straszne samobójstwo popełnił 62-letni Piotr Gajda. Włożył on sobie do ust nabój dynamitu, zapalił go, wskutek czego głowa została rozszarpana. Przy zwłokach Gajdy znaleziono kawałek papieru, z którego można wnosić, że dynamit pochodzi z państwowej wytwórni prochu i amunicji.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 31. 5. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była słaba; obroty były również ograniczone. Z pożyczek państwowych wykazała dalszą zniżkę w kursie 5 proc. Pożyczka konwers., notując 28 proc. w płaceniu. Pozatem handlowano 4 proc. Poż. inwest. po 85 w zaofiarowaniu. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. handlowano 8 proc. listy dol. stare po 56 proc. w oddaniu, również 4 proc. listy zast. konwert. po 26½ oraz 6 proc. listy żytnie po 13,90 i niżej, ostatnie jednakże bez notowania.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 69.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 28% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 56% O.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziemstwa Kred. 26½% O.

(Kurs w złotych)

4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 85.— O.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 69.— P.

Tendencja słaba.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 31. 5. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierćlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg. (121 f. w. h.); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg. (119,1 f. w. h.); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg. (127,1 f. w. h.); 4) pszenicy pom. 74,35 kg. (126,4 f. w. h.); 5) jęczmienia pozn. i pom.: a) 64 do 66 kg., b) 68 kg.; 6) owsa pozn. i pom. 43,55 kg. (74,1 f. w. h.).

Ceny tranzakcyjne:

Żyto 507,5 tonn par. Poznań	28,75
Żyto 45 tonn par. Poznań	28,35
Żyto 30 tonn par. Poznań	28,50
Pszenica 120 tonn par. Poznań	29,75
Pszenica 30 tonn par. Poznań	29,65
Otręby żytnie 60 tonn par. Poznań	17,50

Ceny orjentacyjne:

Żyto	28,50— 28,75
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	29,75— 30,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg.	21,25— 22,25
Jęczmień 68 kg.	22,25— 23,25
Usposobienie słabe.	
Owies	21,50— 22,00
Usposobienie słabsze.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	42,25— 43,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	44,25— 46,25
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	17,00— 17,25
Otręby pszenne	15,50— 16,50
Otręby pszenne (grube)	16,50— 17,50
Groch Victoria	23,00— 26,00
Groch Folgera	32,00— 36,00
Łubin niebieski	11,00— 12,00
Łubin żółty	14,00— 15,00
Makuch lniany 36—38%	25,00— 27,00
Makuch rzepakowy 36—38%	18,00— 19,00
Makuch słonecznik 46—48%	18,00— 19,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 15 tonn.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 31. 5. 1932 r.

Spędzono: wołów 91, buhajów 252, krów 390, świń 1400, cieląt 491, owiec 200, razem 2824 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowemi).

Płacono za 100 kg. żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste wytuczone nieoprzęgane	76— 80
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	64— 68
Mięsiste tuczone starsze	52— 58
Miernie odżywione	40— 46
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	64— 70
Tuczone mięsiste	56— 62
Nietuczone dobrze odżywione starsze	46— 52
Miernie odżywione	40— 44
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	76— 80
Tuczone mięsiste	64— 70
Nietuczone dobrze odżywione	40— 48
Miernie odżywione	26— 34
Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	76— 80
Tuczone mięsiste	64— 70
Nietuczone dobrze odżywione	52— 58
Miernie odżywione	40— 48
Młodzież:	
Dobrze odżywione	40— 48
Miernie odżywione	32— 38
Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	64— 70
Tuczone cielęta	56— 60
Dobrze odżywione	50— 54
Miernie odżywione	40— 48
OWCE:	
Wytuczone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	60— 66
Tuczone starsze skopy i maciórki	52— 54
ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg. żywej wagi	116—120
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg. żywej wagi	110—114
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	96—102
Mięsiste świnie ponad 80 kg. żywej wagi	00— 00
Maciory i późne kastraty	90—110
Świnie bekonowe	82— 86

Przebieg targu spokojny.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 31. 5. 1932 r.

Waluty	Gotówka		
Dolary St. Zj.:	tr. 8.87,	sp. 8.89,	kup. 8.85.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,80	125,11	124,49
Gdańsk	174,90	175,33	174,47
Holandja	361,25	362,15	360,35
Londyn	32,95	33,11	32,79
Nowy Jork czek	8,899	8,919	8,879
Nowy Jork kabel	8,903	8,923	8,883
Paryż	35,14	35,23	35,05
Praga	26,39	26,45	26,33
Szwajcarja	174,45	174,88	174,02
Berlin	211,20		

Tendencja przeważnie utrzymana.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poż. inw. szt. ser.	92,00	
5% poż. konw.	31,25	31,50
4% poż. dolarowa	46,50	
6% poż. dol.	46,00	47,00
7% poż. stabil.	44,75	43,63
10% poż. kolejowa	99,00	

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—	70,00
Lilpop	0,00—	9,50

Tendencja niejednolita.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.87¾ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.89 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.50 zł., gotówką 209.00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 174.61 do 174.87 zł., gotówką 174.27 zł.

Przekazywanie pieniędzy z Niemiec do Polski

Brak obrotu pocztowo-przekazowego pomiędzy Niemcami i Polską najbardziej daje się odczuwać naszym emigrantom rolnym, którzy w większości nie znają innego sposobu przekazywania pieniędzy. Cierpią na tem przedewszystkiem pozostałe w kraju bez środków do życia rodziny tych robotników. Mimo jednak braku obrotu pocztowo-przekazowego między Niemcami a Polską, emigranci mają możność przesyłania pieniędzy do swoich rodzin w Polsce i to w sposób łatwiejszy i tańszy, aniżeli międzynarodowe przekazy pocztowe. Mianowicie każdy emigrant może to uskutecznić za pośrednictwem konta czekowego polskiej Pocztowej Kasy Oszczędności w niemieckim Urzędzie Czekowym w Berlinie nr. 11.000 (w „Postscheckamt" Berlin). Wystarczy tylko wypełnić blankiet nadawczy („Zahlkarte") i na odwrocie wypisać imię, nazwisko i adres osoby, której pieniądze mają być w Polsce doręczone i następnie wpłacić wypisaną na blankiecie nadawczym kwotę w którymkolwiek Urzędzie Pocztowym (Postamt) w Niemczech.

Zwrócić należy uwagę również i na to, że ze względu na ograniczenia dewizowe w Niemczech, każdy emigrant może w ciągu jednego miesiąca przesłać w powyższy sposób najwyżej 200 marek niemieck. (RM).

Blankiety nadawcze oraz szczegółowe informacje otrzymać można we wszystkich polskich Konsulatach w Niemczech lub w P. K. O. w Warszawie, osobiście lub w drodze korespondencyjnej.

Ze względu na społeczny i państwowy charakter sprawy, wszystkie pisma proszone są o przedruk, jak również wszyscy czytelnicy o zawiadomienie o powyższem zainteresowanych rodzin emigrantów.

nw 10791

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 31. 5. 1932 r.

Pszenica march 75—76 kg.	267,00—269,00
Tendencja natychm. dostawa stała, późn. dostawa mocna.	
Żyto march 72—73 kg.	196,00—198,00
Tendencja stała.	
Żyto rosyjskie cif Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	175,00—182,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	161,00—164,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	32,25— 35,75
Tendencja mocna.	
Mąka żytnia 70%	25,75— 27,75
Tendencja mocniejsza.	
Otręby pszenne	10,75— 11,25
Tendencja spokojna.	
Otręby żytnie	9,50— 10,00
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	17,00— 23,00
Groch drobny jadalny	21,00— 24,00
Groch pastewny	15,00— 17,00
Peluszka	16,00— 18,00
Bób	15,00— 17,00
Wyka	16,00— 18,00
Łubin niebieski	10,00— 11,50
Łubin żółty	14,00— 15,50
Kuchy lniane 37%	10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	10,80— 11,00
Kuchy mielone (mączka)	10,80— 10,90
Wytłoki suche paryt. Berlin	8,80
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,20
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,20
Słoma żytnia pras. drut.	1,25— 1,45
Słoma pszenna pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma owsiana pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma jęczm. pras. drut.	1,05— 1,20
Słoma żytnia długa wiązana	1,25— 1,55
Słoma żytnia pras. sznur	1,15— 1,35
Słoma pszenna pras. sznur.	1,00— 1,15
Sieczka	1,80— 2,05
Siano handlowe suche	1,45— 1,65
Siano dobre I pokosu	2,10— 2,50
Lucerna luzem	2,60— 2,90
Tymotka luzem	2,50— 2,80
Siano koniczynowe luzem	2,30— 2,60

Tendencja cicha.

Ogólna tendencja mocniejsza.

Giełdy zbożowo - towarowe

Lwów, 30. 5. Pszenica krajowa dworska 30 — 31.50, ceny rynkowe 30 — 31, pszenica krajowa zbiorowa 28 — 29.50, żyto małopolskie jednolite 28 — 28.50, jęczmień małopolski przemiałowy 17.50 — 18, owies małopolski 21 — 22.50, mąka pszenna luksusowa 49 — 50, mąka pszenna 45 — 46, mąka żytnia 42 — 43, otręby żytnie 12.50 do 12.75, pszenne 12.50 — 13; inne kursy niezmienione.

Tendencja zniżkowa, usposobienie ożywione.

OGÓLNY OBRÓT P. K. O.
w pierwszym kwartale r. b. wyniósł przeszło
6 MILJARDÓW ZŁOTYCH
np 10624

Znieważenie Bożego Ciała

(KAP) Na kilka dni przed świętem Bożego Ciała w Łomży rozlepiono afisze tego brzmienia:

„Powiatowe i miejskie święto wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego w Łomży. W dniach 26, 27, 28 i 29 maja br. odbędzie się powiatowe i miejskie święto wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego. Program święta: Dnia 26. 5. 32 r. od godz. 9 rano 1) trójbój na stadjonie 33 p. p. dla zawodników i zawodniczek powiatu, 2) sztafeta 4×400 m., 3) bieg na przełaj 3 km. wraz z zawodnikami miejskimi itd. Od godz. 16 na stadjonie 33 p. p. zawody indywidualne męskie i finał w grach w siatkówkę i koszykówkę itd. itd."

Podczas uroczystego nabożeństwa w katedrze w dzień Bożego Ciała oraz podczas eucharystycznej procesji po mieście urządzono na boisku zawody żołnierzy i zwiezionej młodzieży. Podobnie odbywały się te harce podczas popołudniowego nabożeństwa Bożego Ciała.

Przed tem „świętem" wychowania fizycznego J. E. ks. biskup Łomżyński ogłosił następujący protest:

Wśród encyklik, jakie Najwyższy Pasterz Kościoła św. ogłosił, encyklika Papieża Piusa XI o chrześcijańskiem wychowaniu młodzieży ma na obecne czasy szczególniejszą wagę. W tej encyklice Namiestnik Chrystusowy zaznacza, iż stając się echem Boskiego Mistrza, zwracał i do młodzieży i do wychowawców i do ojców i do matek rodzin zbawienne słowa jużto napomnienia, jużto zachęty, jużto wskazówki co do różnych punktów chrześcijańskiego wychowania z tą pieczołowitością, jaka przystoi wspólnemu Ojcu wszystkich wierzących, i z tą natarczywością w czas i nie w czas, jaka odpowiada pasterskiemu urzędowi.

Następnie Pius XI w gorącej miłości ku młodzieży zebrał najwyższe zasady, najgłówniejsze wnioski i praktyczne zastosowania co do właściwego, chrześcijańskiego wychowania młodzieży.

Zaznaczywszy istotę, ważność i wzniosłość chrześcijańskiego wychowania, wykazawszy, że ona należy w sposób szczególny do Kościoła z tytułu jego nadprzyrodzonego posłannictwa, dalej że należy do rodziny jako także instytucji Bożej, wreszcie że należy także do państwa z tytułu jego autorytetu, przysługującego mu dla popierania doczesnego ogólnego dobra, Papież wykazuje szczegółowo, jakiem to chrześcijańskie wychowanie być powinno. Otóż przedmiotem chrześcijańskiego wychowania jest cały człowiek, jego duch złączony z ciałem tak, jak go nam przedstawia zdrowy rozum i Objawienie, przeto człowiek, u którego trzeba naprawiać nieuporządkowane skłonności i wzmacniać i zestrajać dobre od lat najmłodszych. To zaś nie może się stać bez dopuszczenia wpływu Boga do wychowania i Jego zasad moralnych, nie wolno z wychowania wykluczać ani dekalogu, ani prawa ewangelicznego, ani prawa natury ujętego przez pozytywne Objawienie Boże.

Między innemi wskazaniami co do przymiotów dobrego wychowania chrześcijańskiego Ojciec św. daje też jasne wskazówki co do wychowania młodzieży obojej płci. Otóż stosowanie do różnic przez samą naturę wprowadzonych różnice te powinny być przestrzegane także w wychowaniu młodzieży jednej czy drugiej płci, a przestrzegane zwłaszcza w najbardziej delikatnym i decydującym o wyrobieniu człowieka okresie, jakim jest okres młodzieńczości. Przy tej sposobności Papież podkreśla wyraźnie dział ćwiczeń gimnastycznych i sportowych, gdzie nakazuje mieć szczególny wzgląd na chrześcijańską skromność młodzieży żeńskiej, którą w wysokim stopniu obraża wszelkiego rodzaju wystawianie się na publiczny widok.

Przypominając przerażające słowa Boskiego Mistrza: Biada światu dla zgorszenia — Ojciec św. zachęca usilnie biskupów do pieczołowitości i do i czujności na te zgubne błędy, jakie szeroko rozlewają się wśród światła chrześcijańskiego z niezmierną szkodą młodzieży.

I otóż, posłuszny temu nakazowi Ojca św., zwracam się do rodziców, do wychowawców szkolnych i do młodzieży z niniejszem orędziem, które mi podyktowały smutne zajścia, jakie mają miejsce w tutejszych żeńskich szkołach średnich. W tych szkołach odbywają się ćwiczenia gimnastyczne w takich ubiorach, że obrażają one w wysokim stopniu uczucia wstydliwości młodzieży zmuszonej do ich używania. Co więcej młodzież tę przymusza się do występowania w takim ubiorze także publicznie z okazji zawodów i popisów gimnastycznych, mimo wzdragań się młodzieży i jej próśb, aby ją od takiego wystawiania się na widok publiczny zwolnić.

Nadto uczennice jednej ze szkół żeńskich muszą ćwiczyć w takim ubiorze na boisku szkoły męskiej, gdzie są na oczach uczniów tej szkoły. Obecnie są w przygotowaniu wspólne zawody gimnastyczne, do których odbywają się przygotowania na publicznej ćwiczni. Oto i tam prowadzi się młodzież żeńską dorastającą, gdzie obok żołnierzy prawie zupełnie rozebranych i na oczach licznych widzów nakazywano tej młodzieży zdejmować sukienki i występować w męskiem bardzo obciętem ubraniu sportowem. Uczennice protestują, proszą o liczenie się z ich uczuciem skromności, lecz daremnie, ściągają na siebie jedynie wymówki i groźby. Zawody te mają się odbyć, jak głoszą publiczne powiadomienia, w dzień uroczystości Bożego Ciała w czasie nabożeństw kościelnych i podczas oktawy Bożego Ciała. Gdy więc będziemy oddawali cześć Barankowi Bożemu, Bogu utajonemu i naszemu Zbawicielowi — tam, na publicznem boisku, mają się odbywać harce, dające okazję do zgorszenia i licznych grzechów. Czy ci, którzy je urządzają, nie obawiają się cięższych jeszcze doświadczeń i kar Bożych od tych, które już na nas spadły? Czyż trzeba wywoływać jeszcze większy gniew Boży za obniżanie uczuć religijno - moralnych? Czyż nie dość już osłabienia publicznej moralności? Papież Leon XIII słusznie pisał w encyklice „Militantes Ecclesiae", że „konieczną jest rzeczą, by nie tylko w pewnych godzinach wykładano młodzieży religję, ale by nauczanie całe tchnęło duchem chrześcijańskiej pobożności. Jeśli tego braknie, jeśli to święte tchnienie nie będzie przenikać i rozgrzewać dusz nauczycieli i uczniów, bardzo mały pożytek będzie można zebrać z jakiejkolwiek nauki, przeciwnie, często wynikną z tego szkody i to niemałe".

Ci, którzy tak lekceważą świętość naszych świąt religijnych, tworzą przepaść między ludnością religijną a sobą. Gdy zaś w obręb zgorszenia, jakie dają, wciągają młodzież katolicką, winniśmy podnieść publiczny protest i napiętnowanie, oraz przestrzegać przed groźnemi skutkami, jakie takie niszczenie uczuć religijnych niechybnie wywoła.

Przykro mi o tem mówić publicznie, lecz zmusza mnie do tego obowiązek pasterski, gdy wszelkie sposoby mojego przez ks.ks. prefektów wkroczenia w to obniżanie wstydliwości kobiecej i tłumienie w młodych tych sercach cnoty skromności u odpowiednich czynników szkolnych nie osiągnęło pożądanego skutku i gdy do mnie napływają z łona społeczeństwa żądania, abym tej zgubnej i grzesznej akcji zapobiegał. Przeto wzywam naprzód rodziców, aby córkom swoim stanowczo zabronili występowania w ubraniach gimnastycznych, szkodliwych dla ich chrześcijańskiej skromności kobiecej, i zwracam się do kierownictw szkół o zarządzenie zmiany obecnej praktyki. Samą zaś młodzież wzywam do niewystępowania w ubraniu, które ją naraża na wstyd i na ujemną krytykę oraz wywołuje publiczne zgorszenie. Pamiętać trzeba o tym nakazie Piotra św. (Dz. Ap. 5, 29): więcej trzeba słuchać Boga, czyli Jego przepisów moralnych, niż ludzi.

Niezastosowanie się czy rodziców i wychowawców szkolnych czy młodzieży do tych przepisów moralności chrześcijańskiej ściągnie na nich w każdym wypadku grzech ciężki.

Ufam jednak, że moje pasterskie słowa przyczynią się do usunięcia zła, które poczęło się wkradać do wychowania naszej młodzieży, i że przywrócą poprzednie zaufanie, jakiem społeczeństwo Łomżyńskie darzyło szkoły miejscowe. A kończę to swoje wezwanie słowy Papieża XI: „Wznieśmy Wielebni Bracia serca i błagalne dłonie ku niebu do Pasterza i Biskupa dusz naszych, do Boskiego Króla, który władcom daje prawo, żeby swoją wszechpotężną mocą sprawił, by wspaniałe owoce chrześcijańskiego wychowania się mnożyły i by je zbierano na całym świecie ku coraz większemu pożytkowi jednostki i narodów".

(—) † STANISŁAW,
Biskup Łomżyński.

Obóz Wielkiej Polski

urządza

w niedzielę, dnia 5 czerwca r. b., o godz. 12 w południe,

WIELKI WIEC MANIFESTACYJNY

w sprawie zakusów niemieckich na ziemie polskie.

Proces przeciwko Kotlińskiemu, Mikulskiemu i towarzyszom

Dzień dziewiąty

Gdynia, 30 maja.

Pierwszy z badanych dzisiaj świadków, inż. Jan Lewicki z D. K. P. w Gdańsku, obecnie naczelnik wydziału technicznego, potwierdza naszą tezę, że w latach 1925 i 1926 w dyrekcji gdańskiej nie wszystko było w zupełnym porządku. Świadek Lewicki zeznaniami swojemi obciąża naczelnika Świałkowskiego, któremu podlegał całokształt budowy dworca w Gdyni i którego obowiązkiem było stwierdzanie tak cen i mas, jak i ostatecznych rachunków. W dalszym ciągu świadek przyznaje, że gdy wydały się nadmierne zarobki firmy „Jan Mikulski" przy wykonaniu budek żelaznych na peronach, to dyrekcja zarządziła niekorzystanie z usług tej firmy, ale później Mikulskiego jednak wzywano. Z czyjego to było polecenia, inż. Lewicki nie mógł sobie przypomnieć.

Następny świadek, Stefan Schmidt, właściciel kina „Morskie Oko" w Gdyni, daje sądowi ciekawy przyczynek do charakterystyki oskarżonego Granowskiego. Opowiada, że w r. 1923 inż. Granowski wraz z niejakim Ronem utworzył w Gdyni tow. z ogr. odp. pod nazwą „Teatr nad Morzem". Do towarzystwa wciągnięto żonę świadka i p. Jeżewskiego. Inż. Granowski dawał plac pod budowę i kierownictwo i z tego tytułu zastrzegł sobie 40 proc. udziałów, zaś resztę w równych częściach wzięli obecna p. Schmidtowa, p. Jeżewski i p. Ron. W czasie budowy żona świadka zaciągnęła pod osobistem żyrem pożyczkę w sumie 3,500 dolarów i w rezultacie była zmuszona przejąć wszystkie zobowiązania towarzystwa na siebie. Okazało się, że inż. Granowski za plac nie zapłacił i trzeba było dać właścicielce, p. Skierczównej, tysiąc dolarów. Ani Granowski, ani Ron do towarzystwa gotówki żadnej nie wpłacili. Oprócz tego Granowski budował dla siebie — zeznaje świadek Schmidt — willę na Kamiennej Górze z materjałów, które pochodziły z tego samego źródła co materjały do budowy „teatru nad morzem" (dzisiejsze kino „Morskie Oko").

Oskarżony inż. Granowski zaprzecza, że willę budował dla siebie i wdaje się ze świadkiem w dłuższą polemikę, starając się obalić jego zeznania. Przerywa sędzia Kiedrowski:

— Panie Granowski, dla kogo budował pan tę willę?

Tw 1134

— Dla pana Rona — poczem po chwili: — To ja jestem poszkodowany!

Prokurator (ironicznie): — Przy poczcie także?

Trzeci zkolei świadek, Franciszek Gutmann, właściciel „Starogardzkiej fabryki papy dachowej" dostarczał firmie „Jan Mikulski" różnych materjałów budowlanych od roku 1925. Regulacja była dobra, zrazu część gotówką, później tylko wekslami. Gdy w r. 1928 B. G. K. nie chciał przyjąć żyra Mikulskiego, wówczas świadek zażądał gwarancji hipotecznej. Transakcyj z firmą Mikulskiego i Kotlińskiego dokonywał w Gdyni kierownik oddziału, Bazyli Łobocki. Guttmann nie miał z Mikulskim bezpośredniego kontaktu, ale gdy, bojąc się o swoje pieniądze, wstrzymał dostawy materjałów do budowy gmachu B. G. K. w Gdyni, to wątpliwości jego rozproszył Łobocki, dowodząc, że firma Mikulskiego dobrze stoi i ma dużo zamówień. Na zapytanie sędziego Palędzkiego, czy zaufanie do Mikulskiego powstało przez Łobockiego, świadek odpowiada „tak". W rezultacie Guttmann pozostał na lodzie z pretensją ponad 75,000 zł. Chcąc się zabezpieczyć, przejął posesję przy Szosie Gdańskiej, wraz z domkiem, który tak zapobiegliwie wzniósł Kotliński w r. 1925, ale musiał przejąć pierwszą hipotekę tutejszej Kom. Kasy Oszczędności w sumie 65,000 zł. Przy obecnych cenach posesja nie jest warta nawet tej sumy.

Następny świadek, Marek Grosswert, podający wiek 44 lat i wyznanie „rzymsko - katolickie" i miejsce zamieszkania „Sopot", jest współwłaścicielem firmy „Geteha". Nie ulegało dla niego żadnej wątpliwości, że Kotliński był wspólnikiem Mikulskiego. Zeznaje, iż w roku 1930 należał do komitetu wierzycieli. Stwierdził, że książki firmy „Jan Mikulski" są prowadzone zupełnie chaotycznie. Według książki kasowej rok 1930 zamknięto sumą 154,000 zł, a według bilansu, który Mikulski przedłożył wierzycielom, saldo otwarcia wynosiło wszystkiego 113,— zł. Pretensję „Geteha" oblicza na 10,172 zł. Opowiada jeszcze, że gdy zwrócił Kotlińskiemu uwagę, że firma, którą założył tuż przed upadłością firmy „Jan Mikulski" będzie odpowiadała za weksle, które żyrował, Kotliński szybko zmienił napis „Przemysł Budowlany, M. Kotliński" na „Przemysł Budowlany, L. Kotliński".

FOB.

Prowokacyjny wybryk

Katowice, 31. 5. (PAT). W Golasowicach w bieżącym roku rozpoczęto remont kościoła ewangelickiego, wybudowanego w 1820 r. Na fasadzie tego kościoła widniał napis w języku polskim, zawierający wyjątki z Pisma św. Konserwator zabytków otrzymawszy wiadomość, że napis ten ma ulec zniszczeniu, wydał polecenie zachowania go aż do czasu przybycia komisji. Tymczasem w nocy z 24 na 25 bm. niewykryci dotychczas sprawcy w barbarzyński sposób zniszczyli wspomniany napis, świadczący o polskiej historji kościoła ewangelickiego.

Młodzież Wszechpolska

urządza **jutro, w środę, o godz. 20 w sali św. Wojciecha** (Aleje Marcinkowskiego 22)

dla maturzystek i maturzystów zebranie informacyjne

o wyborze zawodu, studjach uniwersyteckich i życiu młodzieży akadem.

Koleżanki i Koledzy stawcie się licznie!

DZIAŁ GOSPODARCZY

W jakich warunkach pracuje nasz przemysł?

Prezes rady Sp. Akcyjnej H. Cegielski w Poznaniu, p. Seweryn Samulski, wygłosił na walnem zgromadzeniu akcjonarjuszy dnia 30 maja następujące przemówienie, które na przykładzie jednego przedsiębiorstwa oświetla ogólne warunki pracy naszego przemysłu.

Niekorzystny wynik roku sprawozdawczego Sp. Akc. H. Cegielski (zł 85.209,11 strat) pochodzi, jak sprawozdanie wykazuje, najpierw z gwałtownego obniżenia się obrotów w ostatnich latach, a mianowicie: w r. 1929 — zł 52.198.900,—, w r. 1930 — zł 40.002.000,—, w r. 1931 — zł 25.805.700,—, a powtóre z wielkich strat, jakie spółka poniosła na swoich odbiorcach maszyn rolniczych, tak w handlu hurtownym jak detalicznym.

Źródłem zaniku produkcji i powodem wielkich strat przemysłu i handlu jest bezwątpienia kryzys rolnictwa, który zniszczył siłę nabywczą 80 proc. ludności kraju. Kryzys ten powoli pociągnął za sobą cały handel i przemysł, bo zrozumiałem jest, że jeśli 80 proc. produkcji krajowej (biorąc cyfry zatrudnionych w rolnictwie) choruje na anemję, to i reszta produkcyjnego organizmu tą chorobą zostaje dotknięta.

Jeżeli spółka nasza od 1927 pierwszy raz nie może wydzielić choć skromnej dywidendy, to jest to niechybnie poważny znak ostrzegawczy, że dalsze kurczenie się produkcji, może nastąpić już tylko kosztem rezerw spółki.

Zakończyliśmy 8-my rok gospodarczy od czasu zaprowadzenia własnej polskiej waluty tj. od 1 kwietnia 1924. Ciekawem będzie przeto przedstawienie niektórych cyfr produkcyjnych i bilansowych oświetlających przebieg rozwoju Spółki w tem ośmioleciu.

Produkcja roczna naszych fabryk postępowała naprzód raźnie od 8,5 milj. zł w r. 1924 do 52,2 milj. zł w r. 1929, poczem zaczęła dość raptownie spadać na 25,8 milj. zł w r. 1931.

Ogólna produkcja za całe osiem lat wynosiła zł 228.824.420,—.

W tym samym czasie wypłacono:

a) na robocizny zł 47,863.441,— czyli 20,9 proc.;

b) na pensje zł 11.678.362,— czyli 5,1 proc.;

c) na świadcz. socj. zł 6.548.835,— czyli 2,85 proc.;

d) na podatki zł 9.858.067,— czyli 4,3 proc.;

e) na koszty handlowe zł 4.402.030,— czyli 1,9 proc.;

f) wygospodarzono czystego zysku zł 4.896.393,— czyli 3 proc.;

g) wypłacono akcjonarjuszom dywidendy zł 2.706.000,— czyli 1,17 proc.;

Świadczenia socjalne i podatki obciążały produkcję w tych ośmiu latach w stosunku do obrotu w 7,15 proc., w stosunku zaś do kapitału akcyjnego w 178,90 proc.

Z powyższych cyfr łatwo sobie zrobić obraz, jak wielki jest wpływ przedsiębiorstw o kapitale prywatnym na rozwój dobrobytu krajowego. Same robocizny, pensje i świadczenia socjalne wymagają 28,85 proc. ogólnego obrotu. Podatki i procenty 9,47 proc. obrotu. Kapitał pracujący zaś, który się składa w 60-ciu procentach z drobnych udziałów, zadowolić się musiał 1,17 procentami.

Ze zmniejszeniem się obrotów i zanikiem produkcji spada liczba zatrudnionych osób, bo, jak statystyka spółki wykazuje, było zatrudnionych w niej w r. 1928 — osób 4 400, w 1929 r. — 4 400, w 1930 r. — 3 550, w 1931 r. — 2 680.

Bilanse spółek akcyjnych o prywatnym kapitale są wiernem odbiciem sytuacji gospodarczej w kraju. Trzeba jednakże zaznaczyć, że w miarę zmniejszania się produkcji, zmniejszają się także dochody państwa, które usiłuje się podnieść drogą powiększania rozmaitych ciężarów z danin, podatków i świadczeń. Wskutek tego rosną koszty ogólne każdego przedsiębiorstwa, a zanika rentowność tychże, gdyż zwiększonych kosztów nie można przeliczać na cenę towaru, gdy ogólne zbiedzenie wymaga właśnie obniżki cen produktu.

Słusznem są więc postulaty kół produkujących polskich, aby ciężary publiczne i socjalne obniżyć tak dalece, aby kapitałom produkcyjnym, które są przecież tylko oszczędnościami szerokich sfer, dać choć skromne oprocentowanie. W braku tego kapitały krajowe coraz więcej unikają lokat w przemyśle, handlu i rolnictwie, a na kapitały zagraniczne liczyć nie możemy i nie powinniśmy.

Kryzys konsumcji u nas nie jest wynikiem, jak to się ogólnie twierdzi, tylko kryzysu światowego lub winą czynników zewnętrznych. Jest on głównie wynikiem braku zaufania do sił twórczych narodu, które przecież, w najgorszych czasach, jakie mamy za sobą, wielką okazały odporność.

I tylko odbudowa tego zaufania we własne siły, tej wiary w niespożyte zdolności narodu do dawania sobie rady samemu, mogą ruszyć znów nasze warsztaty pracy, dać pracę naszym bezrobotnym i odrodzić siłę nabywczą konsumenta polskiego.

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Giełdy światowe pozostawały w tygodniu ubiegłym nadal pod znakiem dużej rezerwy w zawieraniu tranzakcyj. Niejasna sytuacja finansowa Stanów Zjednoczonych wiadomości o moratorjum Austrji, awantury w sejmie pruskim, i coraz bardziej rosnące wpływy Hitlera, jednego z głównych czynników niepewności politycznej, w Europie, nie pozwalały bankom i spekulantom giełdowym na poważniejsze angażowanie się. Sfery finansowe przypuszczają, że większego ożywienia na giełdach spodziewać się można dopiero w razie osiągnięcia pomyślnych wyników na konferencji w Lozannie.

Na giełdzie nowojorskiej panowała tendencja słaba, co tłumaczy się brakiem ożywienia w poszczególnych gałęziach przemysłu i handlu, dalszym spadkiem produkcji (wskaźnik produkcji spadł z 61,6 w marcu na 57,2 w kwietniu r. b.) znacznem zmniejszeniem się przewozów kolejowych, spadkiem zużycia prądu elektrycznego, wyrażającem się w stosunku do odpowiedniego okresu ubiegłego roku cyfrą 12,7 proc., wreszcie baissą na rynku pszenicy po kilkudniowej dość znacznej haussie. Niewyjaśniona sytuacja w dziedzinie przyszłej polityki finansowej i gospodarczej państwa oraz bardzo ciężki w Stanach problem bezrobocia przyczyniły się również w dużym stopniu do pogłębienia się depresji na giełdzie nowojorskiej. Pożyczki polskie miały tendencję niejednolitą. Giełda londyńska wykazywała nastrój spokojny przy obrotach małych. Większe ożywienie dało się zauważyć w dziale papierów państwowych, a to ze względu na dalsze zakupy złota przez Bank Angielski i poprawiającą się stale sytuację skarbową. Baissa na giełdzie paryskiej trwała w dalszym ciągu, obejmując coraz nowe akcje i papiery procentowe. Ostatnio poniosły większe straty papiery bankowe oraz chemiczne i elektryczne.

Zastój na giełdzie warszawskiej trwał w dalszym ciągu. Notowano nadal 2 lub 3 gatunki akcyj. W dziale papierów procentowych ruch, jak zawsze był większy.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	23. 5.	24. 5.	25. 5.	26. 5.	27. 5.	28. 5.
Pszenica						
Warszawa	32,75	32.75	32,50	—	32,50	—
Poznań	30,00	30,00	30,00	—	30,00	30,00
Lwów	—	—	—	—	31,50	—
Lublin	31,00	—	30,75	—	29,75	—
Żyto						
Warszawa	30,25	30,25	30,25	—	30,25	—
Poznań	28,75	28,75	28,75	—	28,75	28,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	28,25	—	29,00	—
Jęczmień						
Warszawa	23,50	23,50	23,50	—	23,50	—
Poznań	23,75	23,75	23,25	—	23,25	23,25
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	26,50	26,50	26,50	—	26,50	—
Poznań	22,50	22,50	22,00	—	22,00	22,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—

Niespodziewana zwyżka cen na rynku zbożowvm w U S. A. z początkiem ub. tygodnia miała charakter czysto spekulacyjny. Istnieją bezwątpienia rzeczowe względy przemawiające za zwyżką, o których pisaliśmy wielokrotnie w poprzednich przeglądach tygodniowych. Ostatnie zmiany wyszły z Wallstreet'u z pośród giełdziarzy, którzy straty na giełdzie efektów usiłowali powetować sobie spekulacją pszenicą. Zwyżka o której mowa, wynosiła około 50 centów holenderskich na 100 kg.; już jednak z końcem tygodnia ceny wróciły do dawnego poziomu.

Charakterystycznym przejawem, który zanotować należy jest fakt, że po raz pierwszy może Chicago nie wywarło bodaj żadnego wpływu na rynek kanadyjski, pomimo, iż to zawsze miało miejsce. Fakt ten wykazuje, że Kanada zorjentowała się w rzeczywistych przyczynach haussy oraz, że istnieje jeden realny hamulec zwyżki cen zbożowych w Kanadzie, a mianowicie ten, że w żadnym wypadku Kanada nie wyjdzie z koła największych eksporterów świata. Ten ostatni moment zmienia całkowicie zarówno położenie Kanady w porównaniu z położeniem Stanów Zjednoczonych jak również zmusza ją do odmiennej polityki w zakresie produkcji rolniczej. Równocześnie dodać trzeba, że horoskopy zbiorów w Kanadzie są w porównaniu z rokiem poprzednim dobre.

W najlepszem położeniu znajduje się w tej chwili Argentyna, która do końca obecnego roku rolnego nie posiada trosk w dziedzinie lokowania posiadanych nadwyżek wywozowych. To też obecnie ceny są lepsze o 1,50 pesos na 100 kg. w porównaniu z cenami tegoż okresu z przed roku, podczas gdy koszty utrzymania w tym kraju są niższe. Skargi farmerów argentyńskich należy traktować raczej, jako wyraz solidarności w stosunku do rolników innych krajów. — Australja oferuje bardzo niewielkie ilości pszenicy, zresztą po umiarkowanych cenach. Wstrzemięźliwość ta została prawdopodobnie spowodowana znacznem zmniejszeniem popytu na rynkach Dalekiego Wschodu. Sytuacja ulegnie prawdopodobnie zmianie ze względu na to, że perspektywy żniw w Chinach zapowiadają się wręcz katastrofalnie.

Wiadomości z Rumunji są nieco lepsze, ponieważ pogoda poprawiła się znacznie i wobec tego trzeba liczyć się z tem, że Rumunja wystąpi ponownie, jako poważny eksporter. Przypomnieć należy, że forsowny eksport Rumunji w roku zeszłym był pierwszym poważnym czynnikiem, wpływającym w sposób zdecydowany na załamanie się cen. Ze względu na ciężkie położenie rolnictwa rumuńskiego należy przypuszczać, że rząd tego kraju dołoży starań, ażeby uwolnić rynek wewnętrzny od nadmiaru produktów rolnych i znajdzie środki w celu zastosowania premij wywozowych, umożliwiających poważniejszy eksport. — Ustawiczne zmiany normy przemiałowej we Francji wskazują na niedostatecznie dobrą organizację zaopatrywania rynków. W ostatnim czasie Francja czyniła pewne zakupy w Kanadzie i Jugosławji. — Zniżenie normy przemiałowej we Włoszech nie wywarło najmniejszego wpływu na rynek światowy, ponieważ krajowa pszenica jest tak tania i nowe zbiory są już tak blisko, że żadnemu z przedsiębiorstw nie opłaca się czynić większych zakupów zbóż obcych.

Na rynkach krajowych usposobienie spokojne, obroty małe. W niektórych częściach kraju gwałtowne opady deszczowe i gradowe wyrządziły wielkie szkody. — Ogólnie daje się zauważyć, słaby dowóz ziemiopłodów. Tłumaczy się to i tem, że większość rolników nie rozporządza już zbożem na zbyt.

Nabiał

Raptowna baissa na krajowym rynku masła jest skutkiem zwiększonej produkcji, wywołanej obfitością paszy zielonej po przejściu deszczy i poprawie stanu mleczności krów. W Warszawie płacono pod koniec tygodnia sprawozdawczego w hurcie za 1 kg. masła wyborowego 3 zł., w Poznaniu 2,80 zł., przy słabej tendencji. W związku ze zwiększoną podażą coraz bardziej pilną sprawą staje się wzmożenie na szeroką skalę wywozu tego artykułu. Rynki zagraniczne są w tej chwili nastrojone zniżkowo. Notowanie berlińskie obniżono w dniu 28 bm. o dalsze 3 Rm. do 106, 99 i 89 Rm. za 50 kg. I, II i III gat. przy tendencji b. słabej.

Krajowe ceny mleka są utrzymane wzgl. lekko zniżkowe. Dla serów w ostatnim czasie tendencja się osłabiła, ceny obniżyły się przeciętnie na sery twarde o ca 10 proc.

Jaja

Tendencja rynkowa jest naogółspokojna. Mimo zmniejszonych dostaw ceny utrzymują się naogół na dotychczasowym poziomie, chociaż w niektórych miejscowościach, zależnie od warunków lokalnych są odchylenia w górę lub w dół. W Poznaniu płacono w tygodniu sprawozdawczym w detalu 1,35 zł., w hurcie 1,25 zł. za 1 mendel, za 1 skrzynię do 115 zł.

Na rynkach zagranicznych przeważa w chwili obecnej tendencja słaba. Lepszym popytem cieszą się cięższe gatunki, poszukiwane na cele konserwacji.

Bydło i trzoda

Tendencja na rynku krajowym jest niejednolita; naogół jednak wskutek niedostatecznej podaży żywiec jest w zapotrzebowaniu. Na targowiskach województw zachodnich notowania bydła rogatego i trzody lekko zniżkowały. Największej zniżki doznały świnie bekonowe, które powracają do poziomu cen z przed lokautu w bekoniarniach duńskich.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Scalenie podatku obrotowego.** Od 1 lipca b. r. zostanie wprowadzone scalenie podatku obrotowego dla następujących artykułów: wyroby tytoniowe, wyroby monopolu spirytusowego, loterja, zapałki, cukier i cement. Od tej daty obroty wymienionemi artykułami będą wyłączane z obrotu podlegającego podatkowi obrotowemu. Natomiast artykuły te będą obciążone u producenta, który będzie mógł go przerzucić na sprzedawców, bądź zmniejszając ich prowizję, jak przy artykułach monopolowych, bądź wliczając w cenę sprzedawanego wyrobu.

Z KRAJU

(k) **Protesty wekslowe spadły o 10 milj. zł. — Zmniejszył się obieg weksli.** W kwietniu r. b. nastąpił dalszy znaczny spadek protestów wekslowych, co tłumaczy się dużem zmniejszeniem obiegu wekslowego, wywołanem z jednej strony kurczeniem się obrotów handlowych w niektórych branżach, a z drugiej strony coraz bardziej rozpowszechniającym się systemem sprzedaży za gotówkę. Według danych G .U. S. zaprotestowano w kwietniu r. b. 326,5 tys. sztuk weksli na sumę 76.7 milj. zł. wobec 368.9 tys. weksli wart. 86,6 milj. zł. w marcu r. b. i 428,3 tys. sztuk na sumę 110,6 milj. zł. w kwietniu 1931 r. Stosunek weksli zaprotestowanych do płatnych wynosił według obliczeń instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen w kwietniu r. b. 13,6 proc., wobec 13,2 proc. w marcu r. b. a 13,9 proc. w kwietniu 1931 r.

(k) **Stan przemysłu cementowego** Stan obecny przemysłu cementowego przedstawia się bardzo niepomyślnie. Na 16 zakładów większych t. zn. zatrudniających ponad 20 robotników, czynnych jest tylko 3, gdy przed rokie mczynnych było 8, a przed dwoma laty 12. Zakłady te zatrudniają 609 robotników, gdy przed rokiem zatrudniały 1.095, przed dwoma laty 3.427. Ilość zaś przepracowanych tygodniowo robotniko-godzin na 22 tys. wobec 36 tys. w r. ub., a przed dwoma laty 143 tys. Zły stan zamówień we wszystkich zakładach nie pozwala mieć nadziei na poprawę sytuacji w przemyśle cementowym, mimo, że należy on do przemysłów skartelizowanych i że na jego czele stoi poseł z B. B. p. Minkowski.

(k) **Spółka Stolarska S. A. w Poznaniu uchwaliła likwidację.** W dni u28 maja br. odbyło się w lokalu Spółki zwyczajne walne roczne zgromadzenie akcjonarjuszów. Zebranie zagaił i przewodniczył prezes rady nadzorczej p. Bogajski. Sprawozdanie zarządu oraz bilans z rachunkami zysków i strat przedstawił zebranym członek zarządu p. dyr. Werwicki, zaznaczając, że rok sprawozdawczy był bardzo ciężki, szczególnie dla branży meblarskiej, gdzie ceny spadały katastrofalnie Bilans zamyka się po obu stronach sumą 1.430.953.16 zł. Zebrani przyjęli bilans wraz z rach. zysków i strat i udzielili pokwitowania zarządowi i radzie nadzorczej, a straty wynoszące 420,923,85 zł. uchwalono pokryć z funduszu rezerwowego i z rezerwy specjalnej, a resztę, wynoszącą 312,385.30 zł., postanowiono przenieść na rok następny. Zebrani uchwalili absolutorju mdla byłego zarządu za rok operacyjny 1926. Następnie zebrani uchwalili likwidację spółki i na likwidatora wybrano p. dyr. Werwickiego. Pozatem zebrani zatwierdzili sprzedaż nieruchomości fabrycznej przy ul. Stolarskiej. Ustępującego z rady nadzorczej p. Walentego Kopecia wybrano ponownie. (AW)

Z ZAGRANICY

(z) **Przyjęcie prawa zabezpieczającego wkłady bankowe w U. S. A.** Izba Reprezentantów przyjęła projekt ustawy, zwanej prawem Steagalla, przewidującej utworzenie funduszu w wysokości 1 miljarda dolarów na zagwarantowanie wkładów bankowych. Dzięki zarządzeniom komitetu odbudowy gospodarczej, jakie zostały powzięte w ostatnim czasie, upadłości bankowe i tezauryzacja pieniądza znacznie się zmniejszyły.

MYDEŁKO DO ZĘBÓW ODOL

przywraca zębom już po kilkorazowem użyciu ich pierwotną białość. Skuteczność mydełka Odol jest wprost zadziwiająca.

Tw 1143

Obóz Wielkiej Polski

Kurs kandydatów.

Lekcja kandydatów **we wtorek, dnia 31 maja, o godz. 20** w sali Stronnictwa Narodowego, św. Marcin 65 (nad kinem „Colosseum".)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

35-lecie S. M. P Poznań-Fara

Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej Poznań-Fara obchodzi w nadchodzącą niedzielę 35-lecie swego istnienia. Protektorat nad uroczystym obchodem objął ks. prałat A. Stychel.

Uroczystości rozpoczynają się już w sobotę apelem i capstrzykiem. W niedzielę, 5 czerwca, odbędzie się rano o 6-tej pobudka, poczem zastępy S. M. P. gromadzą się na Nowym Rynku, skąd wszyscy w karnym szyku udadzą się na uroczyste nabożeństwo do kościoła farnego. Po uroczystościach kościelnych młódź z pod znaku S. M. P. znowu zbiera się na Nowym Rynku, skąd po oficjalnym raporcie udaje się przy dźwiękach własnej orkiestry na uroczystą akademję do wielkiej sali Ogrodu Zoologicznego. Tu zgromadzonych powita gorliwy i zasłużony patron Stowarzyszenia ks. Klauziński. Kółko śpiewu Stowarzyszenia wykona pod dyrekcją p. Czesława Kamieńskiego „Gaude Mater", poczem nastąpi wybór prezydjum.

Sprawozdanie z działalności stowarzyszenia w ciągu swego istnienia przedłoży sekretarz. Następnie popisywać się będzie własna orkiestra smyczkowa pod dyrekcją p. Wypusza.

Bardzo uroczystym momentem będzie uczczenie jubilatów i wręczenie dyplomów. Osobny punkt przewiduje występy własnej orkiestry dętej pod kierunkiem p. Niewieckiego, poczem następuje składanie życzeń i wbijanie gwoździ pamiątkowych. Wieczorem odbędzie się wieczornica z bardzo urozmaiconym i ciekawym programem, którego atrakcje stanowić będą występy założycieli Stowarzyszenia pp. T. Napierały, Fr. Musielewskiego, St. Kaźmierskiego i Cz. Malińskiego. (z)

Policyjne zarządzenia kąpielowe

Wobec otwarcia sezonu kąpielowego oraz w celu zapobieżenia licznym wypadkom utonięć, jakie **rokrocznie** a nawet w tym roku już miały miejsce, Miejski Urząd Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego w Poznaniu zwraca uwagę mieszkańców na rozporządzenie policyjne z dnia 7 kwietnia 1926 roku w przedmiocie publicznych miejsc kąpielowych oraz dotyczących publicznych kąpieli wodnych i słonecznych, według którego kąpanie się i pływanie we Warcie i Cybinie poza oficj. wyznaczonemi łazienkami rzeczn., dozwolone jest tylko w miejscach policyjnie uznanych za dozwolone do kąpieli i jako takie odpowiednio oznaczonych.

Ponadto przypomina się, że uszkadzanie i zanieczyszczanie miejsc przeznaczonych do kąpieli, przekraczanie ogrodzonych granic tychże, bieganie po brzegu bez odpowiedniego kostjumu oraz spacerowanie po sąsiednich łąkach i polach jest surowo wzbronione. W kostjumach kąpielowych można przebywać jedynie na brzegach otwartych miejsc kąpielowych; oddalać się zaś wolno w głąb brzegu najwyżej na odległość 50 metrów, licząc od skraju wody.

W miejscach otwartych (publicznych) można używać kąpieli słonecznych wyłącznie w kompletnych kostjumach kąpielowych i to w odległości nie większej ponad 50 mtr., od skraju wody.

Winni przekroczenia tego przepisu ulegną grzywnie do wysokości 60 złotych a wrazie niemożności ściągnięcia tejże odpowiedniej karze aresztu, przyczem zwraca się uwagę, że przestrzegania podanych przepisów dopilnują organa policyjne a w szczególności Posterunek Wodny P. P., który na łódce motorowej wysyłać będzie stałe patrole w celu przychwycenia winnych.

Równocześnie M. U. B. i P. P podaje, że miejsce do pławienia koni wyznaczone zostało po prawej stronie Warty naprzeciw Przeładowni Miejskiej. Miejsce to jest ogrodzone i oznaczone tablicą z odpowiednim napisem.

Procesja Bożego Ciała w Górczynie

W miarę rozrostu Poznania, przybiera miasto na liczebności świątyń Pańskich a każda z nich zabiega — by jak najuroczyściej w czasie oktawy Bożego Ciała oddać hołd Chrystusowi-Utajonemu.

Do nowo powstałych Świątyń należy świątynia w Górczynie. Dzięki staraniom miejscowego prob. ks. Wład. Skórnickiego i wielkiej ofiarności parafjan, liczących przeszło 10 tys. dusz — w 75 proc. bardzo ubogich — zbudowano w roku ub. prowizoryczną świątynię, która, po wybudowaniu stałej świątyni zamienioną zostanie na Dom Katolicki.

Z tej świątyni po raz pierwszy wyruszyła w ub. niedzielę procesja Eucharystyczna. Przy pięknej pogodzie, zebrały się niezliczone tłumy ludu z całego niemal Poznania — przy udziale towarzystw łazarsko-górczyńskich i sąsiednich parafij z przeszło 50 sztandarami.

Po uroczystych nieszporach, które odprawił ks. Jakubczak oraz po kazaniu wygłoszonem przez ks. kanclerza Jedwabskiego — wyrusza majestatycznie procesja, celebrowana przez tajnego szambelana Jego Świątobliwości ks. prałata dr. Mędlewskiego w asyście 20 księży. Księdza celebransa prowadzili członkowie dozoru kościelnego pp. radny miasta St. Grzegorzewicz i przemysłowiec Tujdowski. Procesja posuwała się przez plac Zbawiciela, ulicami Widok, Marsz. Focha, Sielską, Górczyńską i z powrotem Marsz. Focha do świątyni.

Przy pierwszym ołtarzu Ewangelję św. odśpiewał ks dr. Falkiewicz, przy drugim ks. Jakubczak, przy trzecim ks. prof. dr. Skaziński, a przy czwartym proboszcz sąsiedniej parafji ks. Gorgolewski. Przed każdym ołtarzem odśpiewał bardzo udatnie pienia miejscowy chór śpiewaczy pod dyrekcją swego dyrygenta p. Szymańskiego.

Ulice i domy były przystrojone odświętnie, również ołtarze należały do niezwykle pięknych.

76 nowych ministrantów

W niedzielę, 29 maja o godz. 9 rano odbyło się w kościele Zmartwychwstania Pańskiego na Wildzie, uroczyste przyjęcie ministrantów. Kościół wypełnili szczelnie wierni. W presbiterjum przy rzęsiście oświetlonym ołtarzu zasiadło 76 aspirantów - ministrantów. Okolicznościowe, b. podniosłe kazanie wygłosił ks. dr. Falkiewicz, wskazując chłopcom wzniosłość celu, któremu się poświęcają, oraz cnoty jakiemi odznaczać się powinni. Następnie dokonał ks. patron poświęcenia odznak ministrantów.

Podczas mszy św., odprawionej na intencję Tow. Ministrantów, przez ks. dziek. Dembińskiego, przystąpili chłopcy wspólnie do stołu pańskiego. W uroczystości wzięły udział wszystkie organizacje i bractwa kościelne z pocztami sztandarowemi oraz tłumy wiernych. Piękną i podniosłą uroczystość zakończył wspólnie odśpiewany hymn ministrantów, ułożony przez p. Wężykównę. (z)

Rok więzienia za kradzież konia

Przed sądem okręgowym w Poznaniu toczyła się dzisiaj rozprawa przeciw Michałowi Pawłowiczowi z Żegrza i Marcinowi Bartoszakowi z Winiar, oskarżonych o kradzież konia. Przechodząc ul. Szewską, wsiedli na stojący przed domem wóz, podcięli batem i pojechali... Wóz i koń należał do gospodarza Dyji z Piątkowa. Ukradzionego konia złodzieje zamierzali sprzedać niejakiemu Michałowi Krychowi, który jednak odmówił kupna. Sąd skazał każdego na rok więzienia. (z)

Najechany przez cyklistę

Na ul. Długiej róg Strzeleckiej cyklista Stanisław Roszyk (ul. św. Czesława 16 a) najechał 8-letniego Zbyszka Olearnika (Długa 11). Chłopca przewieziono do Szpitala Przemienienia Pańskiego, gdzie lekarz stwierdził złamanie lewej nogi powyżej kostki. (kl)

KALENDARZYK

Wtorek, 31 maja 1932.

Słońce: wschód 3,37; — zachód 20,04; — długość dnia 16 godz. 27 min.

Księżyc: wschód 1,39; — zachód 16,12; — po ostatniej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 13 st. C., pogodnie, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 744 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 22 st. C., najniższa + 11 st. C. Ilość opadu 2 mm.

Przepowiednia pogody na środę: Pogoda nadal nieustalona, w dzień dość ciepło.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 0,40 mtr.

Kal. rzk.: Petronela P.; — jutro Nikodem M.

Kal. słow.: Bożesław; jutro Światopełk.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31 — Apteka im. K. Marcinkowskiego w „Bazarze" przy ulicy Nowej. — Apteka 27 Grudnia 18.

Wilda: Apteka „Pod Koroną", G. Wilda nr. 61.

Jeżyce: Apteka „Pod Gwiazdą", ul. Kraszewskiego 12

Łazarz: Apteka Łazarska, ul Małeckiego, nar. ul Strusia.

W innych dzielnicach miasta pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Sodalicja Pań Nauczycielek w Poznaniu.** Nabożeństwo eucharystyczne w środę nie odbędzie się. Sodalicja bierze udział w procesji ku czci Najśw. Serca Jezusowego w piątek z kościoła OO. Jezuitów. Zbiórka przy wejściu do sali sodalicyjnej z ulicy Dominikańskiej.

OSOBISTE

— * **Jubileusz 25-lecia pracy zawodowej** na niwie asekuracyjnej obchodził 30 bm. prokurent Banku Wzajemnych Ubezpieczeń „Vesta" w Poznaniu, p. Jan Hayduk. Jubilat wstąpił do „Vesty" w roku 1907 i do dzisiaj pozostał tej instytucji wiernym. Dzięki zacności i szlachetności charakteru mógł się z okazji jubileuszu przekonać, jakiem uznaniem i szacunkiem cieszy się tak u kolegów jak i u zarządu. — Uroczystość, jakkolwiek skromna, była dla niego zasłużoną manifestacją sympatji i szczerych życzeń.

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom i tytuł magistra praw uzyskał p. Franciszek Kmieć z Starego Radziejowa w wojew. warsz., dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał p. Jan Zielewicz z Sielec w wojew. kieleckiem, magistra filozofji w zakresie filologji niemieckiej p. Katarzyna Teresa Ulmerówna z Mosiny w wojew. pozn. Stopień inżyniera leśnictwa uzyskali pp. Karol Klonowski z Berlina, Stanisław Rzadkowski z Szreniawy w wojew. kieleckiem, wreszcie stopień inżyniera rolnictwa pp.: Florjan Patora z Dąbrówki w wojew. łódzkiem i Tadeusz Szczeciński z Jędrzejowa w wojew. kieleckiem.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Ognisko Polek.** Zebranie plenarne odbędzie się w środę, 1 czerwca o godz. 18,30 na sali Stowarzyszenia Techników, św. Marcin 21. Wykład z dziedziny misyjnej wygłosi ks. Masłowski.

ŻYCIE AKADEMICKIE

— * **Akademickie Koło Poznańskiego Oddziału Polskiego Tow. Tatrzańskiego.** Skład zarządu na rok 1932-33 przedstawia się następująco pp.: Mrózek Władysław — prezes, Kochański Witold — wiceprezes, Szczygieł Emanuel — sekretarz, Bryt Jan — skarbnik. Składka roczna wynosi 7,60 zł; nowo wstępujący płacą dodatkowo 9,50 zł. Bliższe informacje co do wpisu itp. znaleźć można na tablicy Koła, umieszczonej w Coll. Minus — naprzeciw kwestury.

WYKŁADY

— * **Odczyt prof. I. Hanusa.** Kółko Czeskosłowackie Stud. W. S. H. w Poznaniu urządza 3 czerwca o godz. 20,15 w sali 18 Coll. Minus odczyt p. t. „Malownicza podróż po Czechosłowacji", który wygłosi p. prof. Ign. Hanus. Na interesujący ten odczyt, bogato ilustrowany przeźroczami, zaprasza Zarząd. Wstęp wolny.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Sodalicja Pań Akademiczek w Poznaniu** wzywa swych członków do jak najliczniejszego udziału w procesji ku czci Najśw. Serca Jezusowego w piątek, o godz. 18. Zbiórka przed kaplicą sodalicyjną przy kościele ks. ks. Jezuitów o godzinie 17,30.

— * **Koło Przyjaciół Harcerzy przy 26 szkoły powszechnej.** W bież miesiącu zawiązało się Koło Przyjaciół Harcerzy dla drużyn harcerskich przy 26 szkole powsz. Dotychczas zgłosiło się 50 członków.

Przy bladej, szarawo-żółtej cerze, przygasłych oczach, złem samopoczuciu, zmniejszonej chęci do pracy, ogólnem przygnębieniu, ciężkich snach, bólach żołądkowych, ucisku mózgowym i chorobliwem podnieceniu zaleca się pić przez kilka dni zrana naczczo szklankę wody gorzkiej **„Franciszka - Józefa".** Żądać w aptekach i drogerjach. nw 10963

— * **Uroczyste poświęcenie nowo założonego ogrodu działkowego im. Gen. Dąbrowskiego** dla dzielnicy jeżyckiej, Sołacza i Winiar przy ul. Obornickiej odbędzie się w niedzielę, 5 czerwca. O godz. 9 msza św. w kaplicy na Winiarach, o godz. 10 poświęcenia dokona ks. prob. Kaczorowski. Popołudniu zabawa, podczas której urządza się różne niespodzianki.

— * **Ważne dla hodowców szczurów piżmowych.** Zgodnie z postanowieniem art. 3 ustawy z 10 marca br. o zapobieganiu rozpowszechniania się szczurów piżmowych na wolności, osoby, prowadzące hodowlę szczurów piżmowych, założoną przed wejściem w życie ustawy niniejszej, winny w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy zgłosić swe hodowle do 10 czerwca br. prezydentowi m. Poznania, plac Sapieżyński 9.

— * **Koło Przyjaciół Harcerzy przy 23 druż. harc. im. Józefa Wybickiego** urządza 5 czerwca br. na dziedzińcu III szkoły wydz. przy ul. Stromej kiermasz z wielce urozmaiconym programem. Początek o godz. 15. Wstęp dowolny. W razie niepogody kiermasz odbędzie się w auli szkoły wydziałowej.

— * **Piękne z pożytecznem** połączy każdy, kto podąży w sobotę, 4 czerwca na Sołacz, gdzie Stow. Pań św. Winc. a Paulo parafji Bożego Ciała urządza zabawę latodą z bardzo urozmaiconym programem. Moc różnych niespodzianek, a dla milusińskich kosz szczęścia z pięknemi fantami i barwny polonez z lampionami. Wstęp do ogrodu tylko 50 groszy, dzieci płacą połowę, a niżej lat 10 bezpłatnie. Liczyć można, że zapowiedziana zabawa latowa cieszyć się będzie frekwencją, tem bardziej, że każdy przy skromnej a godziwej rozrywce przyczynić się może, choć w skromnej mierze do zasilenia funduszu dla najbardziej potrzebujących.

— * **Wielki festyn ludowy** ku uczczeniu sześćdziesiątej rocznicy śmierci Moniuszki odbędzie się w sobotę, 4 czerwca w Ogrodzie Zoologicznym. W programie: koncert orkiestry Bratniej Pomocy, występy chóru im. Chopina itd. O liczny udział uprasza komitet chóru im. Chopina.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ze Związku Ekonomistów.** W sali Izby przemysłowo-handlowej odbyło się miesięczne zebranie przy bardzo licznym udziale członków i gości, na którem p. dr. Florjan Barciński wygłosił ciekawy referat o piatiletce bolszewickiej. Prelegent w bardzo obszerny sposób przedstawił słuchaczom przebieg wytężonej pracy Sowietów dla kolosalnej rozbudowy przemysłu ciężkiego w Rosji kosztem bezgranicznych ofiar, ponoszonych przez całe rolnictwo. Szczegółowo przytoczonym materjałem statystycznym zilustrował referent dobitnie wyniki tej „wojny gospodarczej", którą toczą bolszewicy dla zapewnienia sobie przyszłego dobrobytu. W ożywionej dyskusji, zabierali głos liczni słuchacze, wyrażając gorące uznanie prelegentowi za tak pouczający referat. (z.)

— * **P. Józef Głowacki,** zam. przy Chwaliszewie 60-62, prosi nas o zaznaczenie, że nie ma nic wspólnego z Józefem Głowackim, zasądzonym na 3 miesiące więzienia za kradzież, o czem pisaliśmy w nr. 231 naszego pisma.

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Nagły zgon.** Dnia 30 maja popoł. zmarł nagle kierownik Wydziału Opieki Społecznej przy Magistracie m. Kalisza, śp. Władysław Kolabiński. Zmarły był prawym Polakiem, wiernym i zasłużonym społecznikiem. To też śmierć jego okryła żałobą tutejsze społeczeństwo katolickie i wywołało żal po tak dotkliwej stracie.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Czyje rzeczy?** W Komisarjacie IV znajduje się cały szereg rzeczy, znalezionych nad brzegiem Warty. Jest m. in. sukienka trykotowa, koszula, spódniczka, ubezpieczeniowa karta kwitowa na nazwisko Zofji Szkudlarek, urodzonej 14. 4. 1914 r., zamieszkałej ostatnio w Krzesinach. — Narazie sprawy nie wyjaśniono. Nasuwa się podejrzenie, iż właścicielka tych rzeczy mogła utonąć w Warcie. — W wydziale śledczym Policji Państwowej przy placu Wolności 12 w pokoju 78 znajdują się części roweru, a mianowicie rama z nr. fabrycznym 72 450 z przekładnią niklowaną i dwoma pedałami, dwie opony już podniszczone z nakrętkami, dwa błotniki czarne, tylną oś z wolnym biegiem i używany łańcuch od roweru. W Komisarjacie VII przy ul. Staszica 14 znajduje się rower marki „Prospekt". (kl.)

— * **Niesłuszne posądzenie.** W uzupełnieniu wiadomości o kradzieży na budowli, zamieszczonej w ubiegłym tygodniu, dowiadujemy się, że władze przeprowadziły już dochodzenia. Okazało się, że posądzony o współudział w kradzieży na-

rzędzi na budowli uniwersyteckiej przy ul. Libelta 14, zamieszkały tamże portjer p. Bolesław Larski, nie brał w przestępstwie udziału. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— * **6 lat ciężkiego więzienia za napad bandycki.** Janowski Józef z Chojnic, l. 32, dokonał w nocy w styczniu 1928 r. napadu na mieszkanie gospodarza Kępisty w Nowymdworzu. Po steroryzowaniu Kępisty zabrał J. zegarek, pierścionek i 20 zł w gotówce. Na odchodnem wymusił J. przysięgę od domowników, że napadu nie zgłoszą i napastników ścigać nie będą. — Sąd okręgowy w Chojnicach w rozprawie w marcu ub. roku skazał J. za rozbój na 6 lat ciężkiego więzienia. Sąd apelacyjny w Toruniu, który tę sprawę rozpatrywał 24 bm., wyrok powyższy w całej rozciągłości zatwierdził. (x.)

JARMARKI

— * **Strzelno.** Jarmark tylko kramny odbędzie się we wtorek, 7 czerwca.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Czarnków.** (Akcja niesienia pomocy bezrobotnym.) W Czarnkowie i Wieleniu czynne były kuchnie bezpłatne. W Czarnkowie wydano za okres sprawozdawczy 49 117 porcyj 310 osobom. W Wieleniu wydano za okres sprawozdawczy 36 406 porcyj kosztem 7 790,73 zł, przyczem korzystało 418 osób. Zapomogi bezrobotne wydawano tylko w wyjątkowych wypadkach. Zasadniczo bezrobotni otrzymywali pomoc przez wypłacanie im wynagrodzenia za wykonaną pracę. Obywatele bez różnicy przekonań deklarowali w miesiącu po jednym i więcej dni pracy. Poszczególne komitety lokalne urządziły na miejscu „gwiazdkę" dla dzieci bezrobotnych, obdarzając dziatwę odzieżą, artykułami żywnościowemi i smakołykami. — Niektóre komitety lokalne wydały bezrobotnym także porcje żywnościowe na święta wielkanocne. Dochód kasowy wynosił 14 786,06 zł a rozchód 11 471,17 zł. (cn.)

— * **Kobylin.** (S. M. P.) Na ostatniem zebraniu Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej parafji Wyganów, które odbyło się w domu p. Olejnika, uzupełniono zarząd. W skład zarządu wchodzą pp.: Waszyński — prezes, Dyba — wiceprezes, Waniorek — sekretarz, Matuszewski — skarbnik, Jędrkowiak — naczelnik. (kch)

— * **Oborniki.** (Z życia Koła Inwalidów Wojennych.) Miesięczne zebranie Koła Związku Inwalidów Wojennych R. P. Oborniki odbędzie się w niedzielę, dn. 5 czerwca br. o godz. 1 w południe na sali posiedzeń p. Klosowej przy ul. Łukowskiej. Ponieważ porządek obrad zebrania zawiera bardzo ważne sprawy, m. in. przygotowanie prac na ogólny zjazd delegatów do Warszawy, zatem pewne i punktualne przybycie członków jest pożądane.

— * **Ostrów Wlkp.** (Matura.) Egzamin dojrzałości w gimn. żeńskiem zdały nast. kandydatki: Astówna Barbara, Hartwichówna Barb., Hudallanka Hildegarda, Jankowska Bogumiła, Jeśmanówna Zofja, Kałwińska Barbara, Kasprzakówna Helen, Kasprzakówna Urszula, Kryszkiewiczówna Janina, Kryszkiewiczówna Urszula, Majchrzakówna Leokadja, Młynarczykówna Leokadja, Nędzyńska Janina, Obarska Helena, Pamjuchówna Irena, Przybyszewska Walentyna, Rychlewska Marja, Sobczakówna Anna, Ślusarczykówna Walentyna, Stochayówna Wanda, Strażyńska Marja, Wosiówna Weronika, Zborowska Marja.

— * **Rawicz.** (Matura.) W państw. gimnazjum koedukacyjnem im. św. Stanisława Kostki egzamin dojrzałości zdali pp.: Banaszkiewiczówna Marta, Bazylewicz Stanisław, Bączkiewicz Egon, Chuchracki Piotr, Dzuś Mieczysław, Gołąb Tadeusz, Janiga Zenon, Jarczewska Aleksandra, Józefowicz Kazimierz, Juszczak Wacław, Kulczyński Stanisław, Kwiatkowska Ksenia, Naglik Ludwik, Niedźwiedź Jan, Niemczewska Felicja, Pierzchlewiczówna Teresa, Polaszek Władysław, Przylipiakówna Kazimiera, Salmowiczówna Alina, Szymczak Feliks, Tuliszkiewiczówna Helena, Wesołowiczówna Krystyna, Wiśniewski Roman, Załuska Helena.

— * **Żnin.** (Ku likwidacji). Przykre wrażenie wywołał fakt ograniczania do minimum kursu Kolei Powiatowej, tem przykrzejsze, że zarządzenie to wyszło z nagła, nie opublikowane w miejsc. prasie, przez co nie doszło w pierwszych dniach do wiadomości publicznej. Wskutek tego doszło do wielkiego qui pro quo między pasażerami, którzy dopiero na dworcu dowiedzieli się, że „kolejka nie kursuje". Narazie ograniczono kurs kolejki, do dwukrotnej podróży na linjach w ciągu tygodnia. Likwidacja kursu kolejki wynikła w pewnej części wskutek konkurencji autobusowej, świetnie prosperującej we wszystkich linjach w powiecie. Jednak konkurencję tę możnaby przetrzymać, gdyby nie ogromne trudności finansowe z jakiemi boryka się Wydz. Powiatowy, będący właść. kolei Powiatowej. Dotąd należycie Wydz. subwencjonował kolej, jednak wskutek trudności finansowych, musiał chwycić się powolnej likwidacji. Zaznaczyć należy, że kolej Powiatowa istnieje już blisko 50 lat, oddając nieocenione usługi komunikacyjne miejsc. społeczeństwu. Przedewszystkiem wzmożony ruch panował w czasie kampanji buraczanej przy dostawie buraków do żnińskiej cukrowni. Dziś kontyngent buraczany został znacznie zmniejszony — pasażerów brak, wskutek niedogodnego rozkładu jazdy... Gdyby jednak gospodarka powiatu szła po linji racjonalnej, możnaby likwidacji uniknąć. Niezmiernie łatwo przyszło tut. czynnikom rządzącym zlikwidować, dorobek 50-letniej pracy i wysiłku obywatelstwa powiatu. Pytanie — czy te same czynniki zdolne będą coś stworzyć tak szybko, jak potrafili zlikwidować. Tyle przeciwieństw, przeszkód i trudności przetrwała kolej Pow. w czasach swego istnienia, aż uległa w okresie „radosnej twórczości".

Z Pomorza

— * **Chełmża.** (Śmierć pod kołami pociągu.) Na torze kolejowym pod Łysomicami znaleziono zniekształcone zwłoki młodszego mężczyzny. Denat, którego tożsamości nie stwierdzono, rzucił się przypuszczalnie w zamiarze samobójczym pod nadchodzący pociąg. (x.)

— * **Chojnice.** (Z Bractwa Kurkowego.) Godność tegorocznego króla kurkowego zdobył p. Jan Kaletta; pierwszym rycerzem został p. Franc. Guentzel, drugim p. Antoni Terski.

— (Śmierć pod walącym się murem.) Podczas rozbierania domu mieszkalnego w Zielonej Hucie pod Chojnicami został przygnieciony walącym się murem Jan Wirkus, lat 58, zamieszkały w Bindudze. Wskutek zgniecenia czaszki i klatki piersiowej śmierć nastąpiła na miejscu. Ustalono, iż wypadek został spowodowany lekkomyślnością i nieuwagą poszkodowanego.

— (Z Ochotn. Straży Pożarnych.) Liczne wypadki pożarów na terenie powiatu chojnickiego zmusiły do utworzenia choćby w każdej wsi Ochotniczej Straży Pożarnej, mogącej sprawnie podjąć akcję ratowniczą w razie wypadku pożaru. Zarząd Powiatowego Związku Ochotn. Straży Pożarnych, rozumiejąc doniosłość sprawy, przystąpił do tworzenia placówek Ochotniczych Straży Pożarnych na terenie powiatu. W tym celu podzielono powiat na 7 rejonów i mianując na każdy tymczasowego naczelnika. Ochotn. Straże Pożarne założono w Konarzynach, Lipnicy, Borowym Młynie, Brzeźnie, Borzykowach, Łąkiem i Gliśnie. (tts.)

— * **Tczew.** (Poświęcenie kamienia węgielnego.) Na Nowemmieście nastąpiło przy licznym udziale wiernych poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy kościół. O godz. 15,30 przybył samochodem ks. biskup Okoniewski, którego na ulicy Gdańskiej powitali przedstawiciele duchowieństwa, władz i tysiączne rzesze wiernych. W procesji udano się do prezbiterjum, gdzie po kazaniu, dokonał ks. biskup poświęcenia. Wspólnym śpiewem „Boże coś Polskę" zakończono podniosłą uroczystość.

— (Pożar.) W pobliskich Subkowach wybuchł w zabudowaniach rolnika Pawła Wilińskiego pożar. Ogień zniszczył doszczętnie chlew. Miejscowa straż pożarna zdołała uratować zagrożony dom mieszkalny, który stał w pobliżu chlewu. Przyczyny pożaru dotąd nie stwierdzono. (dt.)

— * **Lubawa.** (Utopił się przy kąpaniu psa.) Pasterz Jan Poza w Rożentalu, kąpiąc w torfowisku psa, poślizgnął się i wpadł do wody, a nie umiejąc pływać, utopił się. Zwłoki topielca odnaleziono po długiem szukaniu. (x.)

Z Kaliskiego

— * **Słupca.** (Dalsza likwidacja urzędów.) W dniu 28 bm., w związku z likwidacją powiatu słupeckiego, wyprowadził się ze Słupcy do Konina, innspektor ubezpieczeń od ognia p. Kawecki. Również przeniesieni zostali urzędnicy tego inspektoratu — sekretarz p. Błażejczak i technik p. Koziński. Najgorzej na tem przeniesieniu wyjdzie p. Smuszkiewicz, właściciel domu, który musi zarządowi ubezpieczeń zwrócić tytułem naprzód pobranego komornego, w kwocie 5 400 zł.

— (Jak wygląda oszczędność w urzędach.) Nadużycia służbowe, popełnione jeszcze w roku ubiegłym przez pewnego niższego funkcjonarjusza państwowego, pociągnęły za sobą zawieszenie zarówno jego jak i jego przełożonego. Sprawa sądowa jeszcze się nie odbyła, i niewiadomo, kiedy to nastąpi, tymczasem pierwszy z wymienionych otrzymuje ze skarbu państwa połowę dawnych poborów, drugi zaś w całości, i prócz tego jest stale w delegacji do pełnienia służby w urzędach innych miejscowości. Delegacje te dają mu poza pensją diety w wysokości blisko dziesięciu złotych dziennie. Czyż nie byłoby dla skarbu państwa korzystnem, aby urzędnik, otrzymujący diety przez szereg miesięcy, został na stałe przydzielony do urzędu, w którym pełni obowiązki, względnie przywrócony do urzędu dawnej swej służby? Skarb na zaoszczędzeniu wypłacanych diet robiłby pewne oszczędności, a robiłby również i na innych tego rodzaju delegacjach, naprzykład: do urzędu, z którego wyszedł w stan zawieszenia wyżej wymieniony urzędnik, deleguje się stale urzędnika z innej miejscowości, płacąc mu za to diety.

W sprawie egzekucji w Janówcu

W związku z notatką naszego korespondenta p. t. „Tragiczny pochód pod Żninem", zamieszczoną w „Kurjerze Poznańskim" z dnia 20 kwietnia r. b. prezes izby skarbowej w Poznaniu przesyła nam następującej treści sprostowanie:

„1) Nieprawdą jest, że „kupiec p. Błażejewski spełniał swe obowiązki obywatelskie zawsze gorliwie i sumiennie", natomiast prawdą jest, że Błażejewski posiada opinję jednego z najoporniejszych płatników w powiecie znińskim i płacił tylko wtedy, gdy groziła mu zwózka towarów celem sprzedania z licytacji;

„2) Nieprawdą jest, że Błażejewski „w ostatnim czasie, jak tylu innych, stanął przed ruiną", natomiast prawdą jest, że przedsiębiorstwo jego prosperowało zadawalająco;

„3) Nieprawdą jest, że „do Urzędu Skarbowego w Żninie pan Błażejewski złożył wniosek o rozłożenie płatnego podatku na raty" i „że wniosek ten pozostał bez odpowiedzi", natomiast prawdą jest, że Błażejewski wniosku takiego nie stawiał i o rozłożenie podatku na raty nie prosił;

„4) Nieprawdą jest, że „Zrozpaczony kupiec prosił, aby mu nie odbierano chleba od ust, zapewniając, że zapłaci podatek za miesiąc, natomiast prawdą jest, że Błażejewski po obrzuceniu najwyższych dostojników państwowych stekiem obelg i wyzwisk, targnął się przy pomocy syna czynnie na urzędującego sekwestratora podatkowego i asystujących mu funkcjonarjuszy policji państwowej.

„Prawdą jest wreszcie według wyniku przeprowadzonych dochodzeń zachowanie się sekwestratora było pełne spokoju, taktu i rozwagi, nawet po uderzeniu go przez Błażejewskiego i że przeciwko Błażejewskiemu Urząd Skarbowy wystąpił z doniesieniem karnem, a niezależnie od tego poszkodowany sekwestrator ze skargą prywatno - karną o uraz cielesny".

F. Świtalski,
prezes Izby Skarbowej.

Chłopcy zaginęli

W poniedziałek, 23 maja br. oddalił się z domu rodzicielskiego 13-letni Antoni Bolewski z Puszczykowa wraz z dwoma rówieśnikami, 13-letnim Bronisławem Kaczorem i 15-letnim Tadeuszem Tomaszewskim z Poznania. Chłopiec wyjechał w owym dniu jak zwykle do szkoły w Poznaniu i od tego czasu ślad za nim zaginął. Chłopcy nosili się z zamiarem udania się zagranicę, kierując się prawdopodobnie w kierunku Zakopanego. Celem nie wzbudzenia ewtl. podejrzeń, wybrali się chłopcy w mundurach harcerskich, zabierając z sobą namiot oraz skrzypce. Stroskani rodzice proszą tą drogą wszystkich, którzyby wymienionego widzieli lub cośkolwiek o nim wiedzieli, by donieśli o tem rodzicom w Puszczykowie, ul. Klonowa nr. 8, lub najbliższemu posterunkowi policyjnemu.

Piorun spalił oborę

Podczas burzy uderzył piorun w oborę majątku Jankowy w powiecie kępińskim własność skarbu państwa. Budynek spłonął doszczętnie. Wysokości strat pożarowych jeszcze nie ustalono. (kl)

Wymiernik powiesił się

W Jaroszewie w powiecie żnińskim powiesił się 56-letni wymiernik Waletny Słomkowski. Przyczyny samobójstwa nie wyjaśniono jeszcze. (kl)

Nie podobało im się zwycięstwo „Sokoła"

Nowemiasto, n. Wartą, 30 maja.

Miejscowy komitet wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego urządził święto sprawności fizycznej, w którem brali udział miejscowe P. W. „Sokół" i „Strzelec" z Mieszkowa. — Wszystkie nagrody zdobyli członkowie miejscowego „Sokoła", co tak przygnębiająco podziałało na przewodniczącego komitetu (miejscowego burmistrza), że odmówił podpisu na dyplomy, a miejscowi „sanatorzy" poznikali kolejno z boiska sportowego.

Zamordowanie dwóch szoferów w Kaliszu

Kalisz, 30 maja.

W nocy z soboty na niedzielę banda rzezimieszków zamordowała dwóch braci szoferów Torgańskich Stanisława i Antoniego. Bójka powstała na tle porachunków osobistych. Banda, składająca się z 7-miu opryszków, pod wodzą Wąsika Bolesława, zam. przy ul. Dobrzeckiej 61, pokaleczyła nożami Targońskich tak ciężko, że Stanisław po upływie dwóch godzin zmarł w szpitalu, a Antoni na drugi dzień, nie odzyskawszy przytomności. Terenem owej zbrodni był t. zw. most bernardyński, przy ul. Stawiszyńskiej. Sprawców mordu policja aresztowała. (mk.).

18-letnia dziewczyna rzuciła się pod pociąg

Na torze kolejowym między Lesznem a Rawiczem rzuciła się pod pociąg w zamiarze samobójczym 18-letnia Małgorzata Woźniakówna z Gołaszyna w powiecie rawickim. Koła pociągu odcięły desperatce prawe ramię, złamały jej nogę i przyprawiły ją o ciężkie pokaleczenia głowy. W stanie beznadziejnym przewieziono Woźniakównę do szpitala w Rawiczu. — Przyczyny rozpaczliwego kroku do tychczas nie ustalono. (kl)

Ostateczne zamknięcie fabryki Pe-Pe-Ge

Tysiąc pracowników zostało definitywnie zwolnionych — Skutki gospodarki „sanacyjnej"

Grudziądz, 30 maja.

Już niejednokrotnie pisaliśmy o licznych perypetjach i trudnościach fabryki wyrobów gumowych Pe-Pe-Ge w Grudziądzu i Wąbrzeźnie. Od dłuższego już czasu zanosiło się na całkowitą likwidację fabryki, którą jednak na krótki czas uchronił od tej smutnej konieczności wyrób... pałek gumowych. Wszelkie wysiłki nie wydały jednak spodziewanego rezultatu i w skutek gospodarki „sanacyjnej" fabryka musiała runąć.

W ubiegły piątek wypowiedziano z dniem 11 czerwca pracę wszystkim pozostałym pracownikom fabryki. Ponad tysiąc osób powiększyło szeregi bezrobotnych miasta Grudziądza.

Jako powód zwolnienia tak wielkiej ilości pracowników, podaje się brak gotówki na dalsze prowadzenie przedsiębiorstwa, zupełny brak konsumcji na dotychczasowych rynkach zbytu i trudności w wyszukaniu nowych.

„Słowo Pomorskie" donosząc o powyższem dodaje, że w wynikach gospodarki „sanacyjnej" pozostały tylko... nadzór sądowy i większy zapas pałek gumowych.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

W NAUKOWYM POZNANIU

Dzisiaj we wtorek urządza Poznańsko-Pomorskie Koło Związku Bibljotekarzy Polskich o godz. 20 w Bibljotece Uniwersyteckiej zebranie z referatem p. T. Ziółkowskiego pod tyt.: „Kooperacja bibljoteczna zagranicą".

Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie posiedzenie we środę, dnia 1 czerwca rb. o godz. 18-ej w Seminarjum Historycznem (Zamek). Na porządku obrad referat p. Heleny Łuczakówny p. .t: „Heltman jako redaktor Manifestu Towarzystwa Demokratycznego Polskiego".

Po części naukowej przewodniczący oddziału poznańskiego zda sprawę z posiedzenia Zarządu Głównego Polsk. Tow. Historycznego które odbyło się we Lwowie w dniach 28 i 29 bm.

Z Polskiego T-wa Fizycznego. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z ref. dr. K. Gostkowskiego, pt.: „O wpływie elektrolitów na potencjał elektrokinetyczny".

Wileńskie Tow. Anatomiczno-Zoologiczne odbyło posiedzenie z odczytem dr. J. Kruszyńskiego pt. „Istota i funkcja jąderka w komórkach zwierzęcych".

U GROBOWCA CIESZKOWSKICH

W dzień po pogrzebie ostatniego z Cieszkowskich, który odbył się w środę, d. 25 bm. zwiedzali krajoznawcy poznańscy, zgodnie z ułożonym na tydzień zgóry programem, Wierzenicę, gdzie w kościółku drewnianym z XVIII wieku znajduje się grobowiec rodzinny Cieszkowskich. Spoczywa tam znakomity twórca „Ojczenasza", August Cieszkowski, jego ojciec, małżonka i także drugi syn. Grobowiec jest ozdobiony popiersiem Augusta Cieszkowskiego, pochodzącem z pod dłuta Antoniego Madeyskiego. Zamykają go bronzowe drzwi, pokryte płaskorzeźbami, osnutemi na temacie siedmiu próśb Modlitwy Pańskiej. Autorem tych płaskorzeźb jest Teofil Lenartowicz, poeta, który był tam także rzeźbiarzem i dzieło to wykonał we Florencji. W dworze wierzenickim obejrzano galerję starych obrazów, oraz rzeźby Canovy (m. in. dwa portrety rodziców filozofa). W bibljotece znajduje się między rękopisami, Krasińskiego „Przedświt".

Najbliższą wycieczkę krajoznawczą urządza poznański oddział Polsk. Tow. Krajoznawczego do Gołuchowa. Odbędzie się ona w niedzielę 5 bm. Zamek i wspaniałe zbiory są otwarte dla zwiedzających tylko w środy i soboty, tam razem wszakże zarząd zamku zgodził się na zwiedzenie także w niedzielę, przez co wycieczka jest rzadką okazją dla osób, któr ew dni powszednie są zajęte pracą zawodową.

MUZYKA

Koncert kompozytorski. Profesor Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej p. J. Skrzydlewski urządza w Auli Uniwersytetu Poznańskiego jutro, d. 1 czerwca koncert kompozytorski, na którym wykonane będą dzieła fortepianowe, skrzypcowe i wokalne. Na programie znajduje się 8 preludjów fortepianowych, impromtu G-dur „Chant du Passé", Etiuda D-dur i ballada h-moll, które wykona prof N. Padlewska. Z dzieł skrzypcowych usłyszymy fantazję d-moll „Menuet a l'antique" i Berceuse, w wykonaniu prof. Pawlaka Wreszcie szereg pieśni, w liczbie ośmiu, wykonają pp. Marynowicz-Madejowa, oraz p. St. Roy.

Prof. Jan Skrzydlewski urodzony Wielkopolanin, pracował przed wojną we Lwowie jako profesor gry fortepianowej, prowadząc własną szkołę po studjach w Akademji Muzycznej w Berlinie, u prof. Leszetyckiego w Wiedniu i u Z. Stojowskiego w Paryżu. Po wojnie wrócił do Wielkopolski i odtąd stale pracuje w Poznaniu. Koncert powyższy będzie pierwszym kompozytorskim, jaki melomani poznańscy będą mieli sposobność posłyszeć, poza dotychczasowemi audycjami radjowemi i poza wykonywaniem poszczególnych dzieł na produkcjach publicznych Dorobek kompozytorski prof. Skrzydlewskiego składa się z przeszło 40-tu dzieł, wydanych w Lipsku, Warszawie i Krakowie, oraz z tylesamo utworów, pozostających jeszcze w rękopisie.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Artysta paryski w Poznaniu. Bawił przejazdem do Warszawy w Poznaniu rzeźbiarz p. Franciszek Black, rodem warszawianin, zamieszkały od lat trzydziestu w Paryżu, u którego zamówił Paderewski ofiarowany przez siebie Warszawie pomnik pułkownika House'a. P. Black udał się do stolicy w sprawie wyboru miejsca pod pomnik, który ma być odsłonięty w lipcu rb. W dorobku rzeźbiarskim p. Blacka znajdują się m. in. portrety Paderewskiego, Wł. Mickiewicza, prof. Przychockiego i in. P. Black zajmuje w Paryżu tę samą pracownię na Montsouris, w której tworzył przedwcześnie zgasły Wiwulski, swoje prace, m. in. pomnik grunwaldzki w Krakowie, również ufundowany przez Paderewskiego. Na P. W. K. znajdowały się w pałacu sztuki rzeźby p. Blacka, który w Paryżu czuwa także nad restauracją nagrobków polskich a to z ramienia Towarzystwa opieki nad grobami zasłużonych Polaków we Francji. (R. S.)

LITERATURA

Kossak-Szczucka o Śląsku. Pod tytułem „Nieznany kraj" (Warszawa „Rój" 1932) wydała autorka „Pożogi" i „Złotej wolności" rodzaj wypisów historyczno-współczesnych, traktujących o Śląsku i mających za cel zbliżyć jak najszersze rzesze czytelników do dziejów i do duszy tej dzielnicy. O interesującej tej i pożytecznej książce zamieści w Dziale Kultury i Sztuki swoje uwagi prof. Alfred Jesionowski z Lublińca na Górnym Śląsku.

TEATR

Prapremjera Shawa w Warszawie. Piszą nam z Warszawy: Bernard Shaw musiał zachęcić się rezultatem doświadczenia, jakie zrobił przed paru laty, dając prapremjerę swej sztuki „The Apple Cart" do wystawienia Teatrowi Polskiemu. Świadczy o tem fakt, że za kilka dni odbędzie się w tym teatrze nowa jego prapremjera, której tytuł brzmi: „Zbyt prawdziwe, aby było dobre". W obsadzie znajdują się aktorzy pierwszorzędni, jak pp.: Modzelewska, Romanówna, Maszyński, Węgierko (reżyser) i in. Warszawa czeka z zaciekawieniem, a będzie miała zwrócone na siebie oczy całej literackiej Europy z Ameryką włącznie. (tw)

OCHRONA ZABYTKÓW

Nowe pamiątki Mickiewiczowskie. Z Wilna piszą nam: Muzeum Tow. Przyjaciół Nauk posiada bogaty zbiór pamiątek po Adamie Mickiewiczu. Z cenniejszych znajdują się tu m. in. pierwsze wydanie Poezyj z r. 1822; sztambuch Marji Siwickiej z wierszem z r. 1824; listy do Franciszka Mickiewicza, Heleny Szymanowskiej, Tomasza Zana; portrecik malowany tuszem na skórze przez W. Wańkowicza. Ostatnio zbiór ten powiększyły dwa cenne nabytki. Pierwszym jest autograf „Ody do młodości" w pierwszej redakcji, przesłany przez poetę z Kowna do Wilna w liście do Franciszka Malewskiego dn. 7/19. XII. 1820 r. Tekst ten różni si ęznacznie od ogłoszonego później drukiem. Autograf ten został zakupion yz Funduszu Kultury Narodowej i przekazany naszemu Tow. Przyj. Nauk przez dyr. S. Michalskiego. Drugim nabytkiem jest autograf „Romantyczności", przysłany przez Mickiewicza Tomaszowi Zanowi w liście z Kowna do Wilna, dnia 13/25 VI. 1821 r. Ofiarowała go Muzeum p. S. Pietraszkiewiczówna z Wilna. Autografy umieszczone zostały w Muzeum w oddzielnej gablotce, na pamiątkowym stole, przy którym, będąc w Kownie, pracował często Mickiewicz. (wz)

VARIA

Propaganda książki. Na wystawie szkół zawodowych z Lubelszczyzny i z Wołynia urządził lubelski oddział księgarni św. Wojciecha wystawę książek i map, połączoną z wykresami, przedstawiającemi jak oddział zaopatrywał klientów w książki na terenie Lubelszczyzny od r. 1925, 1926—1931. Poza tem na wystawie znajdowały się fotografje, przedstawiające zakłady św. Wojciecha w Poznaniu.

ZJAZD BIBLJOTEKARZY POLSKICH

Z Wilna donoszą nam:

Będzie to zjazd trzeci z rzędu i odbędzie się w naszem mieście zgodnie z uchwałą drugiego, który zgromadził bibljotekarzy polskich w Poznaniu podczas P. W. K. Potrwa przez trzy dni: od 26 do 28 czerwca. Na pierwszem zebraniu plenarnem dyrektor Książnicy Jagiellońskiej dr. Kuntze wygłosi odczyt pt. „Współudział Polski w międzynarodowych pracach bibljotekarskich". Dalsze obrady odbywać się będą w trzech sekcjach, na których zostaną wygłoszone następujące referaty: „Polityka bibljoteczna", „Polityka bibljoteczna w zakresie czasopism naukowych", „Organizacja zawodu bibljotekarskiego", „Rola bibljografji w bibljotekarstwie", „Bibljoteki regjonalne z uwzględnieniem bibljografji regjonalnej", „Na drodze do polskich przepisów katalogowania alfabetycznego", „Konstrukcja katalogu przedmiotowego", „Badanie czytelnictwa".

W okresie Zjazdu otwarta będzie Wileńska Wystawa Książki oraz Wystawa Kartograficzna Zbiorów Lelewela. Uczestnicy zwiedzą też bibljoteki wileńskie. Na Zjazd wydane zostaną trzy publikacje pamiątkowe: „Bibljoteki wileńskie" pod red. A. Łysakowskiego, „Bibljografja druków wileńskich 1800—1832" pod red. T. Turkowskiego oraz praca K. Świerkowskiego „Wilno kolebką drukarstwa łotewskiego". Wkładka dla uczestników Zjazdu wynosi zł. 15. Zgłoszenia przesyłać należy pod adresem: Wilno, ul. Uniwersytecka 5. Komitet przygotowuje dla uczestników kwatery. Po zakończeniu Zjazdu przewidziane jest zwiedzanie Wilna i wycieczka do Trok. (wz)

Książki nadesłane

Franciszek Lipiński: „Wrażenia". Poezje. Kraków 1930. Nakładem Księgarni „Stella" w Katowicach.

Janusz Jagmin, Leon Niewiarowicz: „Sprawozdanie z działalności Lniarskiej centralnej stacji doświadczalnej w Wilnie". Wilno 1932. T-wa Lniarskiego w Wilnie.

„MRUKLIWY BRAT" ZACZYNA SIĘ ODZYWAĆ

Bydgoszcz, 29 maja.

— „Pomorze polskie musi być dopiero literacko, artystycznie i plastycznie odkryte, aby nastąpiło integralne i duchowe zespolenie z resztą Polski. Czas jest najwyższy po temu". — Tak pisał Adolf Nowaczyński („Góry Piasku" str. 86) dziewięć lat temu. W okresie tych minionych lat to i owo już odkryto. Dział Kultury i Sztuki niejeden już piękny wyczyn naukowy Pomorza na swych łamach zanotował. O plastyce pomorskiej było jednak głucho. A piękno Pomorza w całej pełni zasługuje na to, aby je polski artysta wziął na warsztat. „Teka Pomorska" Leona Wyczółkowskiego to najpiękniejszy przykład. Sędziwy mistrz opowiedział nam, w sposób najbardziej przekonywujący, bo naoczny, jakie się to w pomorskich borach i miasteczkach kryją skarby.

Po długiem, za długiem milczeniu zabrał nareszcie głos artysta „tubylczy", pomorski. Wiele na to milczenie złożyło się przyczyn, między innemi typowa dla psychiki Pomorzanina niechęć do uzewnętrzniania się, ale teraz możemy się już słusznie spodziewać, że prędzej czy później Pomorzanin pokaże nam swój regjon ojczysty w całem jego bogactwie. Optymizm mój usprawiedliwiony jest wcale przekonywująco rezultatami ostatniej ekspozycji plastyków pomorskich. Nareszcie przemówił ten najbardziej mrukliwy i najuporczywiej milczący z pośród wszystkich braci polskich. A jak przemówił? Zanim na to pytanie odpowiem, muszę poświęcić kilka słów warunkom w jakich zorganizował się i pracuje młody Związek artystów plastyków pomorskich.

Pomorze do dziś nie ma swej zdecydowanej centrali kulturalnej. Toruń (bardzo zresztą pięknie pracujący naukowo) jest zbyt mały, aby mógł stać się terenem szerszej działalności artystycznej. Artyści więc pomorscy wybrali na swą siedzibę Bydgoszcz, ta bowiem jako miasto duże, stanowi znacznie dogodniejszą „odskocznię". Brak jednakże władz wojewódzkich i związanego z niemi szerokiego koła urzędniczego, uszczupla znowu szeregi inteligencji, której zainteresowania artystyczne stanowią znakomity bodziec dla pracy twórczej i pracę tę w wielu wypadkach wogóle umożliwiają. Wielka szkoda również, że ze względów oszczędnościowych zamknięto, lat temu kilka, dobrze się rozwijającą szkołę przemysłu artystycznego. W Bydgoszczy szkoła ta, mogłaby wypełnić zadanie bardzo doniosłe wobec całego regojnu pomorskiego. — Obecnie młode talenty pomorskie nie mają mocniejszego oparcia dla swych pierwszych próbnych lotów. Do obowiązków Związku artystów-plastyków pomorskich należy więc obecnie także zadanie opiekowania się narybkiem artystycznym miejscowym.

Trud to niemały, jeśli zwłaszcza weźmiemy pod uwagę bardzo młody wiek samego związku. Mimo tej, „młodzieńczości", dorobek przedstawiał się wcale ciekawie. Wprawdzie bogatszy jest ilościowo niż jakościowo; wprawdzie dużo jest eksponatów o charakterze dyletanckim, jednak wśród nich znajdziemy sporą garść prac będących rezultatem poważnych i zdecydowanych dążeń. Do tych zaliczamy więc płótna Feliksa Krassowskiego, które świadczą o ciekawie rozwiązanych zadaniach kolorystycznych, o dużej samodzielności i smacznej fakturze. W akwarelach Jerzego Rupniewskiego (aktywnego twórcy i kierownika Związku) jasny i czysty ton jest w dużej mierze rekompensatą za pewną powierzchowność wizji plastycznej. Do najlepszych prac znanego nietylko na Pomorzu artysty należy cykl odtwarzający z całą bezpośredniością i z lekka tylko uproszczonym naturalizmem śliczne i typowe zakątki tak zwanej (niezbyt zresztą szczęśliwie) „Wenecji Bydgoskiej". Piotr Chmura dał szereg szkiców pejzażowych oraz kilka portretów. Kolorystą nie jest, ale nie bez powodzenia podejmuje problemy światło-cienia. Jedynym formistą związku jest Marjan Faczyński. Jest to jeszcze formizm w stadjum wstępnem, pozwala przeto artyście na duży kontakt z rzeczywistością. Jego „Pejzaż Pomorski" należał do najudatniejszych eksponatów wystawy.

Grafikę w Związku reprezentują Stefan Szmaj, St. Brzęczkowski i K. Mondral. Szmaj, dawny Przybyszewszczyk, znany ze swych licznych, ekspresjonistycznych drzeworytów, odbijanych niegdyś w „Zdroju" idzie dziś odważnemi konstrukcjami graficznemi ku t. zw. „nowej rzeczowości". Podobną drogą zdąża Brzęczkowski, mocno jednak jeszcze związany z założeniami ekspresjonistycznemi. Pomorski kwartalnik regjonalny „Gryf" ma na okładce jego piękny drzeworyt. Nie było wprawdzie tej pracy na wystawie, niemniej ta „Gdynia" zasługuje chwalebnie na osobną wzmiankę. Wracając do wystawy wymienić należy jeszcze prace J. Biedowicza, L. Drapiewskiego, W. Gromka i M. Kujawy. Rzeźbę reprezentuje tylko Teodor Gajewski. Czyni to bardzo różnorodnie. Talent jest, nawet duży, jednak niezupełnie jeszcze skrystalizowany, niezupełnie świadomy swych możliwości i celów. Projekt na pomnik w St. Hilaire le Grand pod Reims, ku czci poległych na polach Szampanji bohaterów polskich, oscyluje pomiędzy założeniami impresjonistycznemi a monumentalną stylizacją.

Na podstawie bardzo nawet gruntownego przestudjowania tych wszystkich prac dziś trudno jeszcze dostrzec, czy i jaka jest odrębność twórcza plastyków pomorskich. Rzecz prosta, nie w naturalistycznym temacie obrazu tkwi „pomorskość" plastyka. Dorobek członków Związku Plastyków Pomorskich jest jeszcze nazbyt skromny, aby na jego podstawie snuć wnioski o cechach i walorach charakteryzujących ewentualną „szkołę" pomorskiego regjonu. Początek jednakże zrobiony i to początek, który należy zanotować z całem uznaniem. Pomorze ma więc nareszcie swoją reprezentację artystyczną, to Pomorze, które wciąż jeszcze nie jest „plastycznie" dla ogólnego skarbca kulturalnego Polski zdobyte. Związek Artystów-Plastyków Pomorskich ma więc przed sobą piękny i bardzo ważny cel.

Marjan Turwid.

NAJNOWSZY „MESTWIN".

Z Torunia donosi nam nasz korespondent:

Ukazał się po dość znacznej przerwie nowy numer (8) siódmego rocznika „Mestwina". Pośród prac, które składają się na bogatą a tym razem dość różnorodną treść tego regjonalnego dodatku naukowo-literackiego do „Słowa Pomorskiego", znajduje się niezmiernie żywo skreślony artykuł dr. Karola Górskiego z Poznania: „Bitwa pod Świecinem 17 września 1462" (przygotowania do rozprawy orężnej, opis zwycięskiej walki hufców polskich pod wodzą podkomorzego sandomierskiego Piotra Dunina z zastępcami krzyżackiemi Fryca Rawenecka). Szereg interesujących szczegółów o stosunku Żydów z Inowrocławia i z innych miast Departamentu Bydgoskiego do służby w gwardji czynnej, przynosi dalszy ciąg rozprawy p. Janusza Staszewskiego p. t.: „Z dziejów pomorskiej gwardji narodowej". Jan Karnowski ogłosił dwa przyczynki („Scamna ducis Mestvini" i „Derdowski a Danielewski"). Rys życia Franciszka Nierzwickiego, znanego naKaszubach i na Kociewiu działacza narodowego, skreślił M. W. Wreszcie w dziale Kroniki Pomorskiej p. Tadeusz Pietrykowski pomieścił treściwy przegląd najnowszych wydawnictw pomorskich, a w szczególności Aleksandra Ekielskiego „Wspomnień podróży z Elbląga do Awinionu, odbytej w roku 1831", oraz dwu publikacyj „Instytutu Bałtyckiego" a to: II tomu „Polskiego Pomorza" i „Problemu narodowościowego na Pomorzu. A. M.

Pisma nadesłane

„Przyjaciel Szkoły". Nr. 10. Treść: M. Mituła: „Monografja ucznia szkolnego". — Dr. F. Kulański: „O klasyfikacji młodzieży w szkole powszechnej". — J. Sokołowski: „W sprawie klasyfikacji uczniów". — J. Żugaj: „Dziecięce więzienia". — Sprawy szkolne zagranicą. — A. Grochowska: „Lekcja rachunków w klasie III." — Przegląd czasopism. — Ogłoszenia. Adres Red.: Poznań, ul. Wielka 18.

„Polska Gazeta Introligatorska". Nr. 5. Treść: Kozłowski: „Co się dzieje w introligatorstwie?". — Liński: „Oprawy skórkowe w 18 w." = Grabowski: „Od papyrusów do książki drukowanej". — H. M.: „Sztuka polska wśród obcych". — Alfa: „Technika złocenia ręcznego". — Młody introligator. — Z życia organizacyj introligatorskich. — Bibljoteki. — Kronika. — Odpowiedzi Redakcji. — Adres Redakcji: Poznań, ul. Piekary nr. 8a.

„Awangarda". Nr. 5. Treść: „Jasne koszule". — R. Piestrzyński: „Nasze stanowisko". — S. Wyrzykowski: „Jak pojmujemy silną władzę?" — F. Fikus: „Komuniści, czy Obóz Wielkiej Polski". — Karolowi Hubertowi Rostworowskiemu. — Uwagi. — Dział organizacyjny. — Adr. Red.: Poznań, św. Marcin 65, I.

O dobry wybór zawodu

Z działalności Poznańskiej Poradni Zawodowej dla dziewcząt

Dzisiejsze warunki życiowe kobiety stały się nakazem dbałości o zdobycie fachowego przygotowania do życia. A jednak, mimo szalejącego bezrobocia i konkurencyjnej walki o byt, sprawa ta nie jest przez młode dziewczęta należycie oceniana. Dowodem — lekkomyślność w wyborze zawodu i lekceważenie fachowego przygotowania do samodzielności.

Niedoświadczone panny, kończące szkołę ogólnokształcącą, często bez przygotowania, a przedewszystkiem bez znajomości własnych uzdolnień, podejmują się pracy zarobkowej, o której nie mają najmniejszego pojęcia, obierają zajęcie na chybił — trafił, lub zgoła to, które się przypadkiem samo nawinie. Następuje potem rozpaczliwe borykanie się z trudnościami, o które rozbija się często głowę.

Oczywiście, że w wielu wypadkach spotyka się zdecydowane ujawnienie zdolności, niekiedy występują one jaskrawo — jak np. malarskie, muzyczne i inne talenty artystyczne. Najczęściej jednak, zdolności mniej wybitne odznaczają się słabo i powodują smutne nieraz omyłki.

Można uniknąć tych przykrych doświadczeń, poznając rodzaj i skalę swych uzdolnień. Pomocą mogą służyć poradnie zawodowe, które zwłaszcza obecnie, wobec zbliżającego się końca roku szkolnego, zasługują w pełni na baczną uwagę rodziców i wychowawców. Jedną z takich placówek, obok warszawskiej, na wielką skalę zakrojonej pracowni psychotechnicznej, jest poznańska poradnia zawodowa dla dziewcząt, mieszcząca się w nowym gmachu P. K. O. przy ul. Bukowskiej 1. Poradnia ta, działająca bezpłatnie, prowadzona jest przez osoby fachowe.

Działalność poradni polega na: a) badaniu uzdolnień fizycznych kandydatek do szkół zawodowych i rzemieślniczych, b) skierowaniu odpowiednio uzdolnionych jednostek do właściwych zawodów oraz pośredniczeniu pomiędzy pracodawcami a kandydatkami do zawodów. Poradnia ta, istniejąca jako filja warszawskiej od r. 1929, rozszerza stopniowo współpracę ze szkołami i poszczególnemi ośrodkami. Utrwaliła się ścisła łączność ze Szkołą Przemysłowo-Handlową w Poznaniu, która opiera się na badaniu psychotechnicznem kandydatek przed wstąpieniem do szkoły. Także niektóre cechy rzemieślnicze przyjmują na naukę kandydatki jedynie w porozumieniu z Poradnią, która odgrywa tu rolę decydującego opinjodawcy.

Badania właściwe poprzedza wywiad przeprowadzony z kandydatką, który pozwala zorjentować się co do jej zamiłowań, warunków domowych i materjalnych, oraz ścisłe porozumienie z rodzicami, względnie wychowawcami dziewczynki. Podstawą badania są t. zw. testy, czyli próby sprawności umysłowych (zdolności skupiania uwagi, spostrzegawczości, trwałości pamięci, poczucia piękna), wymiarów samodzielności, energji, planowości w pracy i t. p. Prób tych dokonywa się za pomocą specjalnych przyrządów.

Niezbędną jest opinja lekarza, co do stanu fizycznego kandydatki i dane dotyczące cech psychicznych.

Badanie rozgałęzia się na cały szereg punktów pomniejszych, z pośród których najważniejsze jest rozpoznanie cech w danym zakresie niezbędnych, przydatnych i cech, które są absolutnie wykluczone. Fachowa znajomość warunków poszczególnych rodzajów pracy i rozpoznanie uzdolnień kandydatki, pozwala wydać najzupełniej opinję, co do możliwości zatrudnienia w danym zawodzie.

Trudno wymagać od młodych, niedoświadczonych jednostek skrystalizowania pojęć o pracy zawodowej; nie wszystkie zresztą uzdolnienia przejawiają się w jakichś realnych pragnieniach lub czynach. Postanowienia wychowawców idą najczęściej po linji najmniejszego oporu, i skłaniają się często ku zawodom mało przez nich znanym. To też rozgałęzienie działalności poradniczej w zakresie zawodoznawstwa, staje się niejako regulatorem sprawności pracy, miernikiem jej wydajności — a ponadto dobrodziejstwem dla jednostek, które zamierzają pracować zarobkowo. Niema chyba bardziej męczącego przymusu, jak praca nieodpowiadająca zamiłowaniom i umiejętnościom danej osoby. Praca taka jest szarą, zmechanizowaną czynnością pionka, który jest dla niej karuzelem udręczeń.

Największym szczęściem człowieka jest owocność pracy i poczucie własnej użyteczności, które w życiu kobiety samodzielnej stworzyć może jedynie trafny wybór zawodu.

JANINA MĄKOLSKA.

Biuralistka — księżną hinduską

i aniołem dobroci i miłosierdzia

W naszej zmaterjalizowanej epoce zdarzają się także niekiedy wypadki idylli niczem nieustępującym podaniom o miłości książąt i pasterek. W swoim czasie gazety pisały o ślubie księcia szwedzkiego z najzwyczajniejszą śmiertelniczką, wiemy również, że miljoner i książę hinduski ożenił się ze skromną panną biurową, Andrée Carron. Ale zazwyczaj kiedy ślub ukoronuje idyllę, opowiadanie się kończy. Dlaczego? Czy właśnie wtedy dalszy ciąg idylli nie powinien nas jeszcze więcej zajmować? Opowiem dziś dalszy ciąg idylli p. Andrée Carron, obecnie księżny Aga - Chan, czy Aga - Khan.

Ale przypomnijmy sobie początek fantastycznej poprostu historji, jakby żywcem wziętej z historji z 1001 nocy. Książę ze Wschodu, mający egzotyczne pałace, niezliczone zastępy służby, skrzynie z brylantami, komory pełne najpiękniejszych jedwabi, wyrobów ze złota i kości słoniowej, wschodnich aromatów i wonności, stada wielbłądów i słoni, podróżujących ze swoją świtą po Europie, przyjmowany przez koronowane głowy mogący poślubić księżniczkę krwi, słynną artystkę, lub wszechświatową piękność, zwrócił uwagę na panienkę o łagodnych, ciemnych oczach i ciemno - blond włosach, o poważnym, skupionym wyrazie twarzy i pełnym słodyczy uśmiechu.

Podobała mu się, zaproponował jej przepych i luksus o jakim się jej marzyć nie mogło, wszystko miało być na jej skinienie, jednej tylko rzeczy książę nie obiecywał — ślubu. I panienka się nie zgodziła. Jeżeli to było wyrachowanie i spryt — stawiała wiele na jedną kartkę. Jeżeli zasady — zostały wynagrodzone! Kaprys księcia, kto wie czy z początku zajęcie się nie było tylko kaprysem człowieka przyzwyczajonego spełniać wszystkie swoje fantazje — zamieniło się w uczucie. Może właśnie głębokie rozczarowanie z niespełnienia zachcianki zrodziło w nim uczucia. I książę poprowadził do ołtarza pannę biurową.

Dalszy ciąg idylli ma jako widownię Aix, Biarritz, Deauville i Antibes, gdzie książę ma willę otoczoną pękami mimoz. W tej willi księżna spędzała co roku parę miesięcy i jest bardzo w okolicy lubiona. Chwalą jej prostotę, wdzięk, elegancję, takt, chwalą (i to ma jeszcze większe znaczenie) jej dobroć. Opowiadają, że się interesuje szczerze tymi wszystkimi, którzy potrzebują wsparcia i pomocy, cytują fakt jak raz spotkawszy na drodze rannego cyklistę, któremu się zdarzył nieszczęśliwy wypadek, księżna zabrała go do swego auta, zawiozła do szpitala, a potem wyjednała u chlebodawcy, żeby nie wymówił mu miejsca. Takich faktów przytoczyćby można więcej.

Biuralistka okazała się godna olbrzymiej fortuny jaką złożono u jej stóp, złoto zamiast ją olśnić — dało jej świadomość odpowiedzialności włożonej na nią przez jego posiadanie. I Idylla stała się poważnem, rozumnem, użytecznem życiem.

W twarzy księżny obok słodyczy i wdzięku zauważyć można dużo stanowczości i woli w delikatnych, lecz niezbyt regularnych rysach.

Kiedy się z nią rozmawia, rozumie się doskonale jaką współpracowniczkę rozumną, ostrożną, giętką i pełną intuicji ma w niej książę wschodni. Bo wiadomo, że bywalec modnych kasyn, uczestnik wyścigów i wielkich zabaw jest jednocześnie pośrednikiem pomiędzy światem Wschodu i Zachodu, że głos jego często brzmi na zebraniach w Genewie, Londynie i Paryżu, kiedy obraduje Liga Narodów i na kongresach międzynarodowych. I to dlatego pewnie poetka francuska p. Michaud - Lapeyre poświęcając swoją ostatnią książkę idei Pokoju, kilkanaście poezyj napisała na cześć księżny Aga - Khan.

Zamordowanie tancerki, która miała 18 przyjaciół

Policja w Nowym Jorku wyjaśniła obecnie oferę kryminalną, która od miesięcy ją zajmowała i wydawała się tajemnicą nie do odgadnięcia. Chodzi tu o mord, dokonany przed kilku miesiącami na Alicji Monterby, słynnej artystce rewjowej Nowego Jorku.

Przeciwko artystce istniało swego czasu podejrzenie, że utrzymuje kontakt z przemytnikami alkoholu, ale okazało się ono bezpodstawnem. Przed kilku miesiącami znaleziono zwłoki artystki na ławce pewnego parku. Lekarze stwierdzili że śmierć nastąpiła wskutek ukłucia długą szpilką, która w dodatku była zatruta. Długą tą szpilką musiał morderca przebić serce tancerki, podczas snu. Nie było żadnych śladów walki, dlatego policja wnioskowała, że morderstwo dokonane zostało na śpiącej artystce. Wszczęto śledztwo, które narazie nie dało żadnych rezultatów. Podczas rewizji znaleziono w mieszkaniu artystki jej dziennik, z którego się dowiedziano, że 26-letnia artystka posiadała znaczny majątek. Majątek ten pochodził od jej przyjaciół. Artystka skrupulatnie w dzienniku notowała wszystkie podarki swych przyjaciół, których miała 18-tu. Niektórzy z nich nie szczędzili pieniędzy a nawet dawali jej miesięczne alimenty dochodzące do kilkuset dolarów. Między tymi przyjaciółmi było dwóch senatorów, trzech wyższych sędziów, jeden malarz i kilku przemysłowców. Policja przesłuchała wszystkich 18 przyjaciół i przekonała się, że żaden z nich nie wchodzi w rachubę jako morderca.

Policja była w prawdziwym kłopocie. Przypadek przyszedł jej z pomocą. Podczas rewizji znaleziono w mieszkaniu artystki fałszywą brodę. — Detektywi policji oddawna śledzili jakiegoś mężczyznę, który był stale pijany i w stanie pijaństwa nosił fałszywą brodę. Niedawno policja człowieka tego znowu aresztowała, a podczas przesłuchania okazało się, że ów jegomość przed siedmiu laty był żonaty z zamordowaną tancerką. Na chybił trafił oskarżył go przesłuchujący komisarz o zamordowanie tancerki. Można sobie wyobrazić zdziwienie komisarza, gdy ów jegomość, który nazywa się Albert Logan, przyznał się do zbrodni, którą popełnił, ponieważ żona opuściła go przed pięciu laty. Albert Logan był przedtem reżyserem i odkrył Alicję Monterby, która mu zawdzięczała całą swoją karjerę.

Jubileusz chodnika

Pierwsza brukowana ulica z chodnikiem przed 150 laty

Rue de l'Odeon w Paryżu wybrukowano po raz pierwszy w 1782 roku, a więc właśnie przed stupięćdziesięciu laty. Była to pierwsza ulica na świecie, która mogła się poszczycić chodnikiem, jakie mamy obecnie wszędzie. Wkrótce zaprowadzono udogodnienie to i na innych placach i ulicach Paryża, a w kilka lat później posiadały wygodne chodniki liczne już miasta Europy. Jakiem nowość ta była dobrodziejstwem — zrozumie tylko ten, kto przyglądał się obrazkom z tej epoki i wie, co za obraz przedstawiały ulice wielkich miast.

Na rycinach z średniowiecza widzimy, że wytworne panie i panowie chodzili po ulicach na szczudłach, o ile naturalnie nie mogli sobie pozwolić na lektyki i liczną służbę do ich obsługi. Ulice ówczesne były śmietnikiem, na którym walały się wszelki brud i odpadki. W dni słotne lub w zawieruchę śnieżną były szczudła nie zupełnie bezpieczne, bo nie trudno było wtedy o poślizgnięcie się i wykulanie w nieczystościach. Dzisiaj spotykamy bydło, gęsi, kaczki tylko na wsi, a dawniej paradowały całe ich stada po ulicach miasta. Nawet Paryż nie wyglądał lepiej pod tym względem. Jak wszędzie, tak i w Paryżu wyrzucano wszelkie odpadki i nieczystości oknem, skutkiem czego panował taki brud i zaduch, że o otwieraniu okien, zwłaszcza latem mowy być nie mogło. Chodzenie po ulicach nie należało zresztą do przyjemności, bo nigdy człek nie był pewien, czy lada chwila nie pryśnie na niego z okna fontanna wody, i to właściwie nie wody, lecz pomyj i podobnych nieczystości. To też Paryżanie unikali wąskich ulic, jak ognia, i nakładali nieraz drogi byle ominąć „mokre i brudne" niebezpieczeństwo.

Nieprzestrzeganie najprymitywniejszych wymogów higjeny przeciągnęło się aż do końca 18 wieku. Dziwne, że epoka wspaniałego rokoka nie miała najmniejszego zrozumienia dla czystości. Jeszcze w roku 1870 musiała policja paryska wydać specjalny zakaz wylewania nieczystości oknem. Ale nawet tego nie respektowano i dopiero wysokie kary pieniężne zmusiły ludność do pamiętania o przepisach przestrzegania czystości. Każda ulica składała się z dwóch części, bo środkiem płynął wąski, brudny strumyk, o ile go tak szumnie nazwać można. Gdzie niegdzie ułożone były kładki,, które umożliwiały przejście na drugą stronę. Niesłychanym postępem było zaprowadzenie pewnych wywyższeń pod domami; wywyższenia te naprowadziły później na myśl zakładania chodników. Ponieważ tak właśnie, a nie inaczej wyglądała sprawa ulic dawnej epoki, dziwić się nie można, że obecnie święci się 150 jubileusz chodnika. Przypuszczam, że jubileusz ten zrozumieją zwłaszcza mieszkańcy naszych różnych przedmieść, skąd niejednokrotnie słyszy się skargi na brak porządnych dróg i chodników. (al)

W którym kraju jest najwięcej radjoamatorów?

Palmę pierwszeństwa zdobyła Danja, w której na każde 1000 mieszkańców przypada 134 radjoamatorów, po niej kroczą Stany Zjednoczone, gdzie stosunek ten wyraża się liczbą 98, dalej Anglja — 93,5, Szwecja — 89,5, Austrja — 69,5, Niemcy — 62. Największą część programów radjowych zajmują produkcje muzyczne; pod tym względem prym trzyma Anglja, gdzie audycje muzyczne stanowią 61% programu, drugie zaś miejsce pod tym względem zajmuja Niemcy z cyfrą 45%.

„Baby" kończy sezon zimowy

Przed dzisiejszą premjerą w Teatrze Polskim

Jeszcze jedną oryginalną premjerę wystawia dziś Teatr Polski, kończąc swój zimowy sezon. Będzie to tryskająca humorem i werwą, wyborna krotochwila Zygmunta Przybylskiego i Klemensa Junoszy „Baby". Ucieszne sytuacje, pełna werwy treść, przepyszne typy osób działających, czynią z tej wesołej krotochwili autora „Wicka i Wacka" widowisko cieszące się wyjątkowem powodzeniem.

Obsadę „Bab" stanowią najcelniejsze siły zespołu Teatru Polskiego z pp. Wierzejską, Wasilewską, Zarembiną, Niwińską, Łukowską, Sierską, Starawską, Młodziejowską, Janowskim, Kordowskim, Kwaskowskim, Modzelewskim, Tylczyńskim, Kiwickim, Nowakowskim, Chorzewskim, Kostrzeńskim w rolach główniejszych. „Baby" są dwunastą premjerą polską, którą wystawia Teatr Polski w bieżącym sezonie.

Na okres letni
ważny od 22 maja 1932 r.

do nabycia w księgarniach i składach papieru — — —

Cena zł 1,—

Wyd.: Drukarnia Toruńska S. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4.

zw 14 697/8

RADJO

Środa, dnia 1 czerwca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **11.45** (Warszawa); godz. **13.05** koncert z płyt; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **14.30** kwadrans Tow. Ziemianek Wielkopolskich; godz. **16.45** „Młodość na antenie" (wygadanka akademicka); godz. **17.10** (W); godz. **17.35** (W); godz. **19.10** „Fotografja — a fotografika jako sztuka twórcza" (wygł. p. Antoni Zdaniewicz, burmistrz miasta Koźmina); godz. **19.30** pogadanka filozoficzna (VII) (wygł. dr. M. Sobeski, prof. U. P.); godz. **19.45** (W); godz. **20.00** feljeton ze Lwowa; godz. **20.15** (W); godz. **20.55** (W); godz. **21.15** (W); godz. **21.30** recital fortepianowy Alfreda Hoehna (tr. z Warszawy); godz. **22.30** (W); godz. **22.35** komunikaty sport. i polic.; godzina **22.50** muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** muzyka z płyt; godz. **13.35** arje w wyk. J. Rogaczewskiego (lpyty); godz. **14.45** muzyka lekka (płyty); godz. **15.05** kom. gospodarczy i giełda pieniężna; godz. **15.15** kronika harcerska; godz. **15.20** wiadomości Tow. Kooperatystów; godz. **15.25** skrzynka pocztowa; godzina **15.50** utwory skrzypcowe w wyk. A. Sammonsa (płyty); godz. **16.15** kom. Państwowego Urzędu Wych. Fiz. i Państw. Zw. Sportowego; godz. **16.20** odczyt z Krakowa; godz. **16.40** utwory charakteryst. w wykonaniu ork. „Parlophon"; godz. **16.55** angielski (Linguaphone); godz. **17.10** „Polski wychodźca w Kanadzie", wygł. dr. M. Nałęcz - Dobrowolski; godz. **17.35** fantazje na tematy z ulubionych oper w wyk. ork. P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego; godz. **18.50** rozmaitości; godz. **19.15** skrzynka pocztowa rolnicza; godz. **19.30** wiadomości sportowe; godz. **19.35** płyty; godz. **20.00** feljeton muzyczny ze Lwowa; godz. **20.15** piosenki w wyk. „Revellersów Polskich"; godz. **20.55** utwory na saxofon i wiolonczelę w wyk. E. Sienkiewicza; godz. **21.15** kwadrans literacki: Goethe: Fragment z „Werthera"; godz. **21.30** recital fortepianowy Alfreda Hoehna; godz. **22.30** dodatek prasowy; godz. **22.45** odczyt w języku francuskim ze Lwowa; godz. **23.00** muzyka taneczna z dancingu „Oaza".

Programy zagraniczne. Paryż (1724 m) 21.30 muzyka romantyczna z płyt; **Motala** (1348 m) i **Sztokholm** (435 m) „Kraina Uśmiechu" Lehara; **Oslo** (1083 m) 20.00 „Siostra Angelika" Pucciniego; **Budapeszt** (550 m) 20.40 węg. muzyka operetkowa; **Wiedeń** (516 m) 20.15 koncert popularny; **Praga** (488 m) 20.15 muzyka jazzowa, następnie słuchowisko; **Rzym (441 m) 20.45 „Purytanie" op. Belliniego.**

Ojciec św., Pius XI,, kończy w dniu dzisiejszym 75 rok życia.

SPORT

Gry sportowe

„Warta" i „Sokół" mecz szczypiorniaka o mistrz. okręgu odbędzie się na boisku Warty w czwartek o godz. 18.15, mecz hazeny w piątek o godz. 18.30.

Kolarstwo

Wyścig „Dokoła Poznania" odbędzie się dnia 12 czerwca na trasie 32 km. (stadjon miejski, Wielkie Garbary, Al. Szelągowska, Al. Naramowicka, Al. Lechicka, szosa okrężna, szosa gołęcińska, szosa niestachowska, Al. —Żeromskiego, ul. Dąbrowskiego, szosa okrężna, przez Górczyn, Dębiec, Drogą Dębińską na stadjon). W biegu mogą startować tylko kolarze miasta Poznania, zrzeszeni i niezrzeszeni. Zgłoszenia przyjmuje Poznański Okręgowy Związek Kolarski, ul. Górna Wilna nr. 142 (HCP). Zbiórka zawodników dnia 12 czerwca.

Lekka atletyka

Eliminacja na 3000 m zarządzona przez PZLA przed wyjazdem drużyny polskiej do Antwerpji odbędzie się w środę o godz. 18.15 na stadjonie miejskim. Równocześnie odbędzie się powtórzenie biegu na 800 m z mistrzostw okręgowych. Na boisku „Warty" organizuje się w tym samym czasie bieg 80 m przez płotki z mistrzostw okręgowych pań.

W dziesięcioboju o mistrzostwo Wilna świetny wynik uzyskał Wieczorek zwyciężając z 7.020,65 pkt. W poszczególnych konkurencjach miał on: tyczka: 3.31, dysk: 38.30, 110 m pł.: 15,8, 400 m.: 53.2, w wyż: 168, w dal: 648, kula: 12.68, 100 m. 11.4.

Piłka nożna

„Olimpja" i „Pogoń". Zawody wskutek ulewy nie odbyły się w ubiegłą sobotę i przełożono je na środę godz. 18.30 na boisku K. S. „Sparta" przy ul. Grunwaldzkiej. Spotkanie zapowiada się ciekawie z uwagi na ostatnie zwycięstwa „Pogoni" nad A-klasowemi drużynami „Stelli" i „Sparty".

Wioślarstwo

Do niedzielnych regat na jeziorze witobelskiem zgłoszenia do biegów wpływały do P. Z. T. W. Zgłoszenia te zamknięto wczoraj. Bardzo silnie obsadzone są biegi eliminacyjne czwórek ze sternikiem i dwójki ze sternikiem, podczas gdy do biegu dwójki bez sternika stają tylko dwie załogi „KW04". Do poszczególnych konkurencyj wpłynęły następujące zgłoszenia: czwórki półwyścigowe: „Kaliskie Tow. Wioślarskie", „Oficerski Yachtklub" Warszawa, „Tryton" Poznań i dwie osady „K. W. 04"; dwójki podwójne półwyścigowe: „A. Z. S." Poznań dwie osady; ósemki nowicjuszy: „Tryton" i „AZS" Poznań; dwójki bez sternika (eliminacja) dwie osady „K. W. 04"; jedynki młodszych: „Polonja" i „K. W. 04"; czwórki o mistrzostwo Poznania (eliminacja) „KW04", „BTW", „WTW", „T. W." Płock; czwórki lekkie: „Polonja" i „Tryton"; ósemki młodszych: „O. Yachtklub" Warszawa, „Tryton" i „AZS" Poznań; czwórki bez sternika: „KW04"; dwójki ze sternikiem (eliminacja) „K. W. 04", „T. W." Włocławek, „W. T. W.", „T. W." Płock, „A. Z. S." Warszawa; czwórki nowicjuszy: „Kaliskie T. W.", „Tryton" i „Polonja"; czwórki półwyścigowe pań: „Kaliskie Tow. Wioślorek", „Pozn. Kl. Wioślarek", Wojskowy Kl. W."; jedynki młodszych: „AZS" Kraków; czwórki młodszych: „Kaliskie T. W.", „Of. Yachtklub" Warszawa, „Tryton" i „Polonja"; ósemki: „B. T. W.", „AZS" Warszawa, „K. W. 04". Na torze w Witoblu jest już wszystko przygotowane i osady poznańskie już na miejscu trenują. Warszawianie przyjeżdżają jutro, Bydgoszczanie pod koniec tygodnia.

KRONIKA FILMOWA

Kino „Słońce" wyświetla film p. t. „Złodziej miłości". Intrygę komedji stanowi eskapada młodego autora dramatycznego, który, w poszukiwaniu tematu do nowego utworu, zabawia się w złodzieja obrazów. Towarzyszy mu dzielnie w przygodach kompozytor, który ma pisać muzykę do tegoż utworu. Autor wynajduje sobie bohaterkę i koło niej osnuwa nici swej intrygi. Bohaterka jest kobietą zamężną. Wyszła zamąż za starego fabrykanta zabawek. Ponieważ znudziło się jej to małżeństwo, mąż proponuje, aby znalazła sobie innego męża, a on, jeśli zaaprobuje wybór, rozwiedzie się z nią. Oczywiście po wielu niepowodzeniach, piękna pani zakochała się w złodzieju - dramaturgu, więc mąż usuwa się z widowni. Ryzykowna treść komedji przedstawiona jest z humorem i pomysłowo. Staranna wystawa, urozmaicenia piosenkami i tańcami oraz dobra gra aktorów z nową gwiazdą Blanche Montal i Henny Garatem na czele składają się na interesujące, wesołe widowisko.

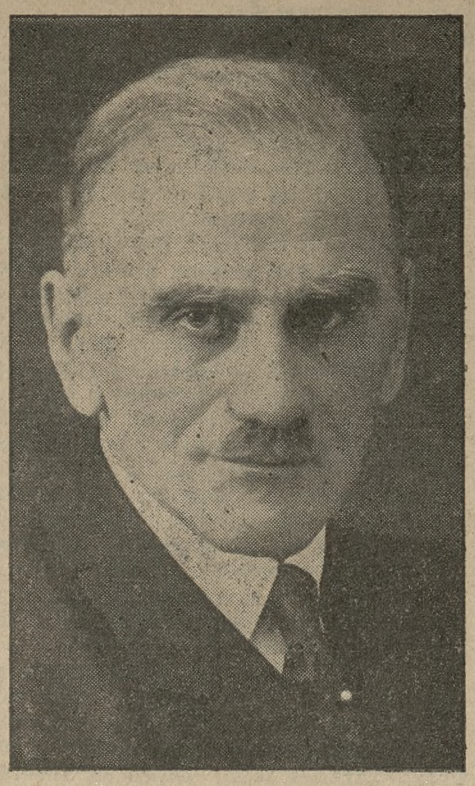

Jan Skrzydlewski,
pianista i kompozytor, prof. Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, którego koncert kompozytorski odbędzie się jutro, w środę, w Auli Uniwersytetu Poznańskiego

Nadprogram bardzo oryginalny, nowoczesny film muzyczny, przedstawiający w rysunku rytm i dźwięk muzyki Brahmsa (Czardasz 6). ver.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zw. Tow. Pom. Fryz. Z. Z. R. P. — filja Poznań.** Zebranie miesięczne odbędzie się w środę, 1 czerwca o godz. 20 na sali p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8.

— **T. H. G. P. „Wesoła Nowina" Poznań-Jeżyce.** Zebranie odbędzie się 1 czerwca o godz. 20 w lokalu p. Jaszyka, ulica Kraszewskiego 16.

— **Pierwszy Polski Klub Sportowy „Posnania" w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, dnia 2 czerwca o godz. 20 w pawilonie „Sokoła" przy Drodze Dębińskiej.

— **Koło Senjorów Poznań-Jeżyce.** Plenarne zebranie odbędzie się 2 czerwca o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18.

— **Klub Tow. „Vita".** Dnia 2 czerwca o godz. 20 odbędzie się w lokalu „Pod Strzechą" przy pl. Wolności zebranie plenarne, połączone z obchodem Moniuszkowskim.

— **Tow. byłych Wychodźców pod „Białym Orlem" w Poznaniu.** Zebranie odbędzie się w czwartek, 2 czerwca o godz. 19,30 w lokalu p. Figla, Wierzbięcice 27.

— **K. P. H. im. Bolesława Chrobrego.** Zebranie plenarne odbędzie się 2 czerwca o godz. 20 na harcówce Wolnica 1.

— **Tow. Przem. „Dźwignia" Poznań-Łazarz.** Zebranie plenarne, przypadające na 2 czerwca, odbędzie się z powodu procesji Bożego Ciała tydzień później.

— **Pierwszy Poznański Klub Kajaków.** Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek, 2 bm. o godz. 20 w lokalu p. Piaska, Ostrówek 7 (Śródka).

— **Tow. Hod. Gołębi Poczt. „Dobry Lot" Poznań — Stare Miasto.** Zebranie odbędzie się 2 czerwca o godz. 19 w lokalu p. Pohl, Chwaliszewo 37.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego Poznań-Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się 2 czerwca o godz. 19,30 w lokalu posiedzeń Górna Wilda 75.

— **Zrzeszenie Emerytów Kolejowych przy Z. U. K. Poznań.** Zebranie odbędzie się 7 czerwca o godz. 15 w sali p. Chmielewskiego, ul. Marsz. Focha 85.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Stanisław Izydorczak, robotnik kolejowy, 32 l. Marja Maikówna, 18 l. Urszula Bartkowiakówna, 2 l. 10 mies. 19 dni. Stanisława Buszkiewiczowa, z domu Michalakówna, 39 l. Barbara Wosinkowa, z d. Kaczmarkówna, 62 l. Wincenty Chvastek, czeladnik krawiecki, 25 l. Franciszka Grzegorska, z domu Tyma, 27 l. Franciszka Sobecka, krawcowa, 89 l. Zofja Skołuda, posługaczka, 23 l. Ksawery Bartoszek, 2 dni 19 i ćwierć godz. Flora Głowińska, 30 min. Helena Nowakówna, 30 min. Salomea Skowrońska, z domu Tylkowska, 34 l. Jadwiga Grześkowiakówna, stróżka, 64 l.

Dnia 28 bm zgłoszono: Janina Stelmaszykówna, 15 l. Bolesław Formanowski, 10 mies. 11 dni. Teofila Kotlicka, z domu Birencweiżanka, 52 l. Jerzy Reck, rzeźbiarz, 71 l. Krystyna Włodarczykówna, 6 mies. 17 dni. Bolesława Mazurkówna, uczennica szkolna, 17 l. Stanisław Maik, włódarz, 86 l. Helena Wahlowa, z domu Wilhelmówna, 60 l. Zofja Jędrkowiakowa, z domu Mielcarkówna, 36 l. Eugenja, Marja Bartosik, 2 l. 2 mies. 4 dni. Roman, Jerzy Ćwikliński, 3 mies. 18 dni. Tadeusz Dudziak, 6 mies. 26 dni. Anna Matuszewska z domu Hałupka, 53 l. Janina Lehmann, z domu Jakubowska, 26 l. Ignacy Leszczyński, formiarz. Teodora Mikołajczakówna, robotnica, 23 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Nowość MARASKA Nowość

Czekoladę kremową Malaga
poleca:
A. Piasecki S. A. Kraków
nw 10 285

W poniedziałek, dnia 30 maja r. b. zasnął w Bogu, po ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

Mieczysław Zarembski

jubilat i honorowy mistrz sztuki drukarskiej.

W Zmarłym straciliśmy długoletniego i sumiennego współpracownika. Cześć Jego pamięci!

Drukarnia i Księgarnia św. Wojciecha
Sp. z o. o. Poznań.

nw 10970

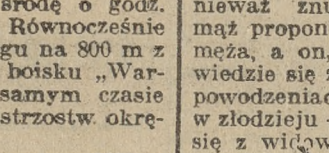

W niedzielę, dnia 29 maja, o godz. 22-giej, zmarł nagle, opatrzony Ostatnimi Sakramentami św., mój najdroższy mąż, ojczym, teść, szwagier i stryj, ś. p.

Jan Gabryelewicz

w 54 roku życia, o czem donosi

stroskana **rodzina.**

Poznań, ul. Strzelecka 12.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 1. 6. 1932 r., o godz. 18-tej, z kostnicy Bożego Ciała w Dębcu.

zw 14823

Dnia 30 maja 1932 r., o godz. 6.45 rano, zmarł w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., nasz kochany ojciec, teść, dziadek, szwagier i wuj, ś. p.

Wawrzyn Durchowski

w 80 roku życia, o czem donoszą

w smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 2. 6., o godz. 15, z kostnicy cmentarnej w Górczynie.

dw 3772

Zakład Pogrzebowy Bol. Jaśkiewicz, Poznań, Klasztorna 9, tel. 2539.

Dnia 29 maja 1932 r., o godz. 4 rano, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, dziadek, pradziadek, teść, ś. p.

Jan Skrzypiński

przeżywszy lat 75. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 1 czerwca b. r., o godz. 16-tej, z Zakładu św. Józefa, o czem zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań, Skalmierzyce, Chicago. zw 14825

Jedyny, prawdziwie skuteczny

Żądać wszędzie.

MLEKA

80—120 litrów dziennie **dostarczy** folwark pod Poznaniem. Oferty należy skierować do „Par", Poznań, Aleje Marcinkowsk. 11. pod nr. 21,80

Pw 18 527-21.80

10 000 dolarów

na pierwszą hipotekę nieruchomości w Poznaniu, z obecnym czynszem obniżonym rocznym na zł 49 000 — poszukiwane. Oferty Kurjer Poznański Tw 1145

Platformę

dobrze utrzymaną 8—12 ctr. od właściciela. Rozmiar, cenę, oferty Oredownik zd 63 968

KRYNICA

KRÓLOWA ZDROJÓW POLSKICH

560 m. n. p. m. — Frekwencja 35000 rocznie.

Sezon letni od 1 maja. Ceny znacznie zniżone

3-tyg. pobyt wraz z leczeniem 1 osoby od 250 zł. Słynne szczawy żelazisto ziemne do picia i kąpieli. Najsilniejsza szczawa alkaliczna Europy „ZUBER". Kąpiele Borowinowe. Zakład przyrodo-leczniczy. **Ordynuje 60-ciu lekarzy** Po 10 dniach pobytu 50% zniżka w przejeździe kolejami. Wspaniały park. Stałe koncerty. Teat. Kino dźwiękowe. Dancingi. — Wycieczki w przepiękne górskie okolice. Urzędnicy państw. i samorządowi korzystają ze znacznych ulg. Informacji udziela odwrotnie Komisja zdrojowa.

dw 3 544

KRYNICA SOPLICOWO

Pensjonat i zakład dietetyczny

DR. E. ZARZYCKIEGO

Ceny na maj, czerwiec znacznie zniżone.

dw 3 545

Potrzebna

NAUCZYCIELKA WYCHOWAWCZYNI

z prawem nauczania, z muzyką i możliwie ze znajomością języka francuskiego, do dwóch dziewczynek 9 i 8 lat, do domu dyrektora cukrowni, na wieś. Oferty tylko osób dobrze poleconych uprasza się nadsyłać do Kurjera Poznańskiego pod **dw 3 756**

Losy

II klasy nadeszły

zamiana **Plac Wolności 3**

Kolektura Loterji Państwowej

STEFAN CENTOWSKI

Poznań, Plac Wolności 3

dw 3 743-1

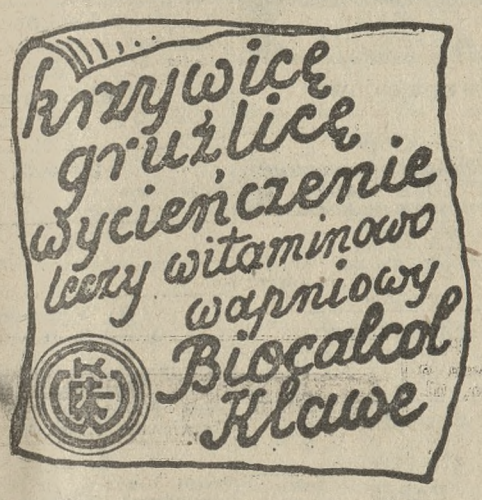

Drobni akcjonarjusze

Spółki Akcyjnej

„Lubań-Wronki"

zechcą podać swe nazwiska miejsce zamieszkania i liczbę posiadanych akcyj, a to celem złączenia się dla wykonywania swych praw przewidzianych w nowem Prawie o Spółkach akcyjnych pod **zdw 14 730** do Kurjera Poznańskiego.

P 32—4

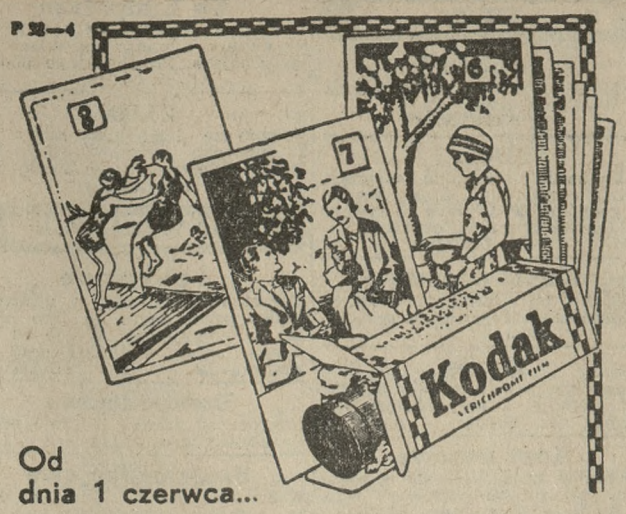

Od dnia 1 czerwca...

wszystkie błony "Kodak"

w najpopularniejszych rozmiarach

6 x 9 i 6,5 x 11 cm.

8 zdjęć zamiast 6

... i w tej samej cenie!

Na nadchodzącą niedzielę przygotuj błony

„Verichrome"

w słońcu, w cieniu, czy w dzień pochmurny — dadzą zawsze najlepsze zdjęcia dzięki podwójnej warstwie emulsji, która zapewnia najwyższą czułość i najwięcej szczegółów tak w światłach jak w cieniach zdjęcia.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, plac Napoleona 5

Tw 1142

RABKA

Zdrojowisko dla DZIECI i dorosłych

Leczy: Choroby przemiany materji, krzywicę, skazę limfatyczną, zołzy, niedokrewność. początki zwapnienia żył, artretyzm. — Ceny bardzo umiarkowane. — Wszelkich informacyj udziela **KOMISJA ZDROJOWA w RABCE.**

nw 10 965

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, brak energji, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledziennicę, nerwowe zaburzenie serca i żołądka otrzymają bezpłatnie broszurę dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD i S-ka — GDAŃSK Nr. 22.

Pw 18681-1957

Dzielny krojczy

na pierwszorzędną miarową pracę, może się zgłosić.

F. Lisiecki, Dom Konfekcyjny S.A.

Poznań, Stary Rynek 98-100.

Pw 18 684-55,216

Wielkie lokale handlowe

w najlepszem położeniu w Poznaniu, w pobliżu Starego Rynku, tanio wydzierżawię. — Oferty Kurjer Poznański

Tw 1146

Sekretarka

wład. biegle polsk., franc., niem., dzielna stenotypistka, 25—40 lat, do większej rezydencji na wsi poszukiwana. Rozległa korespondencja i pomoc przy pracach naukowych. Wyższe urzędniczki mają pierwszeństwo. Oferty z szczegół. życiorysem, fotografją i świadectwami składać pod dw 3770 do eksp. Kurjera Poznańskiego.

W tut. rejestrze handlowym A. pod nr. 100 zapisano dzisiaj firmę **„Nikodem Drabiński, Tartak Parowy w Poniecu"**, z miejscem osiadłości Poniec pow. Gostyń, ul. Gostyńska 25/26, a jako właścicielkę tejże firmy Drabińską Czesławę z domu Stawecka z Ponieca pow. Gostyń Bojanowo, dnia 16 kwietnia 1932 r **Sąd Grodzki.** nw 10789

Na wniosek kupca **Edwarda Treczki ze Śremu,** zastąpionego przez adwokata Tadeusza Mierzejewskiego w Śremie, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na 16 czerwca 1932 r., godz. 11, sala 4 tut. Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się, by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. nw 10790 **Sąd Grodzki w Śremie.**

W sprawie układu zapobiegawczego firmy **„Concordia" S. Kołodziejczak, właśc. Stanisław Kołodziejczak, Ostrów,** wyznacza się w porozumieniu z Sądem Grodzkim w Ostrowie, po myśli art. 40 Rozp. Prez. Rzplitej Polskiej z dnia 6 marca 1928 r. o zapobieganiu upadłości (Dz. Ust. Rz P. nr. 27 poz. 244) jeden termin do sprawdzenia wierzytelności na dzień 15 czerwca 1932 r. w godzinach 9—12. Wierzytelności, oparte na tytułach bezspornych i nie budzących wątpliwości, należy zgłosić wraz z samemi tytułami w podanym wyżej terminie w biurze firmy Concordia w Ostrowie, ul. Wrocławska 13.

Sprawdzona lista wierzytelności podlega zatwierdzeniu przez Sąd i będzie wyłożona w Sekretarjacie Sądu Grodzkiego w Ostrowie, pokój 9. w czasie od 1 lipca 1932 roku, przyczem w terminie siedmiodniowym od daty wyłożenia listy osoby interesowane będą mogły postanowienia nadzorcy sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia na listę zaskarżyć do sądu, który spór rozstrzyga ostatecznie. Rozstrzygnięcie sądu nie pozbawia stron wytoczenia powództwa przed sąd właściwy.

„Concordia" S. Kołodziejczak.

dw 3771 Ludwik Pisula, Nadzorca Sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W czwartek, dnia 2 czerwca 1932 r., o godz. 11-tej, przy ul. Wrocławskiej 15, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: nw 10842

kilka pokoi jadalnych, kilka pokoi sypialnych (jasny dąb wzgl. brzoza), kilka sypialek białych, ławki, szafy, stoły kuchenne, ramy, kilkanaście szaf zwykłych, biurko, 2 lustra używane i kilka ławek stolarskich.

Przetarg tym razem odbędzie się nieodwołalnie.

J. Bartkowiak

komornik sądowy. Poznań, ul. Poznańska 58-a. Tel. 75-24.

Licytacja zastawu.

W czwartek, 2 czerwca 1932 r., od godz. 10-tej począwszy, sprzedawać będę w firmie spedycyjnej Konrad Jankowski, ul. Zwierzyniecka 29, na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającemu za gotówkę:

kompl. urządzenie 5 pokoi, motocykl gotów do jazdy, przyczepkę, kuźnię polową, powóz kryty, urządzenie składowe, szafy, krzesła, stoły, obrazy i różne inne urządzenia domowe. Pw 18688-22,171

Brunon Trzeczak

zaprzysięż. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wroniecka 4, tel. 2126 i 3175.

WYPRZEDAJE SIĘ

na Giełdzie Handlowej, ul. Stawna 13 przy ul. Wronieckiej, z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem pozostałości z licytacji, jak:

zegarki damskie i męskie, zegarek antyk wysadzany djamentami, pierścionki brylantowe, sygnety i obrączki złote, dewizka złota, papierośnice srebrne, laski ze srebrnemi gałkami, aparaty fotograficzne, lornetki, garnitur niklowy do kawy, mikromierz, maszynkę do numerowania czeków, gitarę, skrzypce, flet, radjoaparat 3 lampowy, dwa nesesery damskie, dwie maszyny do szycia, materjał na mundur oficerski, 2 futra męskie, futro damskie seal, 2 kurtki futrzane, płaszcze męskie i damskie, ubrania męskie i chłopięce, ubrania smokingowe i frakowe, pończochy damskie, pończochy i skarpety dziecięce, ubranka, sukienki, bieliznę i swetry dziecięce, czapki dziecięce, trykoty kąpielowe damskie i dziecięce, bluski damskie, rękawiczki glacee i skórkowe damskie, kuchnię, 3 szafy do garderoby, obrazy, lampy elektryczne i gazowe, 2 samochody „Fiat" i „Mathis" i wiele innych przedmiotów. Pw 18689-55,215

GIEŁDA HANDLOWA — LOMBARD, Stawna 13. Tel. 2808.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Leżankę
sprzedam. Wały Zygmunta 2, m. 23. Klimczak. zdw 63 670

Hotel
pierwszorzędny kompletnie urządzony, w którym mieści się restauracja, sala parkietowa, kino, centralne ogrzewanie, sprzedam lub zamienię na willę lub dom czynszowy. Hotel położony jest w rynku pow. miasta, miejscowość kuracyjna, wyższe szkoły na miejscu. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 63 789

Skład cukierków
towar, urządzenie, sprzedam niżej wartości. Powód, inne przedsiębiorstwo. Adres Kurjer Poznański zdw 63 710

Antyki,
meble, zwykłe wielki wybór, ceny zniżone. Pocztowa 22. zdw 61 442

Sypialnie
dębowe kompletne materacami 330.—, jadalnie dębowe 390.—, kuchnie 100.— Fabryka Mebli, Rynek Śródecki telef. 19-59. zdw 62 576

Rowery
„Łucznik" i innych marek od zł 200 gotówką, ratami. Rymkiewicz, Wielkie Garbary 9 dw 3 383

Kapelusze
modne najtaniej sprzedaje Cegłowski, Pocztowa 5. nw 10 182

Koszule
na miarę wykonuje, materjały własne. Cegłowski, Pocztowa 5. nw 10 181

Najszczęśliwsze
losy poleca Kędziora kolektura. Poznań Sieroca 5/6. zdw 47 926

Parcele
przy ul. Krauthofera blisko tramwaju korzystnie na sprzedaż Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 936

9.— zł
metr przestrzenny, dębowe drzewo opałowe, zrzynki, duży kosz 1,— złoty sprzedaje Nowacki, Spichrzowa 23, tel. 7195 dw 3560

Maszynę
damską 100.— rower wyścigowy sprzeda Warsztat Mechaniczny Kraszewskiego 5. zdw 64 201-2

Antykwarnia
Aleje Marcinkowskiego 28 poleca okazyjnie tanio różne meble starożytne, srebra, porcelanę platery obrazy, sztychy drobiazgi dekoracyjne. Ceny kryzysowe. Pw 16 026-18.80

Obrazy
stare — współczesne okazyjnie bardzo tanio Antykwarnia. Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 16 027-18,78

Nowy
Dom Komisowy Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane garderobę różne inne przedmioty. Pw 16 033-55.16

Meble kuchenne
najtaniej sprzedaje Koniecki, Piaskowa 3 kuchnie od 110 zł. zdw 59 744

Meble
tanio wprost z składnicy poleca K. Bakoś, ul. Wenecjańska 1, Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdw 59 858

2 parcele
po 1.000 kwm, Dębiec, przy tramwaju, razem lub oddzielnie za gotówkę korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 914

Restauracja
na sprzedaż. Adres Krujer Pozn. zdw 62 951

Skład
kolonjalny, magiel, dwa pokoje, kuchnja z powodu choroby korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 63 918

Okazja
sprzedam najpiękniejszy Zakład Fotograficzny w Gnieźnie. Dawniej Braci Sawickich, 8 pięknych ubikacyj parterowych centralne ogrzewanie, dzierżawa tylko 150 lub przyjmie fachowca jako wspólnika. Kapitał potrzebny 2.500.— Zgłoszenia Jan Jesiołowski, Gniezno. zdw 63 922

Regały
różnej wielkości 2 stoły do składu i szafa do pieniędzy tanio sprzedam. Otton Birk, Kraszewskiego 5. zdw 63 924

Samochód
ciężarowy marki „Ford" 30 rocznik sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 64 047

Skład
kapeluszy damskich, św. Marcin, sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 64 148

Koło
zapasowe, kompletne „Fiat" 501 sprzedam lub zamienię na opony 30×5.25. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 927

Okazyjna
sprzedaż z likwidacji płaszczy kąpielowych, kąpielników froterowych ręczników itp., ceny fabryczne. Łukaszewicza 1, m. 5. zdw 63 933

Sprzedam
restaurację-kawiarnię lub zamienię na dom w mieście powiatowem wartość 17.000.— Zgłoszenia ul. Gen. Kosińskiego 1, Torzewski. zdw 63 961

Ogród
działkowy przy Djakoniskach na sprzedaż. Wskaże Kurjer Pozn. zdw 63 964

Złotą
damską papierośnicę brylantami oraz bransoletkę platynową brylantami bardzo tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 63 965

Skrzypce
koncertowe Stradivariusa sprzedam. Szamarzewskiego 70, m. 2, od godz. 16. zdw 64 204

Dom
4 mieszkaniowy w Dębcu, sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 63 540-41

Z parcelacji
4 osady zabudowane, zasiewy, inwentarze blisko Poznania przy stacji kolejowej, wygodne rozpłaty zaraz do objęcia. Wiadomość: Koncesjonowane biuro parcelacyjne Paweł Kulesza, Jasna 16. zdw 63 977

Sprzedam
kuchenkę westfalską mało używaną Hotel National św. Marcin 30. zdw 64 001

Restauracja
z mieszkaniem i ogrodem w dobrym punkcie w Poznaniu tanio do sprzedania. Wskaże Kurjer Poznański zdw 64 002

Majątek
380 mórg, ziemia buraczana w wysokiej kulturze, zabudowanie obszerne i dobre. 46 sztuk bydła, 14 koni, maszynerja rolnicza nadkomplet., wpłata 100.000 reszta podług ugody. Majątek prywatny bez hipotek zaraz do sprzedania, oraz wiele innych majątków w każdej wielkości. Strauss, Trzemeszno. nw 10 967

Gospodarstwo
104 morgi, budynki nowe, ziemia buraczana od Niemca, stacja, kościół, szkoła w miejscu; żywy i martwy inwentarz nadkompletny na sprzedaż. Cena 34.000, wpłata 25.000, reszta podług ugody. Strauss, Trzemeszno. nw 10 966

Piękne meble antyczne
bronzy, delfy, obrazy olejne, sztychy na sprzedaż. Prosimy zwiedzić wystawę. Antykwarjat Wożna, narożnik Mostowej. zdw 64 059

Wózek
dziecięcy „Oppel" repozytorjum oszklone tanio. Januszyński, Aleje Marcinkowskiego 18, podwórze. zdw 64 068

Waga
10 kg, łóżeczko, Primus. Adres Kurjer Poznański zdw 64 143

Stół
rozciągany, 2 łóżka z materacami, mała lodówka, drabka domowa, rozmaite ubrania, aparat fotograficzny. Wielka 6, mieszkanie 14. zdw 64 131

Siatka na płoty
najtaniej — Polska Hurtownia Żelaza, Plac Sapieżyński 2. zdw 64 113

Fotele
kanapa, kluby eleganckie tanio. Aleje Marcinkowskiego 3 b Dopierała. zdw 64 044

Kajak
sprzedam tanio. Małe Garbary 7 a, m. 3. zdw 64 095

Samodzielny
skład rzeźnicki w Poznaniu nadający się na dobrą filję za 2.500 sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 312

Motocykl
z przyczepką Derad, oświetlenie Boscha, sprzedam. Kościanowski, Pleszew. zdw 64 314

Szafa
mała do rzeczy politurowana, różne obrazy do sprzedania tanio. Grunwaldzka 22b, restauracja. zdw 64 301

Klubowy
garnitur, elegancki, jak nowy, sprzedam 180.— Grobla 4, m. 2. zdw 64 306

Parcele
40 gr. mtr. między Bukowską — Dąbrowskiego przy wpłacie 100; Antoninku, Starołęce i wszystkich dzielnicach Poznania. De-Ka-Ha, Aleje Marcinkowskiego 13. zdw 64 069-70

Wózek
biały, modny sprzedam. Wielkie Garbary 2, m. 8. zdw 63 984

Kawiarnię
sprzedam Adres poda Kurjer Poznański zdw 64 075

Platforma
50 ctr. 350 zł. Pacholski, Dąbrowskiego 32. zdw 64 294

Skład
cukierków tanio. Adres Kurjer Poznański zdw 64 322

Wózek
dziecięcy ostatniej mody sprzedam. Kolejowa 10, m. 3, g. 7—8. zdw 64 231

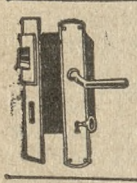

Okucia
budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór — Poznań św. Marcin 34 Specjalny skład okuć, telefon 34-31 dw 2 936/7

Sypialnie
sprzedaje najkorzystniej Stolarnia Rybaki 15. nw 8857/8

Piękny
ogród owocowy, położony obok stacji tramwaju w najzdrowszej części Poznania do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 969

Skład
instrumentów muzycznych 30 lat istniejący sprzedam przy wpłacie 25 000. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 64 084

Armatury
do pieców — drzwiczki, płyty, ruszta, piekarniki i t. d. najtaniej — Polska Hurtownia Żelaza, Plac Sapieżyński 2. zdw 64 114

Skład
spożywczy, wyrobów tytoniowych przy ruchliwej ulicy korzystnie do nabycia. — Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 64 119

Sprzedam
motor 6 konny benzynowy 1 200, młóckarnię szeroko bijącą 500. — Wiadomość: Jan Kazimierski, ul. Gwarna 18. zdw 64 090

Korzystne kupno
Kamienicę moją II. piętrową, restauracja, kolonjalka, kompletne urządzenie obydwóch składów — ogród owocowy narożnik 3 ulic sprzedam cena 40 tysięcy. Edmund Mucha, Inowrocław, restauracja Wielkopolanka. zdw 64 365

Pianino
czarne „Wagnera" sztućce srebrne; dwunasto- sześcioosobowy, dywan, stolik karciany, zegarek osiemnasto karatowy pierścionek brylantowy żyrandol kryształowy bardzo tanio sprzedam. Focha 137 — 6. zdw 64 374

Zakład fryzjerski
damsko - męski w większem mieście powiatowem (Wlkp.) przy ruchliwej ulicy natychmiast do sprzedania lub wydzierżawienia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 64 351

Pończochy Bemberga
2.25; 2,75; 3,25; złoty 3.45; strzałką 275; 3.50; złoty 3.90; 4.25; rękawiczki kremowe 1,50; 2.25; 2,75; 3.50; kombinacje jedwabne 2,85; 3.85; koszule dzienne 1,25; 1,60; nocne 2,75; 3,50; torebki damskie skórkowe modne 2.85; 3.50; nowość 7.50; 9.75; parasole od 3.50; najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 64 282

Urządzenie drogeryjne
z wagami i naczyniami sprzedam bardzo tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 352

Parcelę
1 100 m kw. ładnej dzielnicy Poznania korzystnie sprzedam oraz ładną większą niewykończoną willę. Małeckiego 37, mieszkanie 1. zdw 64 345

Niebywała okazja
śliczny skład kol.-nabiałowy kompletnie urządzony, świetnie prosperujący zaprowadzony sprzedam tanio powody rodzinne. Dąbrowskiego 4. zdw 64 344

Lodówkę
domową sprzedam. Zwierzyniecka 1, m. 4. zdw 64 342

„Fiat"
jak nowy, otwarty wielkość średnia nowszy typ sprzedam bardzo korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 332

Gospodarstwo
200 mórg zamienię na dom. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 190

Skład rzeźnicki
przy bardzo ruchliwej ulicy bardzo dobrze prosperujący, maszynami, warsztatem, mieszkaniem, korzystnie sprzedam lub wydzierżawię. Kolińska, Wielka 17. Śniadalnia. rw 6022

Okazyjnie
płaszcze damskie jasne, towar wełniany — 18 zł. Wroniecka 5, I. u krawca. rw 6020

Bufet — kredens
nowoczesny, wewnątrz mahoń, jak nowy sprzeda okazyjnie Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 6006

Lustra, lampy
okowiciane, elektryczne, różne inne przedmioty sprzedaje tanio Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 6007

Biurka — Leżanki
szafy, stoły, krzesła, różne inne oddzielne meble używane, poleca okazyjnie Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 6 008

Klubowy garnitur
skórzany, gobelinowy, sprzeda okazyjnie Nowy Dom Komisowy, Wożna 16. rw 6009

Łóżka
likwidacji hotelu, stoliki, materace włosienne. Dąbrowskiego 79, 3—5 biuro. rw 5999

Młyn
wodny z gospodarstwem na Śląsku sprzedam (znaczek odpowiedź). Oferty Kurjer Poznański rw 5977

Rower
zupełnie nowy, damski i męski tanio. Słowackiego 48, mieszk. 6. jw 3282

Dwa
rowery męskie używane tanio sprzedam. Kraszewskiego 8, (fryzjer). jw 3283

Fiat
505, 6 osobowa limuzynę sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 325

Remington
najnowszy model, zupełnie mało używana, za pół ceny sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 64 328

Wiertarka elektryczna
ręczna 220, stały, 200 zł. Pacholski, Dąbrowskiego 32. zdw 64 293

Biedermeier
szafa okazyjnie. Antykwarjat, Strzelecka 2. zdw 64 296

Motocykl
okazja Wanderer nowszy typ, łańcuchy. Piotra Wawrzyniaka 28-30. zdw 64 298

Motor
3 konny 220 zmienny 300 zł. Pacholski, Dąbrowskiego 32. zdw 64 292

Sprzedaż okazyjna!
różne maszyny, ławy, narzędzia stolarskie, pasy, transmisje, motory na prąd stały, od 2 do 13,5 K. M., forniery itd. Spółka Stolarska S. A. Poznań, Stary Rynek 46-7. Tel. 32-07. zdw 64 288

85 groszy
kąpielowe spodenki
kąpielowe całkowite od 1.75, parasole plażowe od 3.90, skarpetki dziecięce od 0.35, damskie 0.50. Bezrękawniki jedwabne 2.75, bluzki jedwabne od 5.70, siatkowe nowość 6.50, apaszki wełniane 2.75 jedwabne od 3.50, pantalony jedwabne 1.45, Miloneiz 3.25, największy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 64 284

Wózek
dziecięcy sprzedam. Stary Rynek 43 mieszkanie III. zdw 64 376

Motory elektryczne
prądu zmiennego 220/380 8,5 km, 6 km, 4.5 km, 1 km, „Bergmana" 1430 obrot. prądu stałego 220, 6 km, 3 km, 2 km 1 km, „Siemensa" 1420 obrotów są dobrym stanie mało używane korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 087

5 KUPNA

„Antyki"
meble używane sprzedaje, kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 18 565-55.195

Dom
w Poznaniu z wolnem mieszkaniem, ogródkiem, kupię wprost od gospodarza. Wpłaty 15 tysięcy zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 033

Kocioł parowy
ca 25 kw mtr. kupię gotówką. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 63 963

Kupię
transmisję 3 mtr. długą, 90—120 mm szeroką. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 994

Kozy rasowe
bez rogów kupię. Oferty z podaniem mleczności, wieku i rasy do Kurjera Pozn. zdw 63 934/5

Wózek
dla lalki kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 232

Kupię
dom rzeźnictwem w dużej wsi kościelnej — płacę gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 386-7

Meble
używane kupię. — Kwiatowa 9, m. 12. zdw 64 158

Kupię
ogród, parcelę. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 170

Kupię
dom lub mniejsze gospodarstwo blisko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 169

Dywan
3×4 kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 112

Kupię
regały, stół, wagę do składu kolonjalnego okazyjnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 355

Dom kupię
w Poznaniu bez pośrednika, wpłaty 20 000. Posiadłość wiejską dobrej gleby bez chlebówki blisko miasta większego. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 64 366

Kupię „Tatrę"
dwucylindrową otwartą wzgl. limuzynę. Oferty Kurjer Poznański pod zdw 64 353

Skład
kolonjalny z mieszkaniem kupię. Proszę o podanie warunków wysokość komornego. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 340

4 fotele
małe klubowe kupię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 162

2 łóżka
orzechowe, umywalnię lub płytę marmurową 98×47 kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 161

6 KAMIENICE

Kupię
dom w Poznaniu przy wpłacie 20 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 853

Dom
piekarnia natychmiast wolny na przedmieściu Poznania. Cena 18 tys. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. zdw 63 549

Kamienica
narożnikowa w większem mieście powiatowem, w którem się znajdują wszelkie szkoły średnie, pierwszorzędny objekt, cena 225.000.— sprzedam, lub zamienię na majątek ziemski od 600—1.000 mórg. Oferty z podaniem bonitacji komunikacji i dokładnego adresu do Kurjera Pozn. zdw 63 992

Kamienica
obok Parku Wilsona dochód 12.500, cena 105.000, wpłaty 55.000 Oferty Kurjer Poznański zdw 64 061

Kamienicę
komfortową Poznaniu, dochód 24 000, cena 190 000, wpłaty — 60 000, reszta amortyzacja 4%, sprzeda „Krakus", Pocztowa 30. zdw 64 199

Willę
wielkopańską w śródmieściu, wyjątkowo piękną, 6 pokoi, wolną, okazyjnie za 80 000 sprzeda Popielski, Piekary 18, I. telefon 37-28. zdw 64 336

Kamienicę
komfortową górną część miasta, czynsz roczny 24 700, cena 175 000 wpłaty 80 000 sprzeda Popielski, Piekary 18, I. zdw 64 335

Kamienicę
nowoczesną, dochodową kupię. Wpłata do 100 000. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 324

Kamienicę
blisko Starego Rynku wartości 170 tysięcy z zamianą na dobrą ziemię, dobre zabudowania bez dopłaty. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 307

7 PIENIĄDZ

20 000 zł
na I. hip. obj. fabr. wart. 78.000 zł., poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 295

6.000
dam na I. hipotekę kamienicy za 3-pokojowe mieszkanie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 006

Za pożyczkę
600 zł dam kawalerowi stałe zajęcie. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 370

Na I. hipotekę
dochodowej kamienicy dam 20 000 zł. Oferty z podaniem wysok. % do Kurjera Poznańskiego pod zdw 64 348

25.000
wypożyczę 15%, rok zgóry na I. hipotekę nieruchomości Poznań. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 950

8 DO WYNAJĘCIA

4-pokojowe
mieszkanie III. ptr. w nowowybudowanym domu od 1-go lipca 32. do wynajęcia. Wolne od podatku i opłat. Wojciechowski, ul. Stawna 13. Pw 18 513-55.201

Dwupokojowe
komfort od zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 62 111

Sześciopokojowe
mieszkanie okolica Parku Wilsona, komfort zaraz od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 467

Mieszkanie
pięciopokojowe słoneczne czyste z komfortem we willi od zaraz. Górna Wilda 103/5. zdp 63 454

Puszczykowie
są do wynajęcia 2 pokoje kuchnia blisko dworca na stałe, lub letnisko. Zgłoszenia Jasna 12, restauracja, gospodarz. zdw 63 650

Siedmiopokojowe
I., śliczne — park Wilsona oddam korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 139

Pięciopokojowe
220.— Słowackiego gospodarz zamożnym. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 946

Pokój
kuchnią, nowe meble oddam. — Adres Kurjer Pozn. zdw 63 949

Pokój
kuchnia, dobrze umeblowane 1.200.—, dzierżawa 50 zł. Adres Kurjer Pozn. zdw 64 007

Mieszkanie
pięciopokojowe do wynajęcia. Matejki 57, m. 3. zdw 64 052

Jednopokojowe
do wynajęcia. Dudek, Wielkie Garbary 34. zdw 64 133

Mieszkanie
dwa pokoje i kuchnia zaraz do wynajęcia w Dębcu przy przystanku tramwajowym, czynsz zgóry, wydzierżawię. Dębiecka 10, właściciel. zdw 64 183

„Rex"
Stary Rynek 45, przyjmuje zlecenia tyczące wolnych mieszkań, lokale handlowe, oraz zamiany. zdw 64 211-12

Pokój
kuchnia, meblami, dzierżawa 50; 2 pokoje handlowe, centrum — wskaże Wojtkowiak, Piekary 26, skład kolonjalny. zdw 64 308

Dwupokojowe
nowe (Wilda), dzierżawa miesięczna, kaucja. Generała Prądzyńskiego, 47, mieszkanie 22. zdw 64 223

Mieszkanie
trzypokojowe zaraz, czynsz miesięczny, żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Palacza 70. zdw 64 220

Dwa
pokoje niekrępujące możność gotowania. Wierzbięcice 31, I. lewo zdw 64 081

Mieszkanie
4 pokojowe z urządzeniem, w tem pianino 4 000 z dzierżawą za trzy lata sprzedam za 15 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 083

Próżny
pokój wynajmę. Wskaże dozorca Garncarska 2. zdw 64 085

5
pokoi, kuchnia odnowione I. ptr. Zielone Ogródki, Gospodarz, ul. Długa 3 m. 9 zdw 64 097

Fabryka serów
Ubikacje nadające się na fabrykacje serów 20 minut koleją albo autobusem od Poznania są do wynajęcia. Zgłoszenia upraszam do Kurjera Poznańskiego pod zdpw 64 347

Dwupokojowe
mieszkanie Mroczkowski, Żydowska 1. rw 6013

2 pokoje
kuchnią wynajmę, czynsz miesięczny. Swarzędzka 2, (Osiedle). rw 6004

Oddam
ładne mieszkanie 4 lub 3 pokoje, kuchnię, tanią dzierżawę. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 173

2
próżne frontowe pokoje z kuchnią odnajmę w moim kompl. mieszkaniu tylko intel. małżeństwu. Małe Garbary 4, m. 8. zdw 64 300

Dwupokojowe
kuchnia 55, roczny czynsz. Piotra Wawrzyniaka 32 mieszkanie 2. zdw 64 383

Mosina
dwuopokojowe elektryczność. — Schildknecht, Poznań, Mielżyńskiego 22. zdw 64 380

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
3-pokojowego, słonecznego wygodami poszukuje wprost od gospodarza śródmieście, Jeżyce, Łazarz, Sołacz od 1 lipca. Czynsz kwartalny zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 034

Mieszkania frontowego
3—4 pokojowego w śródmieściu poszukuje młode małżeństwo. — Czynsz zgóry. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 63 395

Dwupokojowego
emeryt, czynsz miesięczny, gospodarza Wilda. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 923

1—2
z kuchnią, dzierżawa pół roku zgóry. Agenci wykluczeni. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 926

Mieszkanie
pokój kuchnią bez umeblowania od gospodarza najchętniej Jeżyce Łazarz. Dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 932

Poszukuję
2—3 pokojowego mieszkania z kuchnią i możliwie z łazienką. Oferty z podaniem komornego do Kurjera Poznańskiego zdw 63 990

Mieszkania
1—2 pokojowego czynsz pewny. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 329-30

Trzypokojowego
mieszkania szuka komornik sądowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 219

Wyższy
urzędnik dobrze sytuowany szuka 3—4 pokojowego mieszkania, dzielnica Łazarz — Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 360

4—5
pokoi w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 371

Urzędnik
poszukuje 2—3 pokojowego mieszkania gospodarza, czynsz pewny. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 319

Od
gospodarza 2—3 pokojowego, czynsz ewtl. zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 321

Pani
szuka mieszkania 1 pokoju i kuchni, tanio od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 311

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Dwupokojowe
komfortowe (niski czynsz) na 3—4 pokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 970

11 POKOJE UMEBL.

Za 25 zł
skromny pokoik dla panienki Poznańska 59 m. 3, narożnik Jasnej. zdw 62 817

Niekrępujący
umeblowany pokój intelig. wynajmę. Św. Wojciech 2 a, II. piętro, lewo. zd 63 888

Dwuosobowy
frontowy. Stroma 26, m. 5. zdw 63 094

Pokój
umeblowany naprzeciw cukierni Dobskiego Fredry 4, II. zdw 63 558

Wspólny
panom tanio Półwiejska 13, — mieszkanie 5. zdw 63 560

Pokój
utrzymaniem, bez. Kwiatowa 4, m. 6. zdw 63 734

Słoneczny
pokój, elektryczność, łazienka, utrzymanie lub bez, zaraz lub później do wynajęcia. Wielka 7, m. 6. dw 3758

Pokój
Kolejowa 46, tylny dom, mieszkanie 7. zdw 63 590

Niekrępujący
Patrona Jackowskiego 35, II. prawo. zdw 63 877

Pokój
umeblowany, panu lub małżeństwu wydzierżawię. Spokojna 29, mieszkanie 5. zdw 63 588

Umeblowany
Małeckiego 33 m. 8. zdw 63 711

Pokój
Jeżycka 45, m. 9. zdw 63 904

Pokój
Półwiejska 6, m. 26. zdw 63 913

Pokój
umeblowany zaraz. Dąbrowskiego 24, mieszkanie 5. zdw 63 915

Dwuosobowy
frontowy, wysoki parter, inteligentom. Dąbrowskiego 15 m. 3. zdw 63 919

Pokój
Marszałka Focha 49, m. 7. zdw 63 928

Dobrze
umeblowany. Kreta 7, m. 8. zdw 63 945

Dwuosobowy
utrzymanie kuchnia. Matejki 45, m. 4. zdw 63 948

Dwuosobowy
umeblowany. Poznańska 58, mieszkanie 4. zdw 63 958

Odstąpię
2 pokoje z używaniem kuchni, próżne, lub częściowo umeblowane. Matejki 46, m. 7. zdw 63 967

Pokój
wynajmę. Poznańska 27a, II., prawo. zdw 63 968

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni wynajmę małżeństwu. Ul. Piotrowo 5/6, mieszkanie 4. zdw 63 974

Kwiatowa
9, podwórze I piętro. zdw 64 000

Dwuosobowy
słoneczny elektryczność. Wielkie Garbary 34 m. 22. zdw 63 991

Klatki
elegancki elektryczność. Piotra Wawrzyniaka 33 m. 4. zdw 63 993

Dwuosobowy
jednoosobowy. Wierzbięcice 11, III., m. 9. zdw 63 996

Pokój
dobrem utrzymaniem dla pań 60 zł. Pocztowa 12, mieszk. 12. zdw 64 000

Pokój
frontowy słoneczny, telefon. — Żupańskiego 8 II., prawo. zdw 64 004

Lepszy
pokój 1 osobę. Św. Czesława 12 mieszkanie 7. zdw 64 010

Oddzielny
Kopernika 3, IV., prawe schody. zdw 64 011

Niekrępujący
frontowy I. lewo. Chwaliszewo 53/54. zdw 63 505

Przyjezdnemu
św. Józefa 9 a, parter 2. zdw 63 850

Pokój
umeblowany. Poznańska 27 a I. prawo. zdw 64 021

Św. Marcin
14, mieszkanie 8 front pokój umeblowany. zdw 64 024

Śródmieście
duży słoneczny elegancki tanio na stanowisku. św. Marcin 57, m. 9. zdw 64 025

Pokój
św. Marcin 27, III. lewo. zdw 64 026

Pokój
słoneczny elektryczność. Wierzbięcice 51 m. 2. zdw 64 027

Niekrępujący
pokoik 35 zł. Kopernika 2, mieszkanie 4. zdw 64 028

Pokoik
umeblowany wynajmę. Szewska 15, mieszkanie 7. zdw 64 029

Pokój
wynajmę. Zamkowa 5, mieszkanie 9. zdw 64 030

Balkonowy
dwuosobowy frontowy. Podgórna 13, m. 9. zdw 64 032

Dwuosobowy
słoneczny niekrępujący od zaraz. Ratajczaka 17, m. 13. zdw 64 033

Lepszy
pokój bez pościeli bezdzietnemu małżeństwu. Jeżycka 43, m. 2 zdw 64 036

Korzystnie
Chełmońskiego 21, m. 2. zdw 64 049

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20, podwórze, prawo II. zdw 64 051

Pokój
dla 1 lub 2 osób św. Marcin 33, m. 9. zdw 64 054

Frontowy
Kopernika 9, front I. zdw 64 055

Pokoik
Matejki 6, m. 11. zdw 64 056

Śródmieście
ładny, frontowy, dwuosobowy, elektryczność. Montua, Młyńska 3. zdw 64 058

Pokój
św. Józefa 6, parter prawo. zdw 64 062

Słoneczny
Focha 38, m. 7. zdw 64 063

Pokój
panienkom. Łąkowa 4a, II prawo. zdw 64 064

Frontowy
Podgórna 3, 2. zdw 64 065

Pokój
osobne wejście panu. Wielkie Garbary 48, m. 10. zdw 64 071

Wspólny
panom. Skarbowa 21, m. 1. zdw 64 072

Umeblowane
pokoje Mostowa 16, m. 12. zdw 64 076

Pokój
umeblowany z używaniem kuchni ul. Śniadeckich 11, m. 11. zdw 64 077

Pokój
umeblowany, frontowy, elektryka, osobne wejście, wynajmę. — Romana Szymańskiego 8, parter, prawo. zdw 62 024

Dwuosobowy
słoneczny, luksusowy, telefon. Mickiewicza 21/25, mieszkanie 6, od 3 do 6. zdw 64 207

Dwuosobowy
jednoosobowy wolny. Wały Królowej Jadwigi 5, mieszkanie 5. zdw 64 171

Niekrępujący
małżeństwu. Strzelecka 19, m. 4 zdw 64 191

Ładny
pokój, elektryczność, do wynajęcia. Reya 1, blisko Zoologu, mieszkanie 9. zdw 64 189

Pokój
frontowy, elektryczność, utrzymanie zaraz. Dąbrowskiego 24, m. 9. zdw 64 132

Dwuosobowy
balkonowy. Jerzego 5. II., lewo. zdw 64 040

Małżeństwu
bezdzietnemu frontowy. Kanałowa 6 parter, prawo. zdw 64 041

Frontowy
utrzymaniem, bez. Pocztowa 22, m. 9. zdw 64 043

Dwuosobowy
jednosobowy, telefon — blisko dworca. Focha 29, mieszkanie 7. zdw 64 281

Pokój
niekrępujący, elektryczność, radjo dla pana do wynajęcia. Polna 13, m. 21. zdw 64 290

Pokój
do wynajęcia. Prusa 2, m. 1. jw 3 286

Pokój
słoneczny. Bukowska 21, m. 8. jw 3 285

Pokój
Skryta 10, m. 1. jw 3 281

Pokój
Szkolna 9. Białecka. rw 5 949

Pokój
Szewska 13, m. 7. rw 6 014

Pokój
elektryczność. Poznańska 58 a, II. prawo, narożnik Mickiewicza. zdw 64 222

Pokój
wynajmę. Matejki 57, parter, lewo, telefon 62-70. zdw 64 233

Pokój
Dąbrowskiego 4 mieszkanie 3. zdw 64 240

Pokój
słoneczny, elektryczność, inteligentnemu panu. — Śniadeckich 4, m. 10. zdw 64 274

Pokój
jedno lub dwuosobowy. Młyńska 13, m. 7. zdw 64 270

Pokój
elegancki dla lepszego pana. Działyńskich 3, m. 6. zdw 64 269

Pokój
małżeństwu lub samotnym. Mostowa 5 a, 6. zdw 64 167

Pokój
1—2 elektryczność. Jeżycka 41, m. 6. zdw 64 177

Pokój
panom wynajmę. — Rybaki 7, m. 25. zdw 64 178

Pokój
wspólny panom. Zielona 3, m. 3. zdw 64 182

Pokój
1—2 osobowy z pianinem (bez). Św. Marcin 20, m. 6. zdw 64 186

Pokój
do wynajęcia. Gwarna 12, m. 11. zdw 64 192

Niekrępujący
odnowiony, elektryka, łazienka. Różana 23, II. zdw 64 105

Frontowy
Szewska 9, mieszkanie 8. zdw 64 107

Pokój
tanio. — Pomorska. Zygmunta Starego 6. zdw 64 108

Słoneczny
Plac Działowy 10, II. piętro. zdw 64 109

Pokój
z klatki schodowej wynajmę zaraz. Ratajczaka 27, II. zdw 64 046

Pokój
Rybaki 7, III. front, m. 10. zdw 64 048

Pokój
dla pana zaraz. Pocztowa 10, m. 7 zdw 64 079

Panu
pani duży, wygodny, elektryczność. Skarbowa 6 m. 8. zdw 64 080

Dwuosobowy
pokój. Śniadeckich 1 — 7. zdw 64 082

Umeblowany
duży słoneczny, kuchnia, małżeństwu zaraz lub później. Patrona Jackowskiego 17 mieszkanie 11. zdw 64 136

Pokój
wynajmę. Św. Marcin 64, III. front. zdw 64 137

Pokoje
2 i 1 osobowe. Józefa 6, m. 9. zdw 64 138

Pokój
Kraszewskiego 4 — 9. zdw 64 140

Pokój
przy dworcu. Focha 27, front, II. Sypniewska. zdw 64 149

Grobla
19 m. 8. zdw 64 150

Niekrępujący
pokój. Działyńskich 6, m. 2. zdw 64 151

Duży
pokój. Pocztowa 26, m. 6. zdw 64 154

Panią
starszą lub panienkę przyjmie na wspólny pokój samotna pani. Różana 6, mieszkanie 11. zdw 64 152

Dwuosobowy
z elektrycznością. Strzelecka 3 a, m. 6, przy Placu Świętokrzyskim zdw 64 156

2
słoneczne używanie kuchni. Matejki 1, I. zdw 64 086

Pokój
jedno — dwuosobowy wolny. — Kopernika 5 m. 9. zdw 64 087

Dwuosobowy
zaraz. Marcina 5, II., m. 11. zdw 64 111

Pokój
dla pana z utrzymaniem lub bez. Chwaliszewo 9, mieszkanie 15. zdw 64 117

Pokój
z osobnem wejściem. Pocztowa 14, III., m. 5. zdw 64 120

Pokój
Skryta 9, m. 1. zdw 64 121

Pokój
dla jednej lub dwóch osób wynajmę. Stroma 23 m. 4. zdw 64 123

Wierzbięcice
18, front, mieszkanie 4. zdw 64 124

Słoneczny
ładny pokój. Piekary 24, m. 4. zdw 64 125

Dwuosobowy
Rybaki 9, m. 9. zdw 64 126

Słoneczny
niekrępujący tanio. Wielkie Garbary 40, mieszkanie 7. zdw 64 127

Pokoik
skromny panience. Półwiejska 37/4. zdw 64 128

Dwuosobowy
Małe Garbary 4, m. 2. zdw 64 130

Elektrycznością
Kraszewskiego 4, m. 8. zdw 64 218

Centrum
pokój wolny. Stary Rynek 10, m. 6, wejście Kurzanoga. zdw 64 197

Małżeństwu
bezdzietnemu lub panu czysty zaraz. Wierzbięcice 23. Stachowiak. zdw 64 195

Wspólny
panience. Garncarska 5, m. 4. zdw 64 194

Duży
pokój biurowy, telefon. Skarbowa 17, m. 4. zdw 64 089

Pokój
dwuosobowy wynajmę. Wejście z schodów. Kwiatowa 14, m. 7. zdw 64 091

Niekrępujący
słoneczny dwuosobowy tanio utrzymaniem, bez. Grobla 1 a, II. zdw 64 092

Pokój
Popiińskich 5, m. 9. zdw 64 093

Elegancki
odnowiony I. ptr. Zielone Ogródki. Długa 3 m. 9. zdw 64 096

Balkonowy
dla dwóch panów wzgl. pań. — Polna 3 m. 8. zdw 64 099

Pokój
niekrępujący. Skarbowa 14, parter, prawo. zdw 64 100

Dla
pani słoneczny pokój z balkonem ul. Asnyka 1 m. 5, oglądać od 3—5. zdw 64 101

Pana
na stancję przyjmę. Skarbowa 20 m. 15. zdw 64 102

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 7, I. zdw 64 104

Wspólny
panience (pianino). Wojciecha 3, m. 5. zdw 64 361

Małżeństwu
lub panny. Klasztorna 4, m. 9. zdw 64 341

Niekrępujący
z klatki zaraz. Półwiejska 9 b, m. 4. zdw 64 331

Pokoje
Wały Królowej Jadwigi 2, mieszkanie 3. zdw 64 398

Wspólnego
pana na pokój. Wrocławska 19, podw., str. lewa, mieszk. 12. zdw 64 251

Utrzymaniem
bez. Słowackiego 29, wejście Asnyka II. zdw 64 253

Niekrępujący
wygodami inteligentnym, również małżeństwu tanio zaraz. Różana 4, m. 6. zdw 64 255

Niekrępujący
światło elektryczne, blisko Kaponiery. Bukowska 9, m. 1. zdw 64 249

Jednoosobowy
elektryczność. Trzeciego Maja 3, front III. zdw 64 248

Śródmieście
Kozia 25, m. 1. zdw 64 245

Stałemu
panu, panom z klatki schodowej frontowy, z utrzymaniem lub bez Jackowskiego 30, m. 3, zdw 64 238

Śródmieście
słoneczny, balkonowy, elektryczność, łazienka. Kramarska 19-20, m. 8, wejście Masztalarskiej. zdw 64 242

Ładny
Łąkowa 19, m. 4. zdw 64 241

Jednej
dwom panienkom. Kręta 6, m. 2. zdw 64 239

Z klatki
schodowej, frontowy. Jackowskiego 30, m 3. zdw 64 237

Długa
4, mieszkanie 10. zdw 64 235

Słoneczny
czysty panu tanio. Wojciech 21, m. 41. zdw 64 228

Próżny
Łąkowa 20, II prawo. zdw 64 226

Centrum
wszelkie wygody, telefon, utrzymaniem, bez, zaraz wynajmę. 27 Grudnia 10, m. 2. zdw 64 225

Półwiejska
31, I. lewo. zdw 64 320

Wspólny
pokój wynajmę. Marcin 14, m. 9. zdw 64 327

Młyńska 3
mieszkanie 9, dwuosobowy. zdw 64 302

Elegancki
tani, używanie kuchni. Półwiejska 22, mieszkanie 6 zdw 64 303

Czysty
spokojny, frontowy. — Działyńskich 2 II., 5 zdw 64 187

Klatki schodowej
elektryczność, zaraz. Wrocławska 10/11, I., lewo. zdw 64 185

Tanio
frontowy, dwuosobowy utrzymaniem. Św. Marcin 11, m. 2. zdw 64 181

Pokoik
wolny od zaraz. Niegolewskich 10, m. 10. zdw 64 179

Niekrępujący
panienkom, małżeństwu. Kraszewskiego 28, m. 6. zdw 64 175

Niekrępujące
słoneczne pokoje. Aleje Marcinkowskiego 3 a, mieszkanie 9. zdw 64 176

Niekrępujący
z światłem elektrycznem. Spokojna 25 a, m. 9. zdw 64 168

Elegancki
śródmieście, przy Zamku. Wały Jana III. 11, parter, prawo. zdw 64 273

Umeblowany
balkon, telefon, tanio. — Stroma 27 — 9. zdw 64 276

Dwóch
panów utrzymaniem à 90 zł. Nowa 6, mieszkanie 7. zdw 64 250

Pokój
dla pana. 27. Grudnia 4, III., lewo. zdw 64 381

Pokój
utrzymanie (bez) 2 inteligentnym panienkom. Pocztowa 28, m. 6. zdw 64 379

Pokój
mały, używalność kuchni. Focha 27, m. 36, VI. wchód. zdw 63 726

Pokój
na biuro, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 337

Pokój
jedno — dwuosobowy. Fredry 4, m. 6. zdw 64 338

Pokój
Górna Wilda 67, mieszkanie 7. zdw 64 372

Niekrępujący
1—2 osoby. Piekary 20-21, I. m. 4. zdw 64 287

Panu
wspólny. św. Marcin 15, m. 13. zdw 64 280

Dwuosobowy
Zygmunta Augusta 2, m. 8. zdw 64 278

Frontowy
słoneczny, elektryczność, łazienka, w niemieckim domu. św. Wojciech 31, mieszk. 12. zdw 64 277

Półwiejska
2, m. 6, utrzymaniem (bez), pianino, jedno dwuosobowy. zdw 64 388

Przyjezdnemu
inteligentowi niekrępujący. Ratajczaka 38, mieszkanie 3. zdw 64 382

Działyńskich 2
mieszkanie 2, pokój odnowiony inteligentnej pani. Pw 18 685-22.164

12 SZUKA POKOJU

Pokoju
próżnego, spokojnego, nie wyżej I. piętra, swobodnego, wygody, osobnem wejściem, centrum. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 966

Próżnego
śródmieściu nauczycielka gimn. Cena, oferty Kurjer Poznański zdy 64 022

Niekrępującego
zaraz w śródmieściu poszukuje pani. Oferty z ceną Kurjer Pozn. zdw 64 039

Pani
ze synem poszukuje skromnego pokoju. Oferty cena do Kurjera Poznańskiego zdw 64 142

Bezdzietne
małżeństwo szuka pokoju. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 64 174

Poszukuję
pokoju używaniem kuchni, bez, tanio. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 64 166

13 LOKALE

Biuro
Aleje Marcinkowskiego parter, 2 ubikacje z telefonem i urządzeniem do odstąpienia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 940

Lokalu
próżnego na kawiarnię jadłodajnię w Poznaniu lub prowincji poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 975/6

Skład
mieszkaniem, centrum, oddam za mieszkanie. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 297

Duży
jasny pokój z telefonem od 1. 6. na biuro do wynajęcia. Woźna 14 b, I. m. 12. zdw 64 362

Poszukuję
próżnego lokalu nadającego się na kawiarenkę od gospodarza. — Oferty Kurjer Poznański zdw 64 373

Skład
i ubikacje przemysłowe wydzierżawi gospodarz. — Dąbrowskiego 88. zdw 64 389

Ubikację
w śródmieściu oddam na pracownię korzystnie. Zgłoszenia: Maćkowiak, Małe Garbary 3. zdw 64 385

14 DZIERŻAWY

Placu
szukam do 2.000 qm. zabudowania centrum. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 910

Skład
kolonjalny, 2 pokoje kuchnia, Poznaniu, blisko St Rynku wydzierżawię. Objęcie 4.000 zł. Sowiński, Poznań, św. Marcin 22, telefon 18-97. zdw 64 074

Dzierżawa przy mieście
36 mórg pszennej, komplet, pełnem żniwem, żywym martwym inwentarzem, zabudowaniem, właściciela, 6 lat, morga 2½ centnara, objęcie 3.500, w tem kaucja za żniwa. Spieszne zgłoszenia Nowak, Poznań, Kramarska 15, telefon 16-89 zdw 64 256-7

Dzierżawy
młyna wodnego poszukuje dobry fachowiec i budowniczy młynów. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 115

Skład
rowerów dobrze zaprowadzony w powiatowem mieście, ruchliwej ulicy, wolnem mieszkaniem z powodu objęcia majątku po rodzicach, okazyjnie zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia piśm. Kurjer Poznański zdw 64 354

Dzierżawy
1 500 mórg pszennej ziemi, 12 lat objęcie 60 000. 1 000 mórg, 7 marek bonitacji, objęcie 35 000. 450 mórg objęcie 25 000. 220 mórg objęcie 8 000. Jaśkiewicz Poznań, Fredry 6. zdw 64 334

Restauracja
lokal 4 pokoje kuchnia, sklep, stajnia, nadaje się także na inne przedsiębiorstwo do wydzierżawienia. Budzyńska, Murowana Goślina. Rogozińska 16. zdw 64 252

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Żegiestów
pensjonat Żorlina
pokoje z utrzymaniem czerwiec od 5 zł piękne położenie, bieżąca, ciepła, zimna woda, lekarz, auta bibljoteka, radjo. Bielecka. dw 3 742

Krościenko n. D.
Pensjonat „Hanka" przyjmuje po cenach zniżonych. dwp. 3751

Dwór ziemiański
skromny, spokojny, przyjmie na lato gości z towarzystwa. Położenie pod lasem, obfita, zdrowa kuchnia, 4—5 zł dziennie. Zgłoszenia piśm. zdw 61 964 do Kurjera Poznańskiego.

Morszyn „Kresowianka"
Polski pensjonat, poleca pokoje tanio. zdw 63 022

Puszczykowo
willa Ostoja poleca pokoje z utrzymaniem. Zgłoszenia na miejscu lub Piekary 2. Stow. św. Zyty. zdw 63 237

Krynica „Stella"
pod zarządem Julji Węgielowej (przy Nowych Łazienkach) poleca pokoje słoneczne, komfortowo urządzone z ciepłą i zimną wodą bieżącą w pokojach. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. zdw 57 310

Wisła
Pensjonat „Dziechcinka" T. Przeździeckiej — pokoje z całodziennem utrzymaniem Informacje Kossobudzka Poznań, Wyspiańskiego 14 telefon 61-54. zdw 60 514

Szukam
na czerwiec letniska blisko Poznania. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 64 189

Pokoje
z całem utrzymaniem dziennie 6 zł w Puszczykowie, Pocztowa 4. zdw 63 907

Lipiec
małżeństwo z 3 dzieci szkolnych poszukuje mieszkania z używaniem kuchni. Niedaleko Poznania, najchętniej leśniczówka, w lesie i blisko wody. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 931

Kolonję szkolną
dzieci pod opiekę, rekonwalescentów, letników przyjmie willa „Schumanówka". Synowódzko Wyższe, wojew. Stanisławowskie. Góry, las, rzeka, własny ogród owocowy. zdw 63 957

Zakopane
Słoneczne pokoje bez utrzymania czerwiec, lipiec tanio do wynajęcia. Firma Antoni Rose. Nowa 7. zdw 64 053

Hrebenów
jedno z najpiękniejszych letnisk w Karpatach (500 mtr.) wśród lasów szpilkowych nad rzeką Opór Pocztowy Dom Zdrowia — pierwszorzędny pensjonat polski. Kąpiele rzeczne, wietrzne, słoneczne. Bibljoteka tennis, radjo, wycieczki, zebrania towarzyskie Polonji letniskowej fortepian — gry i zabawy Telefon nr. 1. — Kaplica domowa. Kuchnia we własnym zarządzie Ceny niskie. Stacja kolejowa (szlak Lwów—Ławoczne), poczta w miejscu. zdpw 64 364

Letnisko
Błotkowo, poczta, stacja Lipno Nowe, powiat Kościan, ślicznie w lasach położone, poleca pokoje obfitem utrzymaniem 5 zł. czerwiec 4.50 dziennie. nw 10 384

21 ZGUBY

Szpic
zabłąkany; odebrać Piątek. Poznańska 5. jw 3280

Zgubiono
liska (kuna) w niedzielę podczas procesji farnej narożnik ul. Woźnej i St. Rynku. Uczciwego znalazcę proszę o adres do Kurjera Poznańskiego zdw 64 299

Parasol
lila bronz. w samochodzie. Boże Ciało zostawiono. Prosze oddać Mickiewicza 9, m. 8. zdw 64 285

22 ROZMAITE

Tanio
i gustownie przerabiam damskie kapelusze. Piekary 22-23, m. 51 w podwórzu. zdw 64 060

Gramofony — Płyty
Mechanizny — Reparacje
najtaniej F. Bałoń, Woźna 12. Pw 18 273-19.72

Przepisuję
na maszynie tanio, Lewandowska, Focha 94 wejście z Pasażu m. 13. zdw 62 816

Radjotechniczne
laboratorjum firmy Greif teraz Cieszkowskiego 8. Telefon 26-16. zdw 62 920

Detektywne
biuro Greif teraz Cieszkowskiego 8. zdw 62 918

Salon
mód, pracownia sukien ślubnych, wizytowych, kompletów, płaszczy, kostjumów, najnowszych modeli. Jankowscy, Kręta 23. zdw 63 606

Gramofony — Płyty
Przybory — Naprawy
najtaniej u fachowca „Kastor" św. Marcin 55. dw 3497

Dziurki
okrętkę, mereżkę, plisowanie, dekatyzowanie, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, hafty, monogramy najtaniej „Haftoplis", Stary Rynek 10, wejście Kurzanoga. Pw 16 008-13.12

95 gr
koszula damska z klocka, koszula, kolorowy madapolam z toledo od 1.90, koszula damska nocna od 2.90, pantalony trykotowe od 95 groszy, pantalony jedwabne od 1.90, halki jedwabne długie z koronka od 3.50 koszula trykotowa damska od 1.60, kombinacja trykotowa od 2.40. Bieliznę trykotową, elastyczną damską, meska i dziecieca poleca dopóki zapas starczy po cenach niebywale niskich Fabryka Bielizny J. Schubert, Poznań ul Wrocławska 3. Ceny niskie — towar trwały. Pw 16 010-14.28

Wino
dobre, tanie z żyta i owoców suszonych wyrabiam na każdem miejscu. Całkowity koszt wyrobu 1 litra 80 groszy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 936

Obiady
odstąpię 50 gr. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 134

Kawiarnia
„Renaissance"
Rynek Wildecki
nowootwarta poleca: śniadania, obiady, i kolacje — kuchnia warszawska, ceny niskie. zdw 64 289

Wadliwą
wymowa jak bełkot, sepleniemie, jąkanie usuwa w 12 lekcjach tanio za pomocą własnego systemu Jan Lange b. dyrektor Teatrów Polskich, ul. Kantaka 1 III. front przyjmuje od 3—5 po poł. zdw 64 416

Wykonuję
wszelką garderobę damską elegancko, tanio. Słowackiego 39, m. 9. jw 3279

Obiady
smaczne 60 gr. Św. Marcin 52/53. zdw 64 184

Słynna Chiromantka
z długoletnią, doświadczoną praktyką, przyjmuje codziennie od 10—1 i od 3—8 wieczorem. Fr. Ratajczaka 15, m. 10, II. piętro, I. wejście w Pasażu Apollo. Donoszę uprzejmie iż przyjmuję do lipca. zdw 64 165

Zegarmistrzowski
pomocnik lat 22, poszukuje pracy za małem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 243

3,25 koszula
z krawatką
zefirowe 4.90; 7.50; 11.50; robocze 2.25; 3.50; macco 1.60; kalesony macco 1.35; 1.75; skarpety 0.35; 0.45; jedwabne 0.75; 0.95; prima 1.25; 1.45; laski od 1.15; czapki od 0.90; paski skórkowe 0.60; 0.90; eleganckie 1.25; 1.75; krawaty, kołnierzyki, szelki, największy wybór, najtaniej tylko Jadwiga Podbielska. Wielkie Garbary 40 naprzeciw Wodnej. zdw 64 283

23 OŻENKI

Kawaler
lat 49 szuka starszej panny celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 048

Panna
lat 21, posiadająca 180.00 wyjdzie zamąż. Biuro „Przyszłość" Poznań, Pamiatkowa 9. zdw 64 260-1

Kawaler
urzędnik lat 29, poszukuje materjalnie niezależnej żony wdówka lub pani z dzieckiem nie wykluczona Oferty fotografją Kurjer Poznański zdw 64 356

Panna
lat 32, posiadająca mieszkanie, pozna pana na stanowisku. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 227

24 NAUKA

Kursy
pisania maszyną. Wpisy: Załuska, Piekary 6. zdw 63 334

Anglik
udziela lekcji. Ceny przystępne. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 078

Francuskiego
tanio udzielam. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 258

5
zł wyuczę siatkę filet, gwarancja. Przychodzę w dom. Wskaże Kurjer Poznański Stary Rynek rw 6018

25 MUZYKA

Pianina!
przedwojennych fabrykatów, najtaniej, przy małej wpłacie, u Sarnowskiego, św. Marcin 22. zdw 63 997

Pianina
polecam znanych, przedwojennych fabrykatów korzystnie, przy małej wpłacie. Sarnowski, św. Marcin 22, (narożnik Ratajczaka). zdw 64 309

Kto
udzieli lekcyj fortepianu 10-letniej dziewczynce z dobrym wynikiem. Oferty podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 64 244

Fortepian
do ćwiczeń, lekcje muzyki. Jezuicka 8. zdw 64 172

Duet
(pianistka) wolny. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 275

26 ROZRYWKA

Gwarna 20. Woźna 12
Wypożyczalnia
największa w Poznaniu. Wszystkie nowości i arcydzieła poprzednich pisarzy, 1½ zł miesięcznie. zdw 62 492

Kino „Muza"
Łazarz, Focha 23. Serce nie sługa. zdw 64 326

Miły pobyt
„Paryżanka", Półwiejska 30, — Koncert artystyczny. zdw 64 271

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

500 zł
temu, kto dopomoże mi do posady rządcy lub administratora. — Świadectwa i referencje najlepsze Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 62 732

Technik komunikacji
dziewięć lat praktyki, dobre świadectwa, dobry organizator i kalkulator robót poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zd 63 025

Książkowa
początkująca poszukuje praktyki bezpłatnie. Oferty Kurjer Pozn. zdw 62 881

Starszy kupiec
szuka pracy biurowej ewentualnie do nadzoru lub jakiego zastępstwa za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 905

ROLNICY
Części do żniwiarek - kosiarek „Deeringa“, „Cormika“ opełaczy i wszelkich pługów najkorzystniej zw 14 824
„Przewodnik“
św. Marcin 30 — Tel. 15-71.

Szofer - ogrodnik
długoletnia praktyką poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 476

Służąca
z samodzielnem, dobrem gotowaniem, uczciwa, pracowita szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 903

1.500 zł
kaucji złożę za udzielenie mi posady woźnego inkasenta lub magazyniera branży obojętnej. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 911

Dziewczyna
z dobremi świadectwami szuka posady do wszystkiego od 1. 6. lub 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 916

Poszukuję
bufetu na rachunek ewentualnie posady pomocnik gastronomiczny. Kaucja 1.000—2.000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 920

Panienka
z własną maszyną do pisania poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 929

Rządca - Administrator
samodzielny dobrze polecony poszukuje posady na większy majątek. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 937

Posługaczka
pracowita i czysta szuka posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 938

Praczka
dobrze pierze poszukuje prania w dom i poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 939

Borowy - Polowy
lat 30 z dobremi świadectwami, dobry myśliwy, obeznany obsługą pałacową poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 941

Szukam
posady za pokojową, znam gotowanie, na wyjazd nad morze. Oferty Kurjer Poznański zdw 64066

Sierota
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 012

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 978

Francuska
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 979

Maturzysta
starszy, inteligentny znający obce języki piszący biegle i ładnie poszukuje odpow. zajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 943

Małopolanka
poszukuje posady jako pokojowa do dzieci lub do wszystkiego, długoletnie świadectwa, dobrze polecona od 1 czerwca. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 221

TEATRY

Teatr Polski: Dziś — „Baby“.
Środa, 1. 6. — „Baby“.
Czwartek, 2. 6. — „Baby“.
Piątek, 3. 6. — „Baby“

Teatr Nowy: Dziś — „Wesoły wspólnik“ z Antonim Fertnerem.
Środa, 1. 6. — „Wesoły wspólnik“ z Antonim Fertnerem.
Czwartek, 2. 6. — „Wesoły wspólnik“ z Antonim Fertnerem.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Plajta firmy Cohn“.
Aurora: „Człowiek morza“ i „Zbrodnia w Japonji“.
Colosseum: „Pieśń Trubadura“.
Corso: „Zbłąkana młodość“ i „Miłość Cowboya“
Metropolis: Tajny Detektyw. (salonowy dramat).
Muza: „Serce nie sługa“.
Odeon: „Alraune“.
Orzeł: „Wybuch w prochowni“ i Małżeństwo na złość.
Renaissance: Złota młodzież oraz „Genjusz to ja“.
Roxy: „Ty, Ty moje marzenie“.
Sfinks: „Wieczna miłość“.
Słońce: „Złodziej Miłości“.
Tęcza: „Rinaldo Rinaldini“.
Wilsona: „Syn białych gór“.

Poszukuję
posługi od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 944

Nauczycielki - wychowawczyni
posady (3 gimn. włącznie) szuka lipca lub później, przygotowawszy do I. i II. gimnazjalnej, nauczycielka egz. szkół powszechn., dłuższa służba państw. Dam podstawy konwers. franc., dobrą niem., muzyki, słaby stopień średni. Warunki skromne (mam trochę emerytury). Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 972

Rzeźbiarz-rysownik
szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 973

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 037

Emerytowany
urzędnik państwowy średnim wieku samodzielny książkowy bilansista biegły w języku polskim niemieckim szuka posady ewentl. na majątek. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 987

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, cośkolwiek gotowaniem, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 163

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański rw 6005

Inteligentny
mężczyzna poszukuje posady jako inkasent, woźny, lub siła biurowa. Łaskawe zgłoszenia Oredownik Wielkopolski zd 64 160

Leśnik - inżynier
kawaler, samodzielny, praktyk, pierwszorzędne referencje poszukuje zaraz posady. Grudziądz, ul. Kilińskiego 10. L. Korbut. zdw 64 313

Korespondent
w polskiem, niemieckiem, francuskiem, angielskiem, piszę biegle maszyną, szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 159

Dziewczyna
uczciwa, z gotowaniem, szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 397

Dziewczyna
sumienna, do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 339

Szukam
posługi przed południem od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 224

Młody
urzędnik sumienny, energiczny po długoletniej pracy w poważnej instytucji poszukuje jakiejkolwiek posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 475

Sierota
w krytycznem położeniu szuka posady z gotowaniem zaraz.. 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 723

Inwalida
wojenny kształcony polskie i niemieckie, sumienny, pracowity szuka jakiejkolwiek posady. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego pod zdw 62 854

28 WOLNE MIEJSCA

Poszukuję
od 1 lipca służącego kawalera, fikowanego, tylko z najlepszemi poleceniami. Żółtowska. Głuchów p. Czempin. zdw 62 906

Bufetowa
do śniadalni z małą gwarancją. Adres Kurjer Pozn. zdw 63 908

Służąca
do wszystkiego i obsługi gości potrzebna. Św. Wojciech 14/15. Kawiarnia. zdw 64 034

Dziewczyna
do prowadzenia gospodarstwa domowego, wychowania trojga dzieci potrzebna zaraz za kaucją. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 64 008

Członka
Zarządu z oprocentowaną zagwarantowaną pożyczką od 5.000 zł poszukuje instytucja kredytowa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 64 003

Uczeń
dobrem wychowaniem do składu spożywczego potrzebny. Focha 41 zdw 64 035

Panna
inteligentna, zdrowa i skromna nie wyżej lat 25 potrzebna do dziecka od 15 czerwca 1932 do Leszna. Poprzednia praktyka oraz znajomość szycia wymagane. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 3[illegible]

Manikurzystka
ondulatorka, pierwszorzędna siła, młoda, przystojna, poszukiwana na sezon do pierwszorzędnego Zakładu fryzjerskiego damsko-męskiego „Adria“ w Szczawnicy. nw 10 964

Służąca
młodsza potrzebna. Wilda, ul. Dolina 2 m. 8. zdw 63 982

Odciągaczka
do wody sodowej i lemoniady potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 213

Fryzjer
i fryzjerka mogą się zgłosić. Ślusarska 2 zdw 64 206

Poszukuję
perkusisty lub jazzbandzisty-czelisty od 1. „Adrja“. Śrem. zdw 63 942

Potrzebny
szofer mechanik z kaucją. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 64 200

Posadę
biurową dam za pożyczkę 600 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 358

Potrzebny
kamasznik lub cholewkarka. Al Marcinkowskiego nr. 5. m. 16. zdw 64 164

Anonserka
dzielna z dłuższą praktyką do restauracji potrzebna Boulevard. Plac Nowomiejski 5. zdw 64 267

Uczennica
do zakładu fryzjerskiego potrzebna. Półwiejska 5. zdw 64 291

Służąca
potrzebna. ul. Niegolewskich 14, mieszkanie 6 zdw 64 286

Służąca
starsza, uczciwa, kochająca dzieci, czysta, na stałą posadę zaraz potrzebna. Wierzbiecice 24a, m. 5 zdw 64 323

Uczciwa
panienka do pomocy domowej. Zgłoszenia kiosk „Odpoczynek“. Gołęcin. zdw 64 153

Uczennice
bez spania przyjmę. — Pawlak, mistrz rzeźnicki, Szamarzewskiego 23. zdw 64 135

Nianka
dobrze polecona — potrzebna. Focha 41, m. 32 zdw 64 129

Dziewczyna
do lekkich prac domowych zaraz. Górna Wilda 63 m. 15. zdw 64 106

Krawcowa
samodzielna zaraz potrzebna. — Zgłoszenia o 8 wieczorem, plac Sapieżyński 2 a, m. 14. zdw 64 098

Służąca
bez gotowania potrzebna. — Bechorska. Patrona Jackowskiego 9. zdw 63 715

Dziewczyna
samodzielnem gotowaniem na prowincję zaraz potrzebna Zgłoszenia Kurjer Poznański Agencja Oborniki nw 10 960

Naklejaczka
dzielna do cholewek potrzebna. Św. Wojciech 25. zdw 63 917

Drogerzystę
młodszego dzielnego ekspedjenta, dobrego dekoratora który pisze lakiem, amator fotogr. poszukujemy zaraz. Zgłoszenia: Drogerja Poznań Focha 64. zdw 64 399

Ekspedjentka
dzielna z branży potrzebna zaraz. Cukiernia - Piekarnia. Górna Wilda 51 zdw 64 400

Uczennica
uczeń fryzjerski. Matejki 7. zdw 64 396

Poszukuję
dziewczyny do wszelkich prac — również do dzieci. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 64 395

Krawcowa
dobrem krojem sukienki dom. — Ratajczaka 28, m. 11. zdw 64 394

Woźny
inkasent z gwarancją 300—600 zł zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 393

Panienkę
do dziecka przychodnią na cały dzień i lekkich prac domowych. Wielkie Garbary 53, Moszakowski. zdw 64 392

Ekspedjentka
z branży cukierniczej, pilna i sumienna, z dobremi świadectwami potrzebna zaraz. Cukiernia ul. Wielka 15. rw 6002

Uczennice
do szycia potrzebne. Dąbrowskiego 38. jw 3284

Młodsza
panna biurowa potrzebna, gwarancja 300.— Oferty Kurjer Poznański rw 6023

Adjunkta rolnego
doświadczonego, inteligentnego na uprzemysłowiony 2 000 mg. majątek poszukujemy. Utrzymanie na wynagrodzeniem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 64 [illegible]

Biuralistka
młodsza natychmiast potrzebna. Tylko piśmienne zgłoszenia Fraas Nast. Wielka 14. Pw 18 686-22 161

Drogerzysta
pomocnik natychmiast potrzebny. Tylko piśmienne zgłoszenia: Fraas Nast. Wielka 14. Pw 18 687-22.162

2 ZA DARMO 2
Aby przekonać Szan. Publiczność o niedoścignionej jakości naszego wykonania
pierzemy każdemu KOŁNIERZYKI ZA DARMO
od dnia 1 do 5 czerwca rb. włącznie przy oddaniu najmniej pięciu sztuk. — Nasz nowy sposób prania i prasowania **nadaje kołnierzykom piękny srebrzysty połysk, który nie dopuszcza zupełnie brudu, a tem samem chroni bieliznę i oszczędza pieniądze.**
Parowa Chemiczna Pralnia i Farbiarnia Dr. Proebstel i S-ka.
Filje w Poznaniu: ul. Strzelecka 1 — ul. Pocztowa 27 — ul. Fr. Ratajczaka 34 — ul. Kraszewskiego 17 — ul. Dąbrowskiego 3 — ul. Podgórna 10
Pw 18 690-22.165

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 999

Panna
znająca szycie bielizny i haftowanie przyjmie posadę do dzieci. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 64 005

Panienka
lepszego domu sierota umiejąca haftować poszukuje posady do pomocy pani domu, lub starszej osoby do towarzystwa i pielęgnowania, miejscowość obojętna. — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 63 998

Kto
z pp. inżynierów budowniczych przyjmie na praktykę ucznia Szkoły Budownictwa w Poznaniu z V. kursu — wynagrodzenie utrzymanie, tem samem dopomoże ukończeniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 013

Dziewczyna
z dobremi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer Poznański zdw 64 015

Posługaczka
czysta, uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 016

Posługaczka
szuka posługi najchętniej prania Oferty Kurjer Poznański zdw 64 017

Dziewczyna
młodsza z gotowaniem do wszystkiego poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 020

Dziewczyna
skromna uczciwa szuka posady zaraz lub 15. za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 031

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do wszystkiego od pierwszego. Oferty Kurjer Pozn. zdw 63 985

Krawcowa
na pierwszorzędna garderobe damską, dziecieca praktyka szuka pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 64 057

Dziewczyna
z dobremi świadectwami, szuka posady lub posługi od 1. lub od 15. 6. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 230

Panienka
kochająca dzieci, szuka posady zaraz, miejscowość obojętna. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 247

Panienka
znajomością stenografji, maszyny, francuskiego, angielskiego — szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 259

Panienka
młodsza, uczciwa, umiejąca szyć, prasować, poszukuje posady za pokojową jako początkująca. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 268

Dziewczyna
znająca szycie i prace domowe, poszukuje posady bez spania. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 110

Osoba
znająca szycie gospodarstwo szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 045

Bona
muzykalna z niemieckim, francuskiem, szyciem i robótkami poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 64 139

400 zł
pożyczy inteligentna pani za udzielenie posady biurowej. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 141

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 144

Dziewczyna
lat 25 poszukuje posady z praniem miesięcznie 20. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 146

Sierota
poszukuje posady, dobre świadectwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 147

Dziewczyna
z prowincji, uczciwa, z dobremi świadectwami, cośkolwiek gotowaniem lub do dzieci poszukuje posady zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdw 64 122

Kucharka - gospodyni
młoda poszukuje posady zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 217

2 dziewczyny
samodzielnem gotowaniem, druga pokojowa, poszukują posady na wyjazd nad morze. — Oferty Kurjer Poznański zdw 64 210

Szukam
pracy, najchętniej w mleczarni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 64 193

Gosposia
lat 35, oszczędna, czysta, znająca kuchnię obywatelską i wszelką pracę domową samodzielnie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 190

Inteligentna
pani do prowadzenia składu z małą kaucją, poszukuje posady. Adres Kurjer Pozn. zdw 64 188

Dziewczyna
dobremi świadectwami, gotowaniem szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 368

Stenotypistka
biegła znajomość języka niemieckiego szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 64 399

Czysta
uczciwa posługaczka poszukuje posługi bez prania za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 234

Poszukuję
posady woźnego, inkasenta, lub robotnika, dam 500.— Referencje najlepsze. Oferty Kurjer Poznański zdw 64 279

Asystentka
dentystka młodsza, która chce się wydoskonalić w operatywie bez wynagrodzenia potrzebna zaraz lub później (prowincja). Łaskawe szczegółowe oferty prosze skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 63 625

Ucznia
dobrego domu tylko absolwenta szkoły handlowej przyjmie poważny skład żelaza. Zgłoszenia Poznań Skrzynka pocztowa 54. zdw 63 773

Dzielna
siła do szycia i uczennice mogą się zgłosić. Wilda, Gen. Kosińskiego 8, mieszkanie 12. zdw 63 906

Poszukuję
od 1 lipca starszej gospodyni podwórzowej z gotowaniem dla urzędników i hodowlą drobiu. — Żółtowska, Głuchów, p. Czempin. zdw 62 907

Posługaczka
potrzebna od 1 czerwca. Zgłoszenia M. Focha 36, m. 3. zdw 63 921

Książkowa
Przyjmę biurową kasjerkę na prowincję. Fachowość i kaucja nieodzowna. Może być siła początkująca. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 925

Młode
dziewczę przychodnie do pięcioletniego chłopaka od zaraz. Zgłaszać się Różana 13, m. 3, w godz. 10—11 i 6—8. zdw 64 209

Bławatnik
wszechstronnie wyszkolony z poważną praktyką potrzebny na stanowisko dysponenta. Oferty z pierwszorzędnemi referencjami do Kurjera Pozn. zdw 63 952

Do działu jedwabi
dużego magazynu potrzebna wytrawna siła pomocnicza. Zgłoszenia rutynowanych jedwabników do Kurjera Pozn. zdw 63 953

Bławatnika
specjalisty w dziale płócien poszukuję od 1 lipca. Wymaga się samodzielności. Oferty Kurjer Poznański zdw 63 954

Hallo!
Skończył się kryzys dla pań bezrobotnych, inteligentnych i energicznych, powyżej lat 25. Świetna egzystencja! Fachowość nie wymagana — wyszkolamy bezpłatnie. Zgłoszenia z dokumentami w środę i czwartek od 10—12 i 2—4. Wały Jana III, nr. 12, parter, lewo. zdwp 63 971

Za
wypożyczeniem 750 zł. jest zaraz, od 1. 6. 32 r. posada do objęcia, szofer mechanik. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 64 196

Ucznia
z utrzymaniem za małem wynagrodzeniem przyjmie początkującego. Krzyżagórski, mistrz obuwniczy, Poznań, Szamarzewskiego 19. j 3256

WIELKĄ ZABAWĘ LATOWĄ
na SOŁACZU
w sobotę, 4 czerwca od godz. 4-tej po poł.
w RESTAURACJI PARKOWEJ
urządza **Stow. Pań św. Wincentego á Paulo** przy parafji Bożego Ciała.
Program wielce urozmaicony. Dla dzieci specjalnie miłe niespodzianki. **Wstęp od osoby tylko 50 groszy.** Dzieci do lat 10 wstęp wolny, od lat 10—14 wstęp **25 groszy.**
Pw 18 682-83

Humor zagraniczny

— Czemu słońce znika, gdy nastaje zachód?
— Bo nadchodzi noc.

(Judge, N. Jork). S. F.

Przedpłata na czerwiec 1932 za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Jlustracja Poznańska“ i „Nowiny Sportowe“ w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94 kwartalnie zł 14.82 pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne“ do godz. 11, w soboty i dni przedświąteczne tylko do godz 10; większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.